

O PRAVEJ ÚCTE K PANNE MÁRII

Ľudovít Mária Grignion z Motfortu

26. augusta 2005

Drahý priateľ

keď som začala čítať knihu, ktorú práve teraz držiš v rukách, na konci jej I. kapitoly ma ohromila posledná veta: "Na nás je mlčať, modliť sa, prosiť a čakať." Niekoľkokrát som si ju podčiarkla a neustále sa k nej vraciam a rozjímam nad jej obsahom i tým, čo mi týmto Boh chce povedať, ako mám ja konkrétne spolupracovať s ním a jeho darmi na spásu ľudstva i spásu svojej. Ohromila ma Božia múdrosť i jeho láska, ktorá vynašla spôsob ako ma osloviť. Našla spôsob a cestu, ktorou ku mne prišla Spása, Syn Boží, Ježiš Kristus. Na tejto ceste ma však upútal jeden kamienok-malý a čistý, jagajúci sa v lúčoch Božej lásky, autor tejto knižočky.

Jeho kázne, spisy a rozpravy boli plné prorociev a predvídaní do posledných dôb Cirkvi. Prenáša sa do dní, ktoré hraničia s posledným súdom a prehlasuje, že prináša od Boha vierohodné posolstvo o väčšej úcte, širšej známosti a vrúcnejšej láske k Panne Márii, i o vnútorných vzťahoch, ktoré bude mať k druhému príchodu svojho Syna.

Svätý Ľudovít Mária Grignon sa narodil 31.1.1673 v Montforte v Bretónsku. Už od detstva mal vrúcny vzťah k Panne Márii - svojej "milej matičke" bol veľmi vďačný za milosti, ktorých sa mu dostalo pri sv. krste. Ako študent sa vyznačoval cnosťami i úspechmi v učení, ktoré boli trňom v očiach mnohých jeho spolužiakov i predstavených. Za svoju pokoru, poslušnosť, obetavosť a miernosť, ale i za svoju oddanosť do vôle Božej sa mu dostávalo posmechu, podozrievania i odmietania, ktoré boli ozajstnou školou kríža, najmä v seminári sv. Sulpicia. Ľudovít aj napriek týmto ponížovaniam mal pred očami čistú a nepoškvrnenú Pannu, svoj veľký vzor. Čítal a študoval všetky knihy pojednávajúce o úcte k nej a z lásky k Márii ešte pred vysvätením zložil sľub ustavičnej čistoty. Takto pripravený bol vo veku 27 rokov vysvätený za kňaza. Stalo sa tak 5. júla r. 1700.

Najradšej by bol okamžite odišiel pracovať do misií, ale Božia múdrosť rozhodla ináč: stal sa misionárom vo vlastnej krajine, vo Francúzsku. Najprv ho poitierský biskup poveril vedením tamojšej nemocnice, v ktorej založil svoju prvú kongregáciu "Dcér Múdrosti". Vo februári 1706 putoval pešo do Ríma s túžbou, aby ho pápež poslal na misie medzi pohanov. Pápež Klement XI. (1700 - 1721) mu povedal: "Tvojím misijným poľom bude Francúzsko", schválil jeho "Pravú úctu k Panne Márii" jeho zásady a vymenoval ho apoštolským misionárom. Odobral sa teda do západného Francúzska, kde svojou horlivosťou vo viere získaval čoraz viac duší, aby prijali učenie Kristovo. Zástupy ľudí, často celé dediny prichádzali na jeho prednášky a kázne a celé hodiny čakali na spoveď. Grignon však túžil iba po tom, aby sa stal všetkým pre všetkých a tak získaval duše pre Krista.

Úspech jeho činnosti predčil všetky jeho nádeje, avšak rozpútalo sa proti nemu celé peklo, nielen svet, ale i kňazi, rehoľníci i vyššie duchovenstvo, nasiaknuté jansenizmom, vystupovali proti nemu. On to všetko trpezlivo a pokorne znášal.

Roku 1713 v Paríži založil druhú kongregáciu "Misionárov Tovarištva Máriinho". Poslednú svoju misiu konal vo Sv. Vavrincovi na Sévre, kde zomrel obklopený zástupmi 28.4.1716. Pápež Lev XIII. (1878 - 1903) ho v roku 1888 vyhlásil za blahoslaveného a za svätého bol vyhlásený pápežom Píom XII. (1939 - 1958) v roku 1947.

Je málo ľudí, ktorí by mali tak silno vtlačené známky muža Prozreteľnosti ako tento misionár Ducha Svätého a Márie. Celý jeho život bol takým bláznovstvom kríža, že on ním vykonal viac v boji proti jansenizmu ako mnohí, ktorí boli v tom čase postavení na sviatnik.

Práve v tomto traktáte Ö pravej úcte k Panne Márii" napísal sv. Ľudovít Grignon prorocké slová: Už dopredu vidím skučiacie obludy, ktoré budú besne ceriť diabolské zuby na tento malý spis a na toho, ktorého Duch Svätý použil, aby ho napísal. Alebo aspoň tento spis pochovajú v mlčaní truhlice, aby nikdy nevyšiel." Zároveň mu však predpovedá, že vyjde a bude mať úspech. Všetko sa doslova splnilo. Ľudovít zomrel v r. 1716 a traktát bol nájdený náhodou jedným kňazom z jeho kongregácie vo Sv. Vavrincovi na Sévre v roku 1842.

Drahý priateľ,
nestačí toto dielko prečítať raz, aby si ho zvládol, pochopil a osvojil. Čím viac ho budeš študovať, tým viac v tebe porastie nadprirodzenosť a presvedčenie, že sv. Grignon ho písal práve pre teba, že teraz sú tie časy, ktoré on videl dvoma storočiami osvietený Sv. Duchom, ktorý toto dielo posvätil svojím ohňom.

I pre teba platia slová o mlčaní, modlitbe, pôste a čakaní. A ak toto všetko budeš konať s Máriou a skrze ňu, tak vtedy aj tvoj život sa stane neustálou modlitbou a oslavou Boha i túžobným očakávaním Pána Ježiša, ktorého druhý príchod v sláve je každým dňom bližšie. Lebo toto je doba Máriina, slávny vek Cirkvi do ktorej aj ty patíš.

Polož sa do rúk Máriiných a ona ťa povedie svojou cestou - cestou malosti, čnosti a dokonalosti k úplnému spojeniu s Ježišom. Bude ťa chrániť a bdieť nad tebou, zbaví tvoje srdce úzkosti a strachu a naplní ho čistou láskou. Ona, Panna verná, vykonáva tieto zázraky denne na tých, ktorí jej slúžia týmto krásnym spôsobom.

čitateľka Mária

Kapitola 1

Úvod

Skrze Pannu Máriu Ježiš Kristus prišiel na svet a tiež skrze ňu má kraľovať na svete.

Mária žila v skrytosti počas svojho života, preto Duch Svätý a Cirkev ju nazývajú Matkou skrytou a tajomnou. Jej pokora bola tak hlboká, že nemala na zemi mocnejšieho a ustavičnejšieho zaľúbenia, než byť neznáma sama sebe a všetkému tvorstvu, aby bola známa len samému Bohu.

Bohu, aby ju vyslyšal v jej prosbách, ktoré k Nemu vznášala v poníženosti a pokore, zaľúbilo sa skryť ju pri jej počatí, pri jej narodení, v jej živote, v jej tajomstvách, v jej vzkriesení i nanebovzatí pred zrakmi všetkých ľudských tvorov. Ani jej rodičia ju nepoznali a anjeli sa často pýtali druh druhá: „*Kto je to?*“, pretože Najvyšší im ju skrýval, alebo ak im zjavoval niečo o nej, skrýval im o nej nekonečne viac.

Boh Otec rozhodol, aby za svojho života neurobila žiadny zázrak, aspoň nie taký, ktorý by sa rozhlásil, hoci jej dal k nemu moc. Boh Syn rozhodol, aby neprehovorila skoro nič, hoci s ňou zdieľal svoju múdrosť. Boh Duch Svätý pripustil, aby apoštoli a evanjelisti o nej hovorili veľmi málo a iba toľko, čo bolo nevyhnutné k poznaniu Ježiša Krista, hoci bola jeho vernou nevestou.

Mária je výborným veľdielom Najvyššieho, ktorého poznanie a vlastníctvo si vyhradil. Mária je prepodivnou Matkou Syna, ktorú sa mu zapáčilo ponížovať a skrývať počas jej života. Aby vyhovel jej pokore, hovoril o nej menom „*žena*“, ako o cudzinke, hoci vo svojom srdci si ju vážil a miloval ju viac, než všetkých anjelov a ľudí. Mária je zapečatenou studnicou a vernou nevestou Ducha Svätého, do ktorej vstupuje jedine On. Mária je svätýňou a odpočinitím Svätej Trojice, kde Boh prebýva veľkolepejšie a božskejšie, než na ktoromkoľvek mieste sveta, nevynímajúc jeho príbytok nad cherubínmi a serafínmi a nie je dovolené žiadnemu tvorovi, keby bol sebečistejší, aby tam vstúpil bez veľkej výsady. Hovorím so svätými: Božská Mária je pozemským rajom nového Adama, do ktorého sa vtelil pôsobením Ducha Svätého, aby tam konal nepochopiteľné zázraky. Hľa, veľký svet Boží, v ktorom sú nevýslovné krásy a poklady. Hľa, veľkoleposť Najvyššieho, do ktorej skryl, ako do svojho lona, svojho jediného Syna a v ňom všetko, čo je najskvelejšie a najvzácnejšie. Ach, koľko veľkých a skrytých vecí tento mocný Boh vykonal v tomto svojom predivnom výtvore; ako ona sama je povinná povedať napriek svojej hlbkej pokore: „*Veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný.*“ Svet ich nepozná, pretože je toho neschopný a nehodný.

Svätí povedali predivné veci o tomto „*svätom meste Božom*“ a sami priznávajú, že nikdy neboli tak výreční a tak radi, ako keď hovorili o nej. Volajú, že výšku jej zásluh, ktoré navrhla až k trónu božstva, nemožno dohliadnuť, že šírku jej lásky, rozsiahlejšiu než celá zem, nemožno zmerať, že veľkosť jej moci, ktorú má až na samého Boha, nemožno pochopiť a napokon, že hĺbku jej pokory, všetkých jej čností a milostí, ktoré sú priepasťou, nemožno prebádať. Výška nepochopiteľná, šírka nevýslovná, veľkosť nezmerateľná, priepasť nepreniknuteľná!

Po všetky dni, až na kraj zeme, v najvyšších nebesiach, v najhlbších priepastiach, všetko káže, všetko rozhlasuje predivnú Máriu. Devätoro chórov anjelských, ľudia všetkých dôb, všetkých povolání, všetkých náboženstiev, dobrí i zlí, ba i diabli sú povinní nazývať ju Blahoslavenou,

či už zo svojej vôle, či proti svojej vôli, mocou pravdy. Všetci anjeli v nebesiach, ako vravel sv. Bonaventúra, volajú k nej bez prestania: „*Svätá, svätá, svätá Mária, Rodička Božia a Panna,*“ denne jej prednášajú tisíckrát pozdravenie anjelské: „*Zdravas' Mária*“ a padajú na tvár pred ňou a žiadajú o milosť, aby ich poctila nejakými svojimi rozkazmi. „*Sv. Michal,*“ hovorí sv. Augustín, „*hoci je kniežatom celého nebeského dvora, je najhorlivejší v najrôznejších poctách a najhorlivejší k nim nabáda, stále dychtivo očakávajúc, až sa mu dostane cti, aby šiel na jej slovo pomôcť niektorému z jej služobníkov.*“

Celá zem je plná jej slávy, najmä u kresťanov, ktorí ju pokladajú za patrónku a ochrankyňu v premnohých kráľovstvách, krajoch, diecézach a mestách. Koľko len je katedrál, zasvätených Bohu pod jej menom! Niet kostola bez jej oltára, niet krajiny ani oblasti, kde by nebol uctievaný jej milostivý obraz, u ktorého sa uzdravujú rôzne choroby a získavajú sa veľké dary. Toľko bratstiev a družín k jej cti, toľko rehoľných rádov pod jej menom a pod jej ochranou, toľko bratov a sestier všetkých družín, toľko rehoľníkov a rehoľníc, ktorí rozhlasujú jej chvály a zvestujú jej milosrdenstvo! Niet dieťaťa, ktoré by ju nechválilo, žvatľajúc *Zdravas' Mária*, sotva sa nájde hriešnik, ktorý by i vo svojej zatvrdilosti nemal k nej iskierku dôvery! Ba niet ani diabla v pekle, ktorý by ju nemal v úcte, bojac sa jej.

Potom je skutočne potrebné povedať so svätými: „*De Maria nunquam satis,*“ – „*nijako sa ešte dosť nechválila, nevelebila, neuctievala Mária a neslúžilo sa jej dosť. Zaslúhovala by si ešte viac chvál, úcty, lásky a služieb.*“ Potom jej treba povedať s Duchom Svätým: „*Omnis gloria eius Filiae Regis ab intus,*“ – „*Všetka sláva dcéry kráľovskej je vo vnútri*“ (Ž 44, 14), akoby všetka vonkajšia sláva, ktorú jej opreteký vzdávajú nebesia i zem, nebola ničím proti sláve, dostávajúcej sa jej vo vnútri od Stvoriteľa. Tá nijako nie je poznávaná malými tvormi, lebo oni nemôžu preniknúť tajomstvo tajomstiev Kráľa.

Potom je možné zvolať s apoštolom: „*Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani ľudského srdca nevstúpilo*“ (1 Kor 2, 9) – ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani ľudské srdce nepojalo krásu, veľkosť a vznešenosť Márie, zázrak zázrakov milosti, prírody a slávy. Keď chcete chápať Matku, hovorí ktorýsi svätý, chápte Syna, lebo ona je dôstojnou Matkou Božou: „*Hic taceat omnis lingua,*“ – „*Tu zmlkni každý jazyk.*“

Moje srdce mi hovorilo do pera všetko, čo som práve napísal so zvláštnou radostou, aby som ukázal, že božská Mária bola až doteraz neznáma a že to je jedna z príčin, prečo Ježiš Kristus nie je poznávaný, ako by mal byť. Keď teda príde, ako je isté, kráľovstvo Ježiša Krista na svet, bude to len nutným účinkom poznávania a kraľovania Panny Márie, ktorá ho porodila na svet prvý raz a spôsobí, že v sláve príde druhý raz.

Kapitola 2

Nutnosť úcty k Panne Márii

Uznávam s celou Cirkvou, že Mária je len obyčajným tvorom, ktorý vyšiel z rúk Najvyššieho. Keď sa prirovná k jeho nekonečnej Velebnosti, je menej než prášok, alebo skôr nie je vôbec nič, pretože on jediný je „*Ten, ktorý je*.“ Tento veľký Pán, vždy nezávislý a sám sebe dostačujúci, nepotreboval a vôbec nepotrebuje svätú Pannu, aby sa naplnila jeho vôľa a ukázala jeho sláva. Stačí mu len chcieť, aby učinil všetko.

Predsa však hovorím, keď prijímame veci ako sú, že Boh chcel od tej chvíle, čo vytvoril presvätú Pannu, skrze ňu začínať a dokonávať svoje najväčšie diela. Treba veriť, že počas vekov nijako nezmení svoje riadenie, lebo je Boh a nemení nič vo svojom zmýšľaní ani vo svojom riadení.

2.1 Mária, Bohom vyvolená

Boh Otec dal svojho jediného Syna svetu len skrze Máriu. Hoci mnoho vzdychov vysielali patriarchovia, hoci sebeviac prosieb vznášali proroci a svätí Starého zákona tisíce rokov za tento poklad, len Mária si ho zaslúžila a našla milosť pred veľkým Bohom silou svojich modlitieb a vznešenosťou svojich čností. „*Svet bol nehodný,*“ hovorí svätý Augustín, „*prijal Syna Božieho priamo z rúk Otca; dal ho Márii, aby ho svet prijal skrze ňu.*“

Syn Boží sa stal človekom pre našu spásu, ale v Márii a skrze Máriu.

Boh Duch Svätý vytvoril Ježiša Krista v Márii, ale až potom, keď ju požiadal o zvolenie jedným z prvých vyslancov svojho dvora.

Boh Otec zveril Márii toľko svojej plodnosti, koľko jej obyčajný tvor bol schopný prijať, aby jej dal možnosť zrodiť svojho Syna a všetky údy jeho mystického tela.

Boh Syn zostúpil do jej panenského lona ako nový Adam do pozemského raja, aby sa ňou kochal a v nej tajne konal divy milosti. Boh, ktorý sa stal človekom, našiel svoju slobodu uväznený v jej lone. Dal zažiť svoju silu, nechávajúc sa nosiť touto požehnanou Pannou. Našiel svoju oslavu a oslavu svojho Otca, skrývajúc svoje nádheru všetkým tvorom tu na zemi a odhaľujúc ich jedine Márii. Oslávil svoju nezávislosť a svoju velebnosť, závisiac od tejto pokornej Panny, vo svojom počatí, vo svojom narodení, vo svojom obetovaní v chráme, vo svojom tridsaťročnom skrytom živote až do svojej smrti, pri ktorej mala byť. S ňou a s jej dovolením chcel byť večnou obetou Otcovi, ako ňou mal byť kedysi Izák, aby sa stala vôľa Božia. Ona ho kojila, živila, šatila, vychovala a obetovala za nás.

Obdivuhodná a nepochopiteľná závislosť Boha, ktorú Duch Svätý, aby nám ukázal jej cenu, neobišiel mlčaním v evanjeliu, i keď nám skryl takmer všetky obdivuhodnosti, ktoré táto stelesnená Múdrost' vykonala za svojho skrytého života! Ježiš Kristus vzdal viac slávy Bohu, svojmu Otcovi, poslušnosťou svojej Matke tridsať rokov, než by ju bol vzdal obrátiac celú zem

najväčšími zázrakmi. Ach, ako vznešene oslavujeme Boha, keď chtiac sa mu páčiť, podrobujeme sa Márii podľa vzoru Ježiša Krista, svojho jediného vzoru!

Keď pozorujeme bližšie celý život Ježiša Krista, vidíme, že si prial začať svoje zázraky skrze Máriu. Posvätil svätého Jána v lone jeho matky, svätej Alžbety, Máriiným slovom. Keď prehovorila, Ján bol posvätený, a to je jeho prvý zázrak v poriadku milosti. Na Máriinu pokornú prosbu premenil na svadbe v Káne vodu na víno, a to je jeho prvý zázrak v poriadku prirodzenom. Začal a stále konal svoje zázraky skrze Máriu a bude ich tak konať až do konca vekov.

Boh Duch Svätý, neplodný v Bohu, t.j. neplodiac žiadne iné božské Osoby, stal sa plodným skrze Máriu, s ktorou sa zasnúbil. S ňou, v nej a z nej splodil svoje veľdielo, ktorým je Boh učinенý človekom. Skrze ňu plodí po všetky dni a plodiť bude až do konca sveta vyvolených, údy tela tejto velebnej Hlavy, a preto čím viac nachádza v duši Máriu, svoju drahú a nerozlučnú nevestu, tým účinnejšie a mocnejšie splodí v tej duši Ježiša Krista a tú dušu v Kristovi.

Tým nechcem povedať, že svätá Panna dáva Duchu Svätému plodnosť, ako by ju nemal! Ale chcem povedať, že Duch Svätý prostredníctvom svätej Panny, ktorú chcel použiť, napriek tomu, že ju vôbec nepotrebuje, prejavuje svoju plodnosť, plodiac v nej a skrze ňu Ježiša Krista a jeho údy; tajomstvo v poriadku milosti, neznáme i najučenejším a najduchovnejším kresťanom.

2.2 Mária, posvätielka duší

Spôsob, akým tri Osoby Najsvätejšej Trojice riadili vtelenie a prvý príchod Ježiša Krista, sa zachováva po všetky dni neviditeľne v Cirkvi svätej a bude sa zachovávať až do dovŕšenia časov i pri poslednom príchode Ježiša Krista.

Boh Otec zhromaždil všetky vody a nazval ich morom, zhromaždil všetky svoje milosti a nazval ich Máriou. Tento veľký Boh má prebohatý poklad, do ktorého zavrel všetko, čo je krásne, skvelé, vzácne a drahocenné, i svojho vlastného Syna. Týmto nesmiernym pokladom nie je nič iného, než Mária, ktorú svätí nazývajú pokladom Pána, z ktorého plnosti sú ľudia obohatení. Boh Syn zveril Matke všetko, čo nadobudol svojím životom a smrťou, svoje nekonečné zásluhy čností, a učinil ju pokladnicou všetkého toho, čo mu dal Otec za dedičstvo. Jej prostredníctvom prevádza svoje zásluhy na svoje údy, dáva svoje čnosti a rozdeľuje svoje milosti. Hľa, jeho tajomný prieply, ktorým prepúšťa sladko a bohato svoje milosrdenstvo.

Boh Duch Svätý zveril Márii, vernej Neveste, nevýslovné dary a vyvolil ju za rozdávatelku všetkého, čo má: takže ona rozdáva komu chce, koľko chce, ako chce a kedy chce, všetky jeho dary a milosti. Každý nebeský dar, ktorý ľudia dostávajú, prechádza jej panenskými rukami. Lebo taká bola vôľa Božia, ktorý chcel, aby sme všetko mali v Márii. Takto má byť obohatená, vyvýšená a uctená od Najvyššieho tá, ktorá sa ponížovala a skrývala až na dno ničoty svojou hlbokou pokorou po celý svoj život. To je zmýšľanie Cirkvi a svätých Otcov.

Keby som hovoril osvietencom tejto doby, potom všetko, čo hovorím jednoducho, dokazoval by som širšie Svätým Písmom a svätými Otcami, z ktorých by som uvádzal latinské miesta, a mnohými hlbokými dôvodmi. Pretože hovorím najmä k ľuďom chudobným a jednoduchým ktorí sú dobrej vôle a majú viac viery ako skupina učencov, veria jednoduchšie a s väčšou zásluhou, uspokojím sa, ak im jednoducho prehlásim pravdu, zdržiac sa všetkých latinských citátov, ktorým nerozumejú. Niekoľko z nich predsa len uvediem, bez toho, že by som ich vyhľadával.

Keďže milosť zdokonaľuje prirodzenosť a sláva dovršuje milosť, je isté, že náš Pán je aj v nebi práve tak Synom Máriiným, ako ním bol na zemi, a že si taktiež uchoval poddanosť a poslušnosť najdokonalejšieho dieťaťa zo všetkých detí voči najlepšej zo všetkých matiek. Je potrebné dbať o to, aby sme nerozumeli touto závislosťou nejaké zníženie alebo nedokonalosť Krista. Lebo Mária, súc nekonečne pod svojím Synom, ktorý je Boh, nerozkazuje mu, ako by rozkazovala

matka tu na zemi svojmu dieťaťu, ktoré stojí pod ňou. Mária, celá pretvorená v Boha milosťou a slávou, ktorá pretvára v neho všetkých svätých, nežiada si, nechce a nerobí nič, čo by bolo proti večnej a nezmeniteľnej vôli Božej. Keď čítame teda v spisoch sv. Bernarda, sv. Bernardína, sv. Bonaventúru a iných, že na nebi i na zemi je všetko až po samého Boha podrobené presvätej Panne, tým sa hovorí, že autorita, ktorú jej Boh dal, je taká veľká, že snáď má tú istú moc ako Boh a že jej prosby a žiadosti sú tak mocné u Boha, že bývajú vždy pokladané za rozkazy. On nikdy neodporuje prosbe svojej Matky, pretože tá je vždy pokorná a zjednotená s jeho vôľou.

Mojžiš zadržal silou svojej modlitby Boží hnev na Izraelitov takým mocným spôsobom, že najvyšší a nekonečne milosrdný Boh mu nemohol odporovať a sám mu povedal, aby ho nechal povoliť svoj hnev a stretať ten odbojný národ. Čo si potom máme myslieť o prosbe pokornej Márie, dôstojnej Matky Božej, ktorej príhovor je mocnejší, než prosby a príhovory všetkých anjelov a svätých neba i zeme?

Mária rozkazuje v nebi anjelom a blahoslaveným. Odmenou za jej hlbokú pokoru Boh jej dal moc a úlohu obsadzovať svätými prázdne kreslá, z ktorých boli zvrhnutí anjeli padlí pýchou. Taká je vôľa Najvyššieho, ktorý vyvyšuje ponížených, aby nebo, zem i peklo sa skláňali, či už zo svojej vôle alebo proti vôli, pred rozkazmi pokornej Márie. Učinil ju panovníčkou neba i zeme, veliteľkou svojich vojsk, správkyňou svojich pokladov, rozdávatelkou milostí, vykonávatelkou veľkých divov, obnoviteľkou ľudského pokolenia, sprostredkovateľkou ľudí, vyhladzovateľkou nepriateľov Božích, veľkou sprievodkyňou jeho veľkosti a víťazstva.

Boh Otec stále chce mať dietky skrze Máriu, až do skončenia sveta, a vraví jej tieto slová: „*Prebývaj v Jakubovi*“ (Sir 24, 8), t.j. učiň svojím príbytkom a sídlom moje dietky vyvolené, zobrazované Jakubom, a nie dietky diablove a zavrnutých, zobrazované Ezauom.

Ako v prirodzenom poriadku je potrebné, aby dieťa malo otca i matku, práve tak v poriadku milosti všetky pravé deti Božie a všetci vyvolení majú Boha za otca a Máriu za matku, a kto ju nemá, nemá Boha otcom. Preto zavrnutí, ako bludári, rozkolníci atď., ktorí nenávidia presvätú Pannu alebo pohrdavo a ľahostajne na ňu hľadajú, nemajú Boha otcom, aj keď sa tým vychvaľujú, lebo nemajú Máriu matkou. Lebo keby ju mali za matku, milovali by ju a ctili, ako pravé a dobré dieťa prirodzene miluje a ctí svoju matku, ktorá mu dala život.

Najneomylnjším a najnepochybnejším znamením na rozoznanie bludárov, ľudí zlej náuky, zavrnutých je, že títo majú pre Pannu Máriu len pohrdanie alebo ľahostajnosť. Usilujú sa svojimi slovami a príkladmi zmenšiť jej uctievanie a lásku k nej, či už otvorene alebo skryto, niekedy pod krásnymi zámienkami. Beda! Boh Otec nepovedal Márii, aby si v nich urobila príbytok, pretože sú Ezauovi.

Boh Syn si praje tvoriť sa a takpovediac vteľovať sa každého dňa svojou drahou Matkou vo svojich údoch a vraví jej: - „*Maj Izraela za dedičstvo.*“ Akoby hovoril: „*Boh, môj Otec, dal mi za dedičstvo všetky národy zeme, všetkých ľudí dobrých i zlých; jedným povediem prútom zlatým a druhým prútom železným. Dobrým budem otcom a obhájom, zlým budem spravodlivým pomstiteľom a všetkým sudcom. Ale ty, drahá Matka, nebudeš mať za dedičstvo a vlastníctvo iných, len dobrých, zobrazovaných Izraelom, a ako Matička budeš ich rodiť, vychovávať, ako Panovníčka ich povedieš, budeš ich spravovať a chrániť.*“

„*Človek a človek je zrodený v nej*“ (Ž 86, 5), hovorí Duch Svätý: „*Homo et homo natus est in ea.*“ Podľa vysvetľovania niektorých Otcov prvým človekom, ktorý sa narodil v Márii, je Boh – človek, Ježiš Kristus, druhým je obyčajný človek, adoptované dieťa Boha a Márie. Keď sa v nej narodil Ježiš, Hlava ľudí, vyplýva z toho nevyhnutne, že veriaci, ktorí sú údmi tejto Hlavy, tiež sa musia narodiť v nej. Tá istá matka nerodí na svet hlavu bez údov a údy bez hlavy, lebo by to boli netvory prírody. Tak isto v poriadku milosti sa Hlava i údy rodia z tej istej matky, a keby úd mystického tela Ježiša Krista, t.j. niektorý veriaci kresťan, sa narodil z inej matky než

z Márie, ktorá porodila Hlavu, nebol by to úd Krista, ale netvor v poriadku milosti.

Ďalej, Kristus je i teraz, rovnako ako bol predtým, plodom Máriiným, veď nebo i zem opakujú tisíc a tisíckrát každý deň: „*A požehnaný plod života tvojho, Ježiš.*“ Je teda isté, že Ježiš Kristus je jednotlivo pre každého človeka, tak pravdivo plodom a dielom Máriiným, ako pre celý svet vôbec. Takže, ak má niektorý veriaci Ježiša Krista vo svojom srdci, môže smelo povedať: „*Ďakujem Márii; čo mám, je s jej pôsobením a jej plodom a bez nej by som to nemal.*“ Sv. Pavol o sebe hovorí slovami: „*Ktorých opäť rodím, aby bol Kristus vytvorený vo vás,*“ ona môže povedať pravdivejšie: „*Po všetky dni rodím dieťky Božie, až Ježiš môj milý Syn, bude v nich vytvorený v plnosti svojho veku.*“

Sv. Augustín, prekonáva všetko, čo som práve povedal a tvrdí, že všetci vyvolení, aby boli zhodní s obrazom Syna Božieho, sú na tomto svete skrytí v lone presvätej Panny, kde sú opatrovaní, kojení, pestovaní a odchovávaní touto dobrou Matkou. Ona ich porodí v sláve po smrti, ktorá je vlastne dňom ich narodenia, ako Cirkev nazýva smrť spravodlivých. Aké tajomstvo milosti, neznáme zavrhnutým a málo známe predurčeným!

Boh Duch Svätý si praje utvoriť v nej a skrze ňu vyvolených a vraví jej: „*In electis meis mitte radices,*“ – „*Zapust', moja milá a moja nevesta, korene všetkých svojich čností do mojich vyvolených, aby rástli od čnosti k čnosti a od milosti k milosti.*“ Tak sa mi v tebe zaľúbilo, kým si žila na zemi, konajúc najvznešenejšie čnosti, že si opäť žiadam nachádzať ňu na zemi, bez toho, že prestaneš byť v nebi. Preto sa rozploduj v mojich vyvolených, aby som s radosťou videl v nich korene tvojej neprekonateľnej viery, tvojej hlbokkej pokory, tvojho všestranného umŕtšovania, tvojej vznešenej modlitby, tvojej spaľujúcej lásky, tvojej pevnej nádeje a všetkých tvojich čností. Si stále mojou nevestou, tak vernou, čistou a plodnou, ako vždy: lebo tvoja viera mi dáva veriacich, tvoja čistota mi dáva panny, tvoja plodnosť mi dáva vyvolených a chrámy.

Keď Mária zapustí korene do duše, koná v nej divy milosti, ktoré môže konať iba ona, pretože ako jediná je Panna plodná. Nemala, ani nikdy nebude mať seba podobnú čo do čistoty a plodnosti.

Mária splodila s Duchom Svätým to najväčšie, čo kedy bolo a bude - Bohočloveka a porodí tiež najväčšie veci, ktoré budú v dobách posledných. Vytvorenie a vychovanie veľkých svätých, ktorí budú na konci sveta, je vyhradené jej, lebo len táto výborná a zázračná Panna môže v spojení s Duchom Svätým vykonať veci veľké a mimoriadne.

Keď Duch Svätý, jej ženích, ju nájde v niektorej duši, letí tam, plne do nej vstupuje, dáva sa tej duši v hojnosti; toľko, koľko ona poskytuje miesto svojmu ženíchovi. Jedným zo silných dôvodov, prečo Duch Svätý nekoná teraz zjavné zázraky v našich dušiach je, že v nich nenachádza dostatočné zjednotenie sa so svojou vernou a nerozlučnou nevestou. Hovorím nevestou nerozlučnou, lebo od tej chvíle, kedy sa táto podstatná Láska Otca a Syna zasnúbila s Máriou, aby splodila Ježiša Krista – Hlavu vyvolených a Ježiša Krista vo vyvolených, nikdy ju nezapudila, pretože bývala vždy plodná a verná.

2.3 Mária, Kráľovna srdc

Z toho, čo som práve povedal treba urobiť záver, že Mária prijala od Boha veľkú moc v dušiach vyvolených. Je nemožné, aby si v nich, ako jej rozkázal Boh Otec, vybuďovala svoj dom, aby ich tvorila v Ježišovi a Ježiša v nich, aby do ich srdc zapúšťala korene svojich čností a bola nerozlučnou spoločníčkou Ducha Svätého pri všetkých dielach jeho milosti, bez toho, že by mala

právo a moc v ich dušiach a to zvláštnou milosťou Najvyššieho. On jej dal moc nad svojim jediným a prirodzeným Synom a nad svojimi prisvojenými deťmi, nielen nad telami, čo by bolo veľmi málo, ale nad ich dušami.

Mária je kráľovnou neba i zeme milosťou, ako Ježiš je ich kráľom prirodzenosťou a vydobytím. Nuž, ako kráľovstvo Ježiša Krista je najmä v srdciach a vo vnútri človeka podľa slov: „*Kráľovstvo Božie je vo vás*,“ práve tak kráľovstvo najsvätejšej Panny je najmä vo vnútri človeka, t.j. v jeho duši. V dušiach je viac oslavovaná so svojim Synom, než vo všetkých viditeľných tvoroch. Môžeme ju so svätými nazývať Kráľovnou srdca.

2.4 Máriu, cesta k cieľu

Panna Mária, podľa Božieho rozhodnutia, je potrebná ľuďom k dosiahnutiu posledného cieľa. Nie je teda možné zamieňať úctu k presvätej Panne s úctou k ostatným svätým, ako by nebola dôležitejšia a ako by bola len čímsi navyiac.

Učený a zbožný Suarez zo Spoločnosti Ježišovej a mnohí iní nezvratne dokázali z učenia Otcov, medzi inými zo sv. Augustína, zo sv. Efréma, edesského diakona, zo sv. Cyrila Jeruzalemského, sv. Germana Carihradského, sv. Jána Damascenského, sv. Anzelma, sv. Bernarda, sv. Bernardina, sv. Tomáša a sv. Bonaventúru, že úcta k presvätej Panne je ku spásu nevyhnutná. Nemať lásky k svätej Panne, ako Acolampadius a iní bludári, je neomylným znakom zavrnutia. A na druhej strane je neomylným znakom predurčenia, byť jej úplne a skutočne oddaný a modliť sa k nej.

Dokazujú to predobrazy a slová Starého i Nového zákona, potvrdzujú to názory a príklady svätcov. Rozum i skúsenosť o tom poučuje a ukazuje to, ba aj diabli a ich prívrženci mocou pravdy boli často dohnaní proti svojej vôli to priznať. Zo všetkých citátov svätých Otcov a učiteľov, ktorých som vyhládal celú zbierku, aby som dokázal túto pravdu, uvediem len jeden, aby som nebol príliš rozvláchny: „*Byť oddaným tebe, Svätá Panna*,“ hovorí sv. Ján Damascenský, „*je zárukou spásy, ktorú Boh dáva tým, ktorých si praje spasť*.“

Mohol by som teraz spomenúť mnoho prípadov, ktoré túto pravdu dokazujú. Napríklad udalosť spomínanú v životopise sv. Dominika. Svätec kázal pri meste Karkassone o ruženci. Vtedy množstvo diablov, ktorými bola posadnutá duša istého nešťastného človeka bolo donútených, k svojmu zahanbeniu, z rozkazu, ktorý im dala svätá Panna, vyznať mnoho veľkých a potešujúcich právd o úcte k nebeskej kráľovnej. To všetko sa udialo s takou silou a jasnosťou, že tento vierohodný príbeh a chváloreč, ktorú musel diabol proti svojej vôli predniesť o úcte k Márii, nemožno čítať bez slz a bez radosti, aj keby sme boli presvätej Panne oddaní len málo.

Keď je všetkým ľuďom nevyhnutná úcta k Márii, aby boli spasení, o to nevyhnutnejšia je tým, ktorí sú povolani k vyššej dokonalosti. Nemyslím, že by niekto mohol nadobudnúť dôvernejšie zjednotenie sa s našim Pánom a dokonalú vernosť Duchu Svätému bez úplného zjednotenia sa s presväťou Pannou a bez veľkej závislosti na jej pomoci.

Jedine Mária našla milosť u Boha bez pomoci akéhokolvek obyčajného tvora. Len skrze ňu ju našli všetci, a len skrze ňu ju nájdú tí, ktorí prídu neskoršie. Bola plná milosti, keď ju pozdravil archanjel Gabriel a preplnená milosťou od Ducha Svätého, keď ju zatienil svojim nevýslovným tieňom. Rozmnožovala každý deň a každú chvíľu túto dvojakú plnosť až tak, že dosiahla nesmiernu výšku milosti. Najvyšší ju učinil jedinou správkyňou svojich pokladov a jedinou rozdávatelkou svojich milostí, aby šľachtila, vyvyšovala a obohacovala, koho si želá, aby uvádzala na úzku cestu do neba, koho si praje, aby sprevádzala cez všetky prekážky tesnou bránou života toho, koho chce a aby dávala trón, žezlo a kráľovskú korunu, komu si praje. Ježiš je vždy a všade plodom a synom Máriiným, a tá je všade skutočným stromom, ktorý nesie ovocie

života a pravou Matkou, ktorá ho rodí.

Jedinej Márii dal Boh kľúče od skladov božskej lásky a možnosť vstupovať na najvznešenejšiu a najtajomnejšiu cestu dokonalosti a privádzať na ňu ostatných. Jediná Mária vpúšťa do pozemského raja biedne dietky nevernej Evy, aby sa tam príjemne prechádzali s Bohom, aby tam boli bezpečne skryté pred svojimi nepriateľmi, aby sa tam rozkošne sýtili, nebojac sa už smrti, ovocím zo stromu života a zo stromu poznania dobrého a zlého a aby sa tam napájali dlhými dúškami z nebeských vôd pri onom krásnom žriedle, ktoré tam bohato pramení. Skôr ona sama je tým pozemským rajom, tou panenskou a požehnanou zemou, z ktorej Adam a Eva zhrešiac boli vyhnaní. Nevpúšťa tam nikoho, len tých, ktorí sa jej páčia, aby z nich utvorila svätcov.

Všetci „*bohatí z ľudí*“ - aby som použil výrazu Ducha Svätého - podľa výkladu sv. Bernarda, - všetci bohatí z ľudí pokorne budú prosieť tvoju tvár storočia za storočiami a najmä na konci sveta. Najväčší svätí, duše milosťami a čnosťami najbohatšie sa budú najhorlivejšie modliť k Panne Márii a ju si budú stavať pred oči ako svoj dokonalý vzor, aby ju napodobnili a ako svoju mocnú podporu, aby im pomáhala.

Povedal som, že to bude najmä na konci sveta, a už skoro, pretože Najvyšší so svojou svätou Matkou si vraj vytvorí veľkých svätých, ktorí prevýšia svätosťou skoro všetkých ostatných, ako libanonské cédre prevyšujú malé stromčeky. Tak, ako to bolo zjavené jednej svätej duši, ktorej životopis napísal abbé de Renty.

Tieto veľké duše, plné milosti a horlivosti, budú vyvolené, aby sa postavili na odpor Božím nepriateľom, vrieskajúcim zo všetkých strán. Budú mimoriadne oddaní svätej Panne, osvetľovaní jej svetlom, kojení jej mliekom, vedení jej duchom, podopieraní jej ramenom a chránení pod jej ochranou. Jednou rukou budú bojovať a druhou stavať. Jednou rukou budú premáhať, porážať, drviť bludárov a ich bludy, rozkolníkov a ich rozkoly, modlárov a ich modlárstva, hriešnikov a ich bezbožnosti. Druhou rukou budú stavať chrám pravého Šalamúna a mystické mesto Božie, t.j. presvätú Pannu, ktorú nazývajú svätí Otcovia „*chrámom Šalamúnovým a mestom Božím*.“ Povedú celý svet svojím slovom a svojím príkladom k pravej úcte k nej, čo im vzbudí mnoho nepriateľov, ale tiež prinesie mnoho víťazstva a slávy jedinému Bohu. To zjavil Boh sv. Vincentovi Ferrerskému, veľkému apoštolovi jeho doby, ako to dostatočne naznačil v jednom svojom diele.

Duch Svätý ako by bol sám predpovedal túto pravdu v Žalme 58, kde čítame:

“A spoznajú, že Boh panuje v Jakubovi
a až po kraj zeme. Na večer sa navracajú, zavýjú ako psy
a pobejú okolo mesta.
Túlajú sa za pokrmom
a ak sa nenasýtia, skuvíňajú. ”

Tým mestom, ktoré ľudia nájdu na konci sveta, aby sa obrátili a ukojili hlad, ktorý budú mať po spravodlivosti, je presvätá Panna, nazývaná Duchom Svätým „*mestom a obcou Božou*.“

Skrze Máriu sa spása sveta začala a skrze ňu nutne bude dovŕšená. Máriu takmer vôbec nebolo vidieť pri prvom príchode Ježiša Krista, aby ľudia, ešte málo poučení a osvietení o osobe jej Syna, nevzdľoovali sa od neho príliš mocne ľnúť k nej. To by sa pravdepodobne stalo, keby bola známa, pre obdivuhodnú krásu, ktorú jej dal Najvyšší. Sv. Diviš Areopagita napísal, že by ju, keď mal videnie, považoval za nejakú bohyňu pre jej skryté pôvaby a neporovnateľnú krásu, keby ho viera, v ktorej bol pevne utvrdený, nebola poučila, že ňou nie je. Ale pri druhom príchode Ježiša Krista Mária bude poznávaná a zjavená pôsobením Ducha Svätého, aby sa skrze ňu šírilo poznanie Ježiša Krista, láska k nemu a služba jemu. Dôvodov, ktoré viedli Ducha Svätého, aby skrýval svoju nevestu počas jej života a zjavoval ju len veľmi málo pri hlásaní evanjelia, už niet.

Boh si praje zjaviť a odhaliť Máriu, veľdielo svojich rúk, v týchto posledných dobách, pretože sa skryla na tomto svete a ponížila sa svojou hlbokou pokorou, vyprosiac si u Boha, u jeho apoš-

tolov a evanjelistov, aby nebola vyjavená. Je veľdielom Božích rúk. Práve tak tu dole milosťou, ako v nebi slávou. Boh si praje, aby bol za to oslavovaný a chválený na zemi od živých. Mária je zorou, ktorá predchádza a odhaľuje Slnko spravodlivosti, ktorým je Ježiš Kristus, a treba, aby bola poznaná a pochopená, aby sme poznali a pochopili Ježiša Krista a cestou, ktorou Ježiš prišiel k nám prvý raz, bude ňou zase, až príde druhý raz, hoci nie tým istým spôsobom.

Pretože je bezpečnou pomocou a priamou a nepoškvrnenou cestou, ako prísť k Ježišovi a ako ho dokonale nájsť, treba, aby duše, ktoré majú zažiarit svätosťou, našli ho skrze ňu. Kto nájde Máriu, nájde život, t.j. Ježiša, ktorý je cesta, pravda a život. Ale nemožno Máriu nájsť, keď ju nehľadáme, nemožno ju hľadať, keď ju nepoznáme; lebo nehľadáme a nežiadame si niečo neznáme. Treba teda, aby Mária bola viac známa, než kedykoľvek, pre väčšie poznanie a slávu Najsvätejšej Trojice.

Mária má zažiarit viac než predtým milosrdenstvom, mocou a milosťou v týchto posledných dobách. Milosrdenstvom, aby späť privádzala a láskyplne prijímala úbohých hriešnikov a zblúdilých, ktorí sa budú obracať a vracat' do katolíckej Cirkvi. Má zažiarit mocou proti nepriateľom Božím, modlárom, rozkolníkom a zatvrdlívym neznabohom, ktorí sa budú hrozne búriť a zvädzať k pádu sľubmi aj hrozbami všetkých, ktorí sa im budú priečiť. Zažiarí milosťou, aby vlievala nadšenie a silu bdelym bojovníkom a verným služobníkom Ježiša Krista, ktorí budú bojovať za neho. Konečne treba, aby Mária bola postrachom diablu a jeho prívržencom, ako vojsko zoradené k boju, najmä v oných posledných dobách, pretože satan, dobre vediac, že má menej času než predtým na zatratenie duší, bude každým dňom zdvojnásobovať svoje úsilie a svoje útoky. Podnieti nové prenasledovania a nachystá hrozné nástrahy verným služobníkom a pravým deťom Máriiným, ktoré ťažšie premáha, než ostatných.

Na tieto posledné a kruté diablove prenasledovania, ktoré budú vzrastať každým dňom až do dní Antikristovej vlády, sa vzťahuje prvá slávnosť predpoveď a kliatba Božia, vyslovená v pozemskom raji proti hadovi. Je vhodné vysvetliť to tu k sláve Panny Márie, k spásu jej dieťaťa a k zahanbeniu diabla.

„Nepriateľstvo ustanovím medzi tebou a ženou, a medzi tvojim potomstvom a jej potomstvom; ona ti rozdrť hlavu a ty budeš robiť úklady jej päte“ (Gen. 3, 15).

Boh ustanovil a vyslovil jedno nepriateľstvo, ale nezmieriteľné, ktoré potrvá a bude vzrastať až do konca: medzi Máriou, svojou dôstojnou Matkou, a diablom. Medzi dieťkami Panny Márie a prívržencami Luciferovými. Najstrašnejším nepriateľom, ktorého Boh vzbudil proti satanovi, je Mária, jeho svätá Matka. Dal jej dokonca hneď po pozemskom raji, i keď existovala len v jeho myšlienke, toľko nenávisť proti tomuto prekliatému Božiemu nepriateľovi, toľko dômyslu na odkrývanie zloby tohto starého hada, toľko sily na premoženie, zvrhnutie a rozdrvenie toho pyšného zlosyna, že sa jej bojí nielen viac, než všetkých anjelov a ľudí, ale v istom zmysle viac, než samého Boha. To neznamená, že hnev, nenávisť a moc Božia nie sú nekonečne väčšie než u svätej Panny, pretože dokonalosti Máriine sú obmedzené, avšak pyšný satan trpí nekonečne viac tým, že je premáhaný a trestaný nepatrnou a pokornou služobnicou Božou, a jej pokora ho pokoruje viac, než Božia moc. Ďalej Boh dal Márii tak veľkú moc proti diablom, že sa viac boja, ako často proti svojej vôli boli nútení priznať, jedinej jej prosby za niektorú dušu, než prosieb všetkých svätých a jedinej jej hrozby proti nim viac, než všetkých ostatných múk.

Čo Lucifer stratil pýchou, Mária získala pokorou, čo Eva stratila neposlušnosťou, Mária zachránila poslušnosťou. Eva poslúchla hada, zahubila so sebou všetky svoje deti a vydala mu ich. Mária, učiniac sa dokonale vernou Bohu, spasila so sebou všetky svoje dieťky a služobníkov a zasvätila ich jeho Velebnosti.

Nepriateľstvo medzi Máriou a diablom, ustanovené Bohom, nie je jediné, ale prechádza na celé pokolenie svätej Panny a pokolenie diablove v skrytej nanávisťi a protivenstvách. Oni sa vzájomne nemilujú, nemajú medzi sebou žiaden vnútorný vzťah. Belialove deti, satanovi otroci, priatelia sveta až doteraz vždy prenasledovali a budú prenasledovať viac než kedykoľvek pred-

tým tých, ktorí patria presvätej Panne, ako kedysi prenasledoval Kain svojho brata Ábela a Ezau svojho brata Jakuba, ktorí sú predobrazmi zavrnutých a vyvolených.

Ale pokorná Mária vždy bude získavať víťazstvá nad satanom, víťazstvá tak veľké, že mu až rozdrví hlavu, v ktorej sídli jeho spupnosť. Ona bude stále odhaľovať jeho hadiu zlobu, bude odkrývať a ničiť jeho pekelné úklady, rozháňať jeho diabolské rady a ochráni až do konca vekov svojich verných služobníkov pred jeho krutými drápmi. Ale Máriina moc nad všetkými diablami sa zaskveje zvlášť v posledných dobách, kedy satan nastrojí úklady jej päte, t.j. jej pokorným poddaným a jej chudobným dietkam, ktoré ona vzbudí, aby mu vypovedali boj. Títo budú nepatrní a úbohí podľa sveta a znížení oproti všetkým ako päta, šliapaní a tiesnení ako päta, vzhľadom k ostatným údom tela. Zato budú bohatí Božími milosťami, ktoré im bude Mária bohato rozdávať, budú veľkí a vznešení svätosťou pred Bohom, povýšení nad všetko stvorenie svojou ohnivou horlivosťou a tak silno opretí o pomoc Božiu, že poníženosťou svojich päť, v spojení s Máriou, rozdrvia hlavu pekelného hada a privedú víťazstvo Ježiša Krista.

Boh si praje, aby jeho svätá Matka bola v prítomnosti viac známa, viac milovaná, viac ctená než kedykoľvek predtým. To sa nepochybne stane, ak k nej budú mať vyvolení, milosťou a osvietením Ducha Svätého, tú vnútornú a dokonalú úctu, ktorú im ďalej odhalím. Vtedy jasne uvidia, pokiaľ to viera dovoľuje, tú krásnu Hviezdu morskú a zakotvia v dobrom prístave napriek búrke a pirátom. Nasledujúc ju, budú poznávať veľkosť tejto Panovníce a zasvätia sa úplne jej službe, ako jej poddaní a jej nevoľníci z lásky. Budú požívať jej sladkosti a jej materské dobrodenia a budú ju nežne milovať ako jej deti. Budú poznávať milosrdenstvo, ktorého je plná, i to, ako stále potrebujú jej pomoc, a budú sa k nej utiekať vo všetkom, ako ku svojej drahej zástupkyňi a prostredníčke u Ježiša Krista. Presvedčia sa, že je najbezpečnejšou, najľahšou, najkratšou a najdokonalejšou cestou, ako prísť k Ježišovi a odovzdajú sa jej s telom i dušou, bezvýhradne, aby práve tak bezvýhradne patrili Ježišovi Kristovi.

Ale akí budú títo služobníci, poddaní a synovia Máriini? Budú spaľujúcim ohňom sluhov Pána, ktorí všade založia oheň božskej lásky. Budú „*šípami ostrými v ruke mocnej Márie*,“ aby prebodli nepriateľov. Budú to synovia Leviho, očistení ohňom veľkých protivienstiev a tesne priľnutí k Bohu, ktorí budú nosiť zlato lásky v srdci, kadidlo modlitby v duchu a myrhu umŕtvovania v tele. Budú všade ľúbeznu vôňou Ježiša Krista chudobným a maličkým, vôňou smrtiacou velikánom, boháčom a pyšným svetákom.

Budú to oblaky hrmiace a poletujúce vzdušnými priestormi na sebemenší závan Ducha Svätého, ktorí na nič sa neviažuc, ničomu sa nečudujúc, bez toho, aby si robili akékoľvek starosti, budú rozlievať dážď Božieho slova a večného života. Budú buráčať proti hriechu, proti svetu, biť diabla a jeho prívržencov a prebodajú skrz naskrz k životu alebo k smrti svojím dvojsečným mečom slova Božieho všetkých tých, ku ktorým budú poslaní Najvyšším.

Budú to praví apoštoli posledných čias, ktorým Pán sil udelí slovo a silu, aby konali divy a dobývali slávu korisť od svojich nepriateľov. Budú spávať bez zlata a striebra, a čo je viac, bez starostí medzi ostatnými kňazmi a klerikmi. Budú mať striebristé krídla holubice, aby lietali s čistým úmyslom za slávou Božou a spásou duší, kam ich Duch Svätý povolá, a nezanechajú po sebe na miestach, kde budú kázať, nič iné, než zlato lásky k blížnemu, ktorá je naplnením celého zákona.

Konečne vieme, že to budú praví učenci Ježiša Krista. Budú kráčať po stopách jeho lásky, chudoby, pokory a opovrhnutia svetom, budú vyučovať úzkej ceste Božej v čistej pravde podľa svätého Evanjelia, a nie podľa zásad sveta. O nikoho sa starať, na nikoho nebudú brať ohľad, nikoho nebudú šetriť, nikoho sa nebudú báť ani poslúchať žiadneho smrteľníka, keby bol sebemocnejší. Budú mať v ústach ostrý dvojsečný meč slova Božieho. Ponesú na ramenách pochodeň kríža, svätý kríž v ruke pravej, ruženec v ľavej, sväté mená Ježiš a Mária vo svojom srdci a skromnosť i umŕtvovanie Ježiša Krista v celom svojom správaní.

Hľa, velikáni, ktorí prídu. Ale Mária bude prítomná z rozkazu Najvyššieho, aby rozprestrela

svoju moc nad mocou bezbožných a modlárov. Kedy a ako sa to stane? Jedine Boh to vie. Na nás je mlčať, modliť sa, prosiť a čakať.

Kapitola 3

Základné pravdy o úcte k Panne Márii

Až doteraz som hovoril o tom, aká nevyhnutná je úcta k presvätej Panne, teraz je potrebné povedať, v čom spočíva. O to sa s pomocou Božou pokúsim. Uvediem najprv niekoľko základných právd, ktoré osvetlia túto hlbokú úctu, ktorú mienim odhaliť.

3.1 Ježiš Kristus, cieľ úcty k Panne Márii

Je nevyhnutné, aby posledným cieľom všetkej našej úcty a oslavy bol Ježiš, náš Spasiteľ, pravý Boh a pravý človek. Inak by všetko bolo falošné a mylné. Kristus je alfa a omega, počiatok a koniec všetkých vecí. Pracujeme iba preto, hovorí apoštol, aby sme každého človeka urobili dokonalým v Ježišovi. Pretože v ňom jedinom prebýva všetka plnosť Božstva a všetky ostatné plnosti milostí, čností a dokonalostí. Jedine v ňom sme boli požehnaní rôznym duchovným požehnaním. Len on je jediný Majster, ktorý nás má učiť, náš jediný Pán, od ktorého máme byť závislí, naša jediná Hlava, s ktorou máme byť spojení, náš jediný Vzor, ku ktorému sa máme pripodobniť, náš jediný Lekár, ktorý nás má uzdravovať, naša jediná Cesta, ktorá nás má viesť, naša jediná Pravda, ktorej máme veriť, náš jediný Život, ktorý nás má oživovať a naše jediné Všetko vo všetkých veciach, ktoré nám má postačovať. Nebolo dané iné meno pod slnkom, v ktorom by sme boli spasení, ako meno Ježiš. Boh nám nepoložil nijaký iný základ našej spásy, dokonalosti a našej slávy než Ježiša Krista. Každá stavba, ktorá nie je vybudovaná na tejto pevnej skale, je založená na sypkom piesku a celkom iste padne, či už skôr alebo neskôr. Každý veriaci, ktorý nie je s ním spojený ako ratolesť s kmeňom révy, odpadne, uschne a bude hodený do ohňa. Ak sme v Ježišovi a Ježiš v nás, netreba sa nám obávať zatratenia. Ani nebeskí anjeli, ani pozemskí ľudia, ani pekelní diabli, ani akýkoľvek iný tvor nám nemôže uškodiť, keďže nás nemôže oddeliť od lásky Božej, ktorá je v Ježišovi. Skrze Ježiša, s Ježišom a v Ježišovi môžeme vzdať všetku česť a slávu Otcovi a v jednote s Duchom Svätým, stať sa dokonalými a byť svojmu blížnemu vôňou večného života.

Ak teda budujeme hlbokú úctu k presvätej Panne, to len pre vybudovanie dokonalejšej úcty k Ježišovi, aby sme poskytli jednoduchú a bezpečnú pomoc, ako nájsť Ježiša. Keby úcta k svätej Panne vzdäľovala od Ježiša, museli by sme ju zavrhnúť ako mámenie diabla. Ale je to práve naopak, ako som už ukázal a ešte ukážem ďalej, táto úcta je nám nutná preto, aby sme dokonale našli Ježiša, milovali ho nežnou láskou a verne mu slúžili.

Obraciam sa tu na chvíľu k tebe, môj roztomilý Ježišu, aby som sa s láskou postážoval tvojej velebnosti, že veľká časť kresťanov, i najučenejších, nevie o nevyhnutnom pute, ktoré je medzi tebou a tvojou svätou Matkou. Ty si, Pane, ustavične s Máriou, a Mária je neprestajne s tebou a nemôže byť bez teba, inak by už nebola tým, čím je. Je natoľko milosťou pretvorená v teba,

že už nežije ona, že jej už niet. Ty jediný, môj Ježišu, si živý a kraľuješ v nej, a to dokonalejšie ako vo všetkých anjeloch a blažených. Ach, keby ľudia poznali slávu a lásku, akej sa ti dostáva v tomto predivnom tvorovi, celkom inak by zmýšľali o tebe i o nej. Mária je s tebou tak vnútorne spojená, že by bolo možné oddeliť skôr svetlo od slnka, teplo od ohňa. Hovorím, že ľahšie je možné oddeliť od teba všetkých anjelov a svätých ako tvoju blahoslavenú Matku, keďže ona ťa miluje vrúcnejšie, oslavuje ťa dokonalejšie, ako všetky tvoje tvory dovedna.

Preto, môj drahý Majster, aké je prekvapujúce a poľutovaniahodné vidieť, v akej tme a nevedomosti o tvojej svätej Matke sú tu na zemi všetci ľudia? Nemám na mysli iba modloslužobníkov a pohanov, ktorí nepoznajú teba, nestarajú sa o to, aby poznali ju. Nemyslím ani bludárov a rozkolníkov, ktorým nezáleží na tom, aby boli ctiteľmi tvojej svätej Matky, oddeliac sa od teba a od tvojej svätej Cirkvi. Mám na mysli kresťanov katolíkov. Áno i vzdelancov medzi katolíkmi, ktorí honosiac sa, že učia pravde iných, nepoznajú teba ani tvoju svätú Matku, iba ak rozumkárskym, suchým a ľahostajným spôsobom. Títo len zriedka hovoria o tvojej svätej Matke a o oddanosti, akú k nej treba mať; hovoria, že sa boja, aby sa nezvrhla, aby sa neukrivdilo tebe prílišným uctievaním tvojej svätej Matky.

Ak vidia alebo počujú, že niektorý ctiteľ Panny Márie často hovorí nežným, vážnym a presvedčivým spôsobom o úcte k tejto milej Matke ako o bezpečnej pomoci bez klamu, o krátkej ceste bez nebezpečenstiev, o nepoškvrnenej ceste bez nedokonalosti, o zázračnom tajomstve ako nájsť teba a dokonale ťa milovať, rozkričia sa na neho a namietnu mu tisíc falošných dôvodov, aby mu dokázali, že nemá hovoriť toľko o svätej Panne. Vraj sa táto úcta často zvrháva a treba sa zasiať o to, aby sa tomu urobil koniec a hovoriť skôr o tebe, než nabádať ľud k úcte k Panne Márii, ktorú už vraj milujú dosť.

Počuť ich hovoriť o úcte k tvojej svätej Matke, nie preto, aby ju šíрили a o nej presvedčovali, ale aby robili prietž nešvárom, ktoré vraj z nej vznikajú. Zatiaľ však títo ľudia nemajú nijakej zbožnosti, nijakej vrúcnosti pre teba, keďže jej nemajú pre Máriu. Dívajú sa na škapuliar a na ruženec ako na zbožnosť hodiacu sa pre slabých duchom a nevedomých, bez ktorej sa možno spasiť. Ak im padne do rúk niektorý ctiteľ svätej Márie, ktorý sa modlí ruženec alebo vykonáva inú pobožnosť k nej, rýchlo mu pozmenia ducha i srdce. Namiesto ruženca mu poradia modliť sa sedem žalmov, miesto úcty k svätej Panne - úctu k Ježišovi Kristovi.

Môj drahý Ježišu, majú títo ľudia tvojho ducha? Pôsobia ti radosť takýmto počínaním? Páči sa ti, že sa zo všetkých síl nesnažia zapáčiť tvojej Matke, zo strachu, aby sa tebe nezneľúbili? Bráni úcta k tvojej Matke v úcte k tebe? Prisvojuje si ona úctu, ktorú jej vzdávame? Žije iba pre seba? Je ona dajakou cudzinkou, ktorá nemá nijaké spojenie s tebou? Prestaneme sa tebe páčiť, ak si želáme páčiť sa jej? Odlučujeme sa, alebo vzdaľujeme sa od tvojej lásky, keď sa dávame jej a milujeme ju?

A predsa, môj drahý Majster, veľká časť vzdelaných ľudí sa tak odvracia od zbožnosti k tvojej svätej Matke a je k nej ľahostajná, ako keby všetko, čo som práve povedal, bola pravda. Zachráň ma Pane, zachráň, od ich citov a zbožnosti a daj mi nejaký podiel na citoch vďačnosti, vážnosti, úcty a lásky, ktoré máš ku svojej svätej Matke, aby som ťa miloval a oslavoval tým viac, čím viac ťa budem napodobňovať a z čoraz väčšej blízkosti nasledovať.

Ak som až doteraz nič nepovedal ku cti tvojej svätej Matky, daj mi milosť, aby som ju chválil dôstojne, napriek všetkým jej nepriateľom, ktorí sú tvojimi nepriateľmi a aby som im hlasno povedal so svätými: „*Nech si nik nemyslí, že Boh bude k nemu milosrdný, ak si rozhnevá požehnanú Matku.*“

Daj, aby sa nám dostalo od tvojho milosrdenstva opravdivej zbožnosti k tvojej svätej Matke a aby sme ňou nadchli celú zem. Daj, nech vrúcne milujeme teba a prijmi našu vrúcnu modlitbu, ktorú k tebe vznášame so sv. Augustínom a s tvojimi skutočnými priateľmi:

„Ty si Kristus, otec môj svätý, Boh môj milostivý, kráľ môj jediný, pomocník môj najlepší, milý môj najkrásnejší, chlieb môj živý, kňaz môj naveky, môj vodca do vlasti, svetlo moje pravé,

sladkosť moja svätá, cesta moja priama, múdrosť moja prejasná, prostota moja rýdza, svornosť moja pokojná, stráž moja úplná, podiel môj dobrý, spása moja večná. Kriste Ježišu, milovania hodný Pane, načo som miloval, prečo som si žiadal po celý svoj život niečo okrem teba, Ježiša, Boha svojho? Kde som bol, keď som nebol myslou s tebou? Od tejto chvíle všetky moje žiadosti rozplameňujte sa a rozlievajte v Pána Ježiša. Leťte, dosť ste sa naotálali, ponáhľajte sa tam, kam spejete, hľadajte toho, koho hľadáte. Ježišu, kto nemiluje teba, nech je prekliaty, kto teba nemiluje, nech je naplnený horkosťami. . . , sladký Ježišu, teba nech miluje, v tebe nech sa kochá, teba nech obdivuje každý živý tvor prinášajúc ti chválu. Boh môjho srdca a môj podiel, Kriste Ježišu, nech zhynie moje srdce môjmu duchu, len ty ži vo mne. Nech sa rozpália v mojom duchu uhlíky tvojej lásky a nech sa rozhoria v dokonalý oheň, ktorý nech horí na oltári môjho srdca. Nech žiaria v útrobach mojich, plápolajú v skrýšach mojej duše a v deň svojho skonania kiež sa nájdem dokonalý u teba. . . Amen. “

Zámerné som uviedol túto podivuhodnú modlitbu sv. Augustína, aby sa ju ľudia mohli modliť každý deň, prosiac o lásku k Ježišovi, ktorého hľadáme skrze božskú Máriu.

3.2 Oddaní Kristovi a Márii

Z toho, čím je Ježiš Kristus vzhľadom k nám, treba vyvodiť záver, že, ako hovorí apoštol, nepatríme sebe, ale úplne jemu, ako jeho údy a jeho nevoľníci, ktorých kúpil nekonečne draho, za cenu všetkej svojej krvi. Pred krstom patrili sme démonovi ako jeho otroci. Krst nás urobil skutočnými poddanými Ježiša Krista, ktorí majú len preto žiť, pracovať a umierať, aby prinášali ovocie skrze tohto Bohočloveka, oslavovali ho vo svojom tele a urobili ho kráľom vo svojich dušiach. Pretože on nás vybojoval, sme jeho získaným ľudom a jeho dedičstvom.

Z toho dôvodu nás prirovnáva Duch Svätý k stromom vrúbeným pozdĺž vôd milosti na poli Cirkvi, ktoré majú vydať ovocie vo svojom čase, k ratolestiam vinnej révy, ktorej kmeňom je Ježiš Kristus, a ktoré majú rodiť dobré hrozno, k stádu, ktorého pastierom je Ježiš Kristus, k stádu, ktoré sa má rozmnožovať a dávať mlieko. K dobrej zemi, ktorej obrábateľom je Boh. V nej sa semeno rozmnožuje a rodí tridsaťkrát, šesťdesiatkrát, stokrát viac. Ježiš Kristus zlodečil neúrodnému figovníku a zavrhol neužitočného služobníka, ktorý neuplatnil svoje hrivny. Všetko nám dokazuje to, že Kristus si praje získavať nejaké ovocie z našich chatrných osôb, totiž naše dobré skutky, lebo tieto patria jedine jemu: „*Sme stvorení v Kristovi Ježišovi, aby sme mohli konať dobré skutky.*“ Z týchto slov jasne vyplýva, že Kristus je jediným počiatkom a má byť jediným cieľom všetkých našich dobrých skutkov a jemu máme slúžiť nielen ako najatí služobníci, ale ako poddaní z lásky. Vysvetlím to. Sú dva spôsoby tu na zemi, ako patriť niekomu inému a závisieť od jeho moci: totiž jednoduchá služba a nevoľníctvo. Podľa toho voláme niekoho služobníkom a niekoho nevoľníkom, poddaným alebo otrokom.

Všeobecnou služobnosťou u kresťanov sa človek prenajíma k službe inému na určitý čas za takú a takú mzdu alebo za takú a takú odmenu.

Nevoľníctvom je človek celkom závislý od iného po celý svoj život a je povinný slúžiť svojmu pánovi, bez toho, aby si nárokoval nejakú mzdu alebo odmenu, ako niektoré jeho ťažné zviera, nad ktorým má právo života a smrti. Nevoľníctvo je trojakého druhu: od prírody, násilné a dobrovoľné. Všetky tvory sú Božími poddanými prvým spôsobom: „*Pánova je zem i jej plnosť.*“ Diabli a zatratenci druhým, spravodliví a svätí tretím. Dobrovoľným nevoľníctvom si u Boha získavame najväčšiu slávu, lebo on hľadá na srdce, žiada si srdce a nazýva sa Bohom srdca. Dobrovoľným nevoľníctvom sa volí nadovšetko Boh a jeho služba, i keby prirodzenosť k tomu nezaväzovala.

Je podstatný rozdiel medzi služobníkom a poddaným. Služobník nedáva všetko, čím je,

všetko, čo má a všetko, čo môže získať skrze iného alebo sám. Nevoľník sa však dáva úplne celý so všetkým, čo má a so všetkým, čo môže získať, bez akejkolvek výnimky. Služobník požaduje mzdu za službu svojmu pánovi. Nevoľník, hoci by pracoval akokoľvek usilovne, dobre a veľa, nemôže požadovať od neho nič. Služobník môže opustiť svojho pána, kedy sa mu zapáči, alebo aspoň po uplynutí času jeho služby, nevoľník však nemá právo opustiť svojho pána, kedy sa mu zapáči. Pán služobníkov nemá nijakého práva nad jeho životom a smrťou, bez toho, aby sa nedopustil nespravodlivej vraždy, keby ho zabil ako niektoré svoje zviera. Pán nevoľníkov má však nad ním podľa zákona právo života i smrti, môže ho komukoľvek predať alebo ho zabiť, ako by bez rozdielu učinil so svojím koňom. Konečne služobník je len na istý čas v službe pána ale poddaný navždy.

Niet u ľudí vzťahu, ktorým by sme viac patrili druhému, ako je nevoľníctvo. Niet ani u kresťanov vzťahu, ktorým by sme neobmedzenejšie patrili Kristovi a jeho svätej Matke, ako dobrovoľným nevoľníctvom podľa príkladu samotného Krista, ktorý vzal na seba tento spôsob z lásky k nám, a tiež podľa príkladu Panny Márie, ktorá sama seba označuje za služobnicu a nevoľnicu Pána. Apoštol nazýva seba „*servus Christi*“ - otrok Kristov. Kresťania sa vo Svätom Písme viackrát označujú ako „*servi Christi*.“ Toto slovo *servus* znamenalo kedysi len otroka, pretože nebolo ešte služobníkov ako dnes, lebo pánom slúžili len otroci alebo prepustenci. Katechizmus svätého tridentského snemu, aby nepripustil nijakú pochybnosť, že sme otrokmi Ježiša Krista, vyjadruje to výrazom, ktorý nijako nie je dvojznačný, nazývajúc nás „*mancipia Christi*“, nevoľníci, otroci Ježiša Krista, tí, na ktorých má Kristus vlastnícke právo.

Ak je tomu tak, hovorím, že sme povinní patriť Ježišovi a slúžiť mu nielen ako námedzní služobníci, ale ako poddaní z lásky, ktorí zo svojej veľkej lásky sa mu dávajú do služby ako otroci, jedine pre česť, že budú patriť jemu. Pred krstom boli sme otrokmi diabla. Krst nás učinil nevoľníkmi Ježiša Krista, lebo ľudia môžu byť buď otrokmi diabla alebo poddanými Ježiša Krista.

Čo hovorím neobmedzene o Ježišovi, hovorím s obmedzením o svätej Panne. Ježiš Kristus si ju vyvolil za nerozlučnú sprievodkyňu svojho života, smrti, slávy a moci na nebi i na zemi. Dal jej všetky milosti primerané k svojej velebnosti a práva i výsady, ktoré má sám od prirodzenosti. Čokoľvek patrí Bohu prirodzenosťou, Márii patrí milosťou, hovoria svätí. Takže majú rovnakých poddaných, služobníkov a otrokov.

Podľa názoru svätých a mnohých veľkých osobností možno sa teda nazývať a stať nevoľníkom Panny Márie, aby sme tým dokonalejšie patrili Kristovi. Skrze svätú Panu náš Pán prišiel k nám, skrze ňu máme ísť i my, ak chceme prísť k nemu. Mária nie je ako ostatné tvory, ktoré keby sme sa k nim priklonili, skôr by nás azda vzdiaľovali od Boha, než aby nás k nemu približovali. Najväčšou snahou Márie je spojiť nás s Ježišom Kristom, jej Synom a snahou Syna je, aby sme prišli k nemu skrze jeho svätú Matku. Ak sa správame takto, vzdávame mu česť a spôsobujeme mu radosť, ako by sme vzdali česť a urobili radosť nejakému kráľovi, keby sme sa urobili poddanými kráľovnej, chtiac byť jeho dokonalejšími poddanými. Preto svätí Otcovia, a podľa nich sv. Bonaventúra, hovoria, že svätá Panna je cestou k nášmu Pánovi: „*Cestou vedúcou ku Kristovi je priblížiť sa k Márii.*“

A ďalej, svätá Panna je, ako som hovoril, kráľovnou a panovníčkou neba i zeme. „*Moci Božej sa všetko podrobuje, i Panna, hľa, moci Panny všetko sa podrobuje, i Boh,*“ hovoria sv. Anzelm, Bernard, Bernardín a Bonaventúra. A či nemá toľko poddaných, koľko je tvorov? Či nie je rozumné, aby medzi toľkými otrokmi z donútenia boli otroci z lásky, ktorí by si celkom slobodne zvolili ako poddaní Máriu za svoju panovníčku? Čože, ľudia i diabli mali by svojich dobrovoľných otrokov a Mária by ich nemala? Každý kráľ si pokladá za česť, že kráľovná má otrokov, nad ktorými má právo života a smrti, lebo jej česť a moc je jeho mocou a ctou. Mohol by sa teda

niekto domnievať, že náš Pán, ktorý, ako najlepší zo všetkých synov, urobil svoju svätú Matku účastnou všetkej svojej moci, považuje za nesprávne, aby mala poddaných? Má azda menej úcty a lásky k svojej Matke ako Asverus k Estere alebo Šalamún k Bethsabe? Kto by sa to opovážil povedať alebo si len pomyslieť?

Ale kam ma to vedie moje pero? Načo sa tu zastavujem a dokazujem niečo tak zřejmé? Ak niekto nechce, aby sme sa nazývali poddanými Panny Márie, čo na tom! Ak sa urobí a nazýva nevoľníkom Ježiša Krista, tým je zároveň nevoľníkom svätej Panny, keďže Ježiš je plodom a slávou Márie. A to sa dokonale robí zasvätením, o ktorom si pohovoríme ďalej.

3.3 Zlo, jediná zábrana k dokonalosti

Naše najlepšie skutky bývajú zvyčajne poškvrnené a porušené zlým základom ktorý je v nás. Ak vlejeme krištáľovo čistú vodu do nádoby, ktorá zapácha alebo víno do suda, ktorého vnútrajšok je nakazený iným vínom, ktoré v ňom bolo, čistá voda a dobré víno sa nakazia a ľahko napáchnu. Práve tak, keď Boh vleje do nádoby našej duše, nakazenej dedičným i vlastným hriechom, svoje milosti a nebeskú rosu alebo lahodné víno svojej lásky, jeho dary sa zvyčajne nakazenia a poškvrnenia zlým kvasom a základom, ktorý v nás zanechal hriech. Naše skutky, ba i naše najvznešenejšie čnosti nesú stopy hriechu. Pre dosiahnutie dokonalosti, čo je možné iba v jednote s Kristom, je teda veľmi dôležité, aby sme sa zbavili toho, čo je v nás zlé. Inak nám náš Pán, ktorý je neskonale čistý a nenávidí i najmenšiu škvrnu na duši, nedovolí uzrieť svoju tvár a nebude v nás prebývať.

Aby sme sa oslobodili od seba samých, treba s osvietením Ducha Svätého poznať náš zlý základ, našu neschopnosť vykonať akékoľvek dobro, užitočné pre našu spásu, poznať našu slabosť vo všetkom, nestálosť v každej dobe, nehodnosť akejkoľvek milosti a našu nepravosť na každom mieste. Hriech nášho prvého otca nás všetkých nakazil a porušil, ako kvas kvasí a porušuje cesto, do ktorého sa dáva. Vlastné hriechy, ktorých sme sa dopustili, či už smrteľné alebo všedné, nech sú akokoľvek odpustené, zvýšili našu žiadostivosť, slabosť, nestálosť, porušenosť a zanechali v duši zhubné stopy.

Naše telo je tak porušené, že ho Duch Svätý nazýva telom hriechu (Rim 6, 6), počatým a vychovaným v hriechu, schopným každého hriechu. Telom poddaným tisícorakým chorobám, ktoré sa zo dňa na deň kazí.

Naša duša, spojená s telom, sa stala náchylná k hriechu. Zdedili sme pýchu a zaslepenosť ducha, zatvrdilosť v srdci, slabosť a nestálosť v duši, žiadostivosť, odbojnú vášne a choroby tela. Sme od prírody pyšní, necudní, závistlí, zlostní, leniví a nestáli. Naš základ je narušený ničotou a hriechom a nezasluhujeme si iné iba hnev Boží a večné peklo.

Nemôžeme sa potom čudovať, že náš Pán povedal, že ten, kto ho chce nasledovať, musí zaprieť seba samého a nenávidieť svoj život, lebo ten, kto bude milovať svoj život, stratí ho a ten, kto ho bude nenávidieť, nájde ho. Táto neskonalá Múdrosť, ktorá nedáva prikázania bez dôvodu, rozkazuje nám, aby sme sa nenávideli len preto, že sme veľmi hodní nenávisti. Nič nie je tak hodné lásky ako Boh, nič tak hodné nenávisti, ako sme my.

Aby sme sa oslobodili od seba samých, je potrebné, aby sme deň čo deň sebe odumierali. To znamená: zrieť sa možnosť svojej duše a zmyslov svojho tela, dívať sa, ako by sme ani nevideli, počúvať, ako by sme ani nepočuli, užívať vecí tohto sveta tak, ako by sme ich ani neužívali. Sv. Pavol tomu hovorí: „*Každodenne umieram*“ (1 Kor 15, 31). Keď obilné zrnko zasiaté do zeme neumrie, ostáva samo a nevydá nijakú úrodu. Ak neumrieme sebe samým, ak nás nepovedú naše najsvätejšie skutky zbožnosti k tejto nevyhnutnej a plodnej smrti, neprinesieme nijaké poriadne ovocie a naša zbožnosť vyznie naplano. Všetka naša spravodlivosť sa poškvrní našou sebaláskou

a našou vlastnou vôľou, čo Bohu zoškliví najväčšie obete a najlepšie skutky, akých sme schopní. A tak sa po svojej smrti objavíme s prázdnyimi rukami čností a zásluh a nebudeme mať ani iskierky rýdzej lásky, ktorá sa udeľuje iba dušiam sebe odumretým, ktorých život je skrytý s Kristom v Bohu.

Zvoľme si taký spôsob úcty k Panne Márii, ktorý nás najviac vedie k tomuto sebaumieraniu. To je najlepšie a najviac posväcujúce. Nemôžeme sa domnievať, že je všetko zlato, čo sa blyští, že je všetko med, čo je sladké a že všetko, čo je ľahké a vykonáva to najviac ľudí, je posväcujúce. Tak, ako sú prírodné tajomstvá, ako s malou námahou a ľahkosťou možno vykonať prirodzené práce, práve tak sú tajomstvá i v poriadku milosti, aby sa v krátkom čase, s radosťou a bez ťažkostí vykonali práce nadprirodzené, aby sme sa vyprázdnilí sami zo seba, naplnili sa Bohom a stali sa dokonalými.

Úcta, ktorú mienim odhaliť, je jednou z týchto tajomstiev milosti, neznáma veľkému počtu kresťanov, známa malému počtu zbožných ľudí. Je vykonávaná a obľúbená ešte omnoho menším počtom veriacich. Aby som začal odhaľovať túto úctu, uvádzam štvrtú pravdu, ktorá je dôsledkom tretej.

3.4 Prostredník pri Prostredníkovi

Je dokonalejšie, pretože je to pokornejšie, neprístupovať k Bohu sám, bez prostredníka. Pretože máme veľmi porušený vnútorný základ, je jasné, že ak sa na ceste k Bohu opierame iba o seba, všetka naša spravodlivosť bude poškvrnená. Sotva zaváži pred Bohom tak, aby sa s nami spojil a vyslyšal nás. Prostredníkov u svojej Velebnosti nám Boh nedal bezdôvodne. Videl našu nehodnosť a neschopnosť. Mal s nami trpezlivosť, a preto, aby nám poskytol prístup k svojmu milosrdenstvu, dal nám mocných orodovníkov u svojej Výsosti. Takže, keby sme obišli týchto prostredníkov a pristupovali priamo k jeho svätosti bez akéhokoľvek odporúčania, nemali by sme dostatočnú pokoru, dostatok úcty k Bohu, tak vznešenému a svätému. Viac by sme si dovoľovali k tomuto Kráľovi kráľov, ako by sme si dovolili ku kráľovi alebo kniežaťu pozemskému, ku ktorému by sme sa neodvážili pristúpiť bez nejakého priateľa, ktorý by hovoril za nás.

Náš Pán sa za nás prihovára a je prostredníkom nášho vykúpenia u Boha Otca. Skrze neho máme prosieť s celou Cirkvou víťaznou a bojujúcou, skrze neho máme prístup k Božej velebnosti. Vždy pred Boha predstupujeme podporovaní a halení jeho zásluhami, ako malý Jakub v kozľacích kožiach predstúpil pre svojho otca Izáka, aby prijal jeho požehnanie.

Ale potrebujeme nejakého prostredníka u Prostredníka samého? Je naša čistota taká dokonalá, aby nás s ním spájala priamo, skrze nás samých? Či nie je on, Boh, vo všetkom rovný svojmu Otcovi a teda Svätý svätých, tak úctyhodný ako jeho Otec? Ak sa učinil zo svojej neskonalej lásky našou zárukou a prostredníkom u Boha, svojho Otca, aby ho utíšil a zaplatil mu, čo sme mu boli dlžní, vyplýva z toho menšia úcta a bázeň k jeho Velebnosti a Svätosti?

Povieme teda smelo so sv. Bernardom, že potrebujeme prostredníka u samého Prostredníka a božská Mária je najschopnejšia konať túto milosrdnú úlohu. Skrze ňu Ježiš Kristus prišiel a skrze ňu my máme ísť k nemu. Ak sa bojíme ísť priamo k Ježišovi Kristovi, svojmu Bohu, pre jeho neskonalú výsosť alebo pre našu nízkosť a hriechy, smelo vzývajte o pomoc a príhovor Máriu, svoju Matku. Ona je dobrá, láskavá, na nej niet nič hrubého ani nevlúdneho, nič príliš povzneseného a príliš skejvéneho sa. Hľadiac na ňu, vidíme svoju čiru prirodzenosť. Nie je slnkom, ktoré by nás hustotou svojich lúčov pre našu slabosť ľahko oslepilo, ale je krásna a nežná ako mesiac, ktorý prijíma svetlo od slnka a mierni ho, aby bolo primerané nášmu chabému zraku. Taká je milosrdná, že nenechá bez vypočutia nikoho z tých, ktorí ku nej volajú, aby za nich orodovala, nech by boli akokoľvek hriešni. Lebo, ako hovoria svätí, nikdy nebolo slýchať, čo je

svet svetom, že by sa niekto utiekal k svätej Panne s vytrvalou dôverou a nebol od nej vypočutý.

Je taká mocná, že jej prosby neboli nikdy zamietnuté. Jej stačí len predstúpiť pred Syna s prosbou a on s ňou hneď súhlasí, ihneď ju prijíma, vždy býva láskyplne premožený srdcom a prosbami svojej predrahej Matky. Toto všetko je prevzaté zo spisov sv. Bernarda a sv. Bonaventúru. Podľa nich máme tri stupne vedúce k Bohu: prvý, ktorý je nám najbližšie a je nejprimeranejší našim schopnostiam, je Mária, druhý je Ježiš Kristus a tretí je Boh Otec. Aby sme prišli k Ježišovi, musíme prísť k Márii, našej prostrednici orodovaním, aby sme prišli k večnému Otcovi, treba prísť k Ježišovi, nášmu prostredníkovi vykúpením. Práve tento poriadok sa zachováva úctou, ktorú ďalej naznačím.

3.5 Poklady Božích milostí

Vzhľadom na našu slabosť a krehkosť je ťažké, aby sme v sebe zachovali milosti, ktoré sme dostali od Boha. Tento poklad, cennejší ako nebo i zem, máme v krehkých, hlinených nádobách, v porušiteľnom tele, v slabej a nestálej duši, ktorú každá maličkosť zmätie a zrazí. Pretože démoni, ktorí sú prefíkaní lotri, by nás radi znenazdania zaskočili a olúpili. Číhajú na priaznivú chvíľu vo dne i v noci, neprestajne obchádzajú, aby nás zožrali a hriechom v okamžiku pripravili o všetky milosti a zásluhy, ktoré sme si získali počas toľkých rokov. Ich zloba, prefíkanosť, úskoky a počet nám musí naháňať strach, keď si uvedomíme, že osoby viac naplnené milosťami, bohatšie na čnosti, hlbšie utvrdené v skúsenosti a vyspelejšie vo svätosti ako sme my, boli zaskočené, okradnuté a neblaho spustošené. Ach! Koľkokrát bolo vidieť, ako cédre libanonské a hviezdy z oblohy žalostne padli a stratili v jedinej chvíli všetku svoju výšku a jasnosť. Odkiaľ táto podivuhodná zmena? Nebolo to pre nedostatok milosti, ktorá nechýba nikomu, ale pre nedostatok pokory. Cítili sa mocnejšími a silnejšími ako v skutočnosti, schopnejšími uchrániť si svoje poklady. Dôverovali sebe a opierali sa o seba, pokladali svoj dom za dostatočne bezpečný a svoje pokladnice za dosť pevné, aby uchránili drahocenný klenot milosti. Pre túto nepatrnú oporu, ktorú mali v sebe, hoci sa im pozdávalo, že sa opierajú jedine o milosť Božiu, spravodlivý Pán dopustil, aby boli okradnutí, nechajúc ich samých sebe. Beda! Keby boli poznali podivuhodnú úctu, ktorú ukážem ďalej, boli by zverili svoj klenot mocnej a vernej Panne, ktorá by im ho ochránila ako svoj vlastný majetok. Áno, bola by to považovala za záväzok spravodlivosti.

Ťažké je vytrvať v milosti pre nesmiernu skazenosť sveta. Svet je teraz tak skazený, že takmer nevyhnutne sa v ňom zbožné srdcia pošpinia, keď už nie jeho blatom, aspoň jeho prachom. Je akýmsi zázrakom, ak zostane niekto stáť uprostred tohto dravého prívalu a nie je ním strhnutý, uprostred tohto búrlivého mora a nepotopí sa, alebo ho neolúpia piráti a korzári, ak je uprostred tohto zamoreného ovzdušia a nie je ním nakazený. Panna nanajvýš verná, ktorej had neuškodil, vykonáva tento zázrak na tých, ktorí jej slúžia týmto krásnym spôsobom.

Kapitola 4

Úcta k Panne Márii

Keď sme prijali týchto päť právd, teraz si viac ako inokedy zvolme pravú zbožnosť k presvätej Panne, lebo existuje aj falošná zbožnosť, ktorú možno ľahko mylne pokladať za pravú. Diabol je ako falšovateľ peňazí a prefíkaný podvodník. Falošnou úctou i k Panne Márii už oklamal a zvedol mnoho duší. Každodenne využíva svoje diabolské skúsenosti, aby nimi strhol do pekla ďalšie. Robí to tak, že pod pláštikom niekoľkých zle odriekaných modlitieb a niekoľkých vonkajších pobožností, ktoré ľuďom ponúka, uspáva duše v hriechu. Úcta k Ježišovi, k Sviatosti oltárnej a úcta k Panne Márii sú medzi inými druhmi zbožnosti tým, čím sú zlato a striebro medzi kovmi. Preto diabol, ako skúsený falšovateľ drahých kovov, falšuje najviac úctu k Ježišovi a k Márii.

Je teda veľmi dôležité poznať najskôr falošnú úctu k presvätej Panne, aby sme sa jej vystríhali, a potom pravú úctu, aby sme sa jej oddali. V druhej časti tohto spisu vysvetlím podrobnejšie, ktorý spôsob úcty k svätej Panne je spomedzi toľkých rozličných spôsobov pravej úcty ten najdokonalejší, najviac oslavuje Boha a nás najviac posväcuje, aby sme sa ho pridržali.

4.1 Druhy falošnej úcty k svätej Panne

Poznám sedmoro falošných ctiteľov a falošných spôsobov mariánskej úcty. Sú to ctitelia posudzovační, úzkostliví, vonkajší, opovážliví, nestáli, pokryteckí a zištní.

Posudzovační ctitelia bývajú zvyčajne pyšní učenci, osvietení duchovia, rozumejúci všetkému. Majú naozaj akúsi úctu k svätej Panne, ale kritizujú skoro všetky prejavy zbožnej úcty, ktorú jednoduchí ľudia vzdávajú jednoducho a sväto tejto Matičke, keďže nevyhovujú ich chůtkam. Pochybujú o všetkých zázrakoch a príbehoch, ktoré rozprávajú vierohodní spisovatelia, alebo o tých, ktoré sa vyberajú z letopisov rehoľných rádov, ktoré vydávajú svedectvo o milosrdenstve a moci presvätej Panny. Je pre nich utrpením dívať sa na prostých a pokorných ľudí, ako kľačia pred oltárom alebo obrazom Panny Márie, niekedy aj na ulici, a modlia sa k Bohu. Obviňujú ich až z modlárstva, ako keby sa klaňali drevu alebo kameňu. Hovoria, že pokiaľ ide o nich, nijako nemilujú tieto vonkajšie prejavy úcty a že nie sú takého slabého ducha, aby verili toľkým bájkam a rozprávkam, ktorá sa rozširujú o svätej Panne. Keď im uvediete predívne chvály, ktoré jej vzdávajú svätí otcovia, buď odpovedia, že hovorili rečnícky, s nadsádzkou, alebo dávajú ich slovám nesprávny výklad.

Treba sa veľmi obávať takýchto falošných ctiteľov. Sú to ľudia pyšní a svetskí. Kazia úctu k najsvätejšej Panne. Pod zámenkou, že chcú potláčať zvrátenosť úcty, žalostným spôsobom oddiaľujú ľudí od Márie.

Úzkostliví ctitelia sú ľudia, ktorí sa boja, aby uctievanie Matku, neurazili Syna, aby vyvy-

šujúc ju, neznižili jeho. Tí neznesú, aby sa svätej Panne vzdávali spravodlivé chvály, ktoré jej vzdali svätí otcovia. S utrpením sa dívajú na viac ľudí pred oltárom Márie, než pred velebnou Sviatosťou, akoby boli proti sebe, akoby tí, ktorí sa modlia k Panne Márii, nemodlili sa skrze ňu k Ježišovi! Nechcú, aby sa hovorilo tak často o tejto vznešenej panovníčke a aby sme sa na ňu tak často obracali.

Tu je niekoľko slov, ktoré mávajú na jazyku: „*Načo tolko ružencov, tolko bratstiev a vonkajších pôct Panne Márii? V tom je veľa nevedomosti! Tým sa robí z nášho náboženstva sväťuškárstvo. Hovorte mi len o tých, ktorí si ctia Krista. On je naším jediným prostredníkom, treba kázať Krista, to je pevný základ!*“

Čo tvrdia, je v určitom zmysle pravda. Avšak spôsob, akým túto čiastočnú pravdu podávajú, v snahe stlmiť mariánsku úctu, sa stáva veľmi nebezpečným a rafinovaným osídлом zlého ducha, a to pod zámienkou väčšieho dobra. Lebo nikdy sa tolko neuctieva Kristus, ako keď sa uctieva jeho Matka, keďže Mária sa pre nič iné neuctieva, len aby sa čo najdokonalejšie uctieval Kristus. K Márii ideme ako k ceste, ktorou idúc chceme nájsť cieľ, ku ktorému spejeme, a ním je Ježiš.

Svätá Cirkev a Duch Svätý veľbia svätú Pannu na prvom mieste a Krista na mieste druhom: požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod života tvojho, Ježiš. Vôbec nie preto, že by svätá Panna bola viac ako Ježiš Kristus, alebo rovná jemu, to by bol neznesiteľný blud, ale preto, že keď chceme dokonalejšie velebiť Ježiša Krista, treba najskôr velebiť Máriu. Povedzme teda so všetkými pravými ctiteľmi svätej Panny proti týmto falošným úzkostlivým ctiteľom: Mária, požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod života tvojho, Ježiš.

Vonkajšími ctiteľmi sú tí, u ktorých všetka úcta k Márii spočíva na vonkajších úkonoch zbožnosti. Obľubujú iba vonkajšok úcty k Panne Márii, pretože vôbec nemajú vnútorného ducha. Náhlivo odriekávajú mnoho ružencov, počúvajú niekoľko omší bez pozornosti, chodia v sprievodoch bez nábožnosti, dajú sa do všetkých bratstiev, bez toho, aby polepšili svoj život, krotili svoje vášne, napodobňovali čnosti tejto presvätej Panny. Milujú len citové dojmy z úcty a neochutnávajú jej jadro. Ak nemajú citové zážitky pri svojich skutkoch, myslia si že už nerobia nič, upadajú do zmätku a zanechávajú, alebo robia, všetko piate cez deviate. Svet je plný takýchto vonkajších ctiteľov a nikto viac ako oni nekritizuje osoby modlitby, ktoré sa hlavne starajú o svoje vnútro, nepohŕdajúc pritom skromným zovňajškom, ktorý vždy doprevádza skutočnú úctu.

Opozitívni ctitelia sú ľudia oddaní svojim vášňam alebo milovníci sveta, ktorí pod krásnym menom kresťanov a ctiteľov svätej Panny skrývajú pýchu, lakomstvo, nečistotu, opilstvo, hnev, rúhanie, preklínanie, nespravodlivosť... Spokojne spia vo svojich zlých návykoch, neusilujúc sa veľmi o nápravu. Predstierajú, že sú úctiví k Panne Márii, nahovárajú si, že im Boh odpustí, nezomrú bez spovede a nebudú zatratení, keďže sa modlia ruženec, postia sa v sobotu, sú v bratstve sv. ruženca alebo škapuliara, alebo v iných podobných družinách, nosia šatku alebo retiazku svätej Panny, atď.

Ak sa im povie, že ich úcta je len diablovým klamaním a zhubnou opovážlivosťou, vrhajúcou ich do zatratenia, nechcú tomu veriť. Hovoria, že Boh je dobrý a milosrdný, nestvoril nás, aby nás zavrhol, že niet človeka, aby nehrešil, že iste nezomrú bez spovede, že dobré „*peccavi*“ - zhrešil som, v hodinke smrti postačí. Hovoria, že majú úctu k svätej Panne, nosia škapuliar, odriekajú deň čo deň sedem otčenášov a sedem zdravasov k jej cti, že sa dokonca niekedy modlievajú ruženec a mariánske hodinky, že sa postia atď. Na potvrdenie toho, čo hovoria a aby sa ešte viac zaslepili, pripomínajú niekoľko udalostí, ktoré počuli alebo čítali v knihách, či už v pravdivých alebo klamných, na tom nezáleží. Tie vraj dosvedčujú, že osoby, čo zomreli v smrteľnom hriechu, bez spovede, za to, že odriekávali za svojho života niektoré modlitby alebo vykonávali nejaké pobožnosti k svätej Panne, boli vzkriesené, aby sa vyspovedali, alebo ich duša zázračne zostala

v tele až do spovede. Alebo, že Máriiným milosrdenstvom dostalo sa im od Boha v hodine smrti skrúsenosti a odpustenia hriechov, a tak boli spasené, a že oni dúfajú v to isté.

Nič nie je tak zavrhnutiahodné v kresťanstve, ako táto diabolská opovážlivosť. Ako možno pravdivo hovoriť, že milujeme a uctieваме svätú Pannu, keď svojimi hriechmi prebodávame, križujeme a neľútostne urážame Ježiša Krista, jej Syna? Keby Mária stále zachraňovala svojim milosrdenstvom takých ľudí, schvaľovala by zločin, pomáhala by križovať a urážať svojho božského Syna. Kto si to môže čo i len pomyslieť!

Hovorím, že kto by si takto zahrával s úctou k Panne Márii, ktorá po úcte k nášmu Pánovi v Najsvätejšej sviatosti je najsvätejšia a najpodstatnejšia, dopúšťal by sa hroznej svätokrádeže, najväčšej a najmenej odpustiteľnej po svätokrádežnom prijímaní. Pripúšťam, že k pravej mariánskej úcte nemusíme byť takými svätými, aby sme sa vystríhali každého hriechu, hoci by sme si to mali priať, ale aspoň – všimnite si dobre, čo poviem – byť úprimne rozhodnutý vyháňať sa každému smrteľnému hriechu, ktorý uráža Matku práve tak ako Syna, zapierať sa, aby sme sa vystríhali hriechu, vstúpiť do bratstva, modliť sa ruženec alebo iné modlitby, postiť sa v sobotu atď.

Všetko to je podivuhodne užitočné k obráteniu hriešnika i zatvrdlivého. Ak je môj čitateľ taký, hoci by aj bol jednou nohou v priepasti, rádím mu to. Ale s podmienkou, že bude vykonávať tieto dobré skutky len s úmyslom vyprosiť si od Boha, na príhovor svätej Panny, milosti, aby svoje hriechy ľutoval, aby mu boli odpustené a nadobudol sily premáhať svoje zlé návyky. Nesmie ostávať v hriešnom stave nevšímavý voči výčitkám svedomia, príkladu Krista a svätých a voči náuke evanjelia.

Ctitelia nestáli sú tí, ktorí prejavujú úctu k Panne Márii len občas a keď sa im chce. Hneď sú plní horlivosti, hneď zasa vlažní. Hneď sa nadchnú pre jej službu a o chvíľku sú už iní. Zo začiatku sa modlia všetky modlitby k Panne Márii, vstúpia do všetkých jej bratstiev, ale nezachovávajú verne ich pravidlá. Menia sa ako mesiac a Mária ich vrhá pod svoje nohy s polmesiacom, pretože sú nestáli a nehodní toho, aby boli pripočítaní medzi služobníkov tejto vernej Panny, ktorých údelom je vernosť a vytrvalosť. Lepšie je nezaťažovať sa toľkými modlitbami a pobožnosťami, vykonávať ich radšej menej ale s láskou a vernosťou, napriek odporu sveta, diabla a tela.

Sú ešte iní falošní ctitelia svätej Panny, ctitelia pokryteckí. Ukrývajú svoje hriechy a zlé návyky pod plášť tejto vernej Panny, aby boli v očiach ľudí takí, akí nie sú.

Konečne sú ctitelia zisťní, ktorí sa utiekajú k svätej Panne, iba vtedy, keď si prajú, aby vyhrali nejaký spor, unikli nejakému nebezpečenstvu, uzdravili sa v chorobe alebo potrebujú niečo iné. Keby toho nebolo, zabudli by na ňu. Jedni aj druhí sú falošne zbožní a nijako nie sú pripustení pred Boha ani pred jeho svätú Matku. Dávajme si teda veľký pozor, aby sme neboli ctiteľmi

posudzovačnými, ktorí ničomu neveria a všetko kritizujú, ctiteľmi úzkostlivými, ktorí sa boja, aby neboli príliš zbožní k svätej Panne z úcty k Ježišovi. Ctiteľmi vonkajšími, u ktorých všetka úcta spočíva vo vonkajších prejavoch, ctiteľmi opovážlivými, ktorí pod pláštikom svojej falošnej úcty k svätej Panne hrijú vo svojich hriechoch. Ctiteľmi nestálymi, ktorí z ľahkomyselnosti menia svoje skutky zbožnosti, alebo ich razom zanechávajú čo i len pri najmenšom pokušení. Ctiteľmi pokryteckými, ktorí vstupujú do bratstiev a odievajú sa ako služobníci svätej Panny, aby boli pokladaní za dobrých a konečne ctiteľmi zisťnými, ktorí sa utiekajú k svätej Panne, len aby boli oslobodení od telesných neuhov alebo aby získali časné hodnoty.

4.2 Pravá úcta k Panne Márii

Keď sme odkryli a zavrhli falošnú úctu k svätej Panne, niekoľkými slovami si ukážme naozajstnú úctu, ktorá je vnútorná, nežná, svätá, stála a nezištná.

Pravá úcta k svätej Panne je vnútorná, t.j. vychádza z ducha a srdca, vyviera z úcty, ktorú máme k Panne Márii, zo vznešeného úsudku, ktorý sme si urobili o jej veľkosti a z lásky, ktorou ju milujeme.

Pravá úcta je nežná, plná dôvery v presvätú Pannu, tak ako dieťa dôveruje svojej matke. Spôsobuje, že duša sa k Márii utieka vo všetkých svojich potrebách telesných i duševných, s veľkou jednoduchosťou, dôverou a nehou. Vzápätí o pomoc svoju matku v každom čase, na každom mieste a v každej veci. Vo svojich pochybnostiach ju prosí o poskytnutie svetla, vo svojich poblúdeniach, aby z nich bola opäť vyvedená, vo svojich pokušeniach o podporu, o posilnenie vo svojich slabostiach, o pozdvihnutie pri svojich pádoch, o povzbudenie vo svojich malomyselnostiach, o potešenie vo svojich krížoch, námahách a protivenstvách života. Pri všetkých neuhodoch tela i duše je Mária jej stálym útočiskom a duša sa nebojí, že by bola na ťarchu tejto Matke a že by sa sprotivila Ježišovi Kristovi.

Pravá mariánska úcta je svätá. Nabáda dušu, aby sa vystríhala hriechu a napodobnila čnosti svätej Panny, najmä jej hlbokú pokoru, živú vieru, oddanú poslušnosť, ustavičnú modlitbu, úplné umŕtvovanie, jej neporovnateľnú čistotu, vrúcnu lásku, hrdinskú trpezlivosť, anjelskú nehu a božskú múdrosť. To sú hlavné čnosti presvätej Panny.

Pravá úcta k svätej Panne je stála, utvrďuje dušu v dobrom a nabáda ju, aby nezanechávala ľahko svoje skutky zbožnosti. Vzmužuje ju, aby sa postavila na odpor svetu v jeho módach a zásadách, telu v jeho žiadostiach a vášniach i diablovej v jeho pokušeniach. Preto veriaci, pravý mariánsky ctiteľ, nie je vôbec nestály, mrzutý, škrupulózny ani ustráchaný. Tým sa nehovorí, že niekedy neklesne, alebo že nestratí svoje pocity zbožnosti. Ale keď klesne, opäť sa zdvihne, vystrúci ruky k svojej Matičke, keď stratí chuť a citovú úctu, vôbec sa tým nesúzuje, lebo kto je úprimne a verne oddaný Márii, žije z viery v Ježiša a v Máriu a nie z citov prirodzenosti.

Konečne, pravá zbožnosť k Panne Márii je nezištná, t.j. usmerňuje dušu, aby vôbec nehľadala seba, ale jedine Boha, v jeho svätej Matke. Kto má skutočnú úctu k Márii, neslúži tejto velebnej Kráľovnej duchom zisťným a prospiechárskym, ani pre svoje časné dobro, telesné alebo duchovné, ale jedine preto, že ona si zasluhuje, aby sme jej slúžili a v nej jedine Bohu. Kto má pravú úctu k Márii, nemiluje ju len preto, že mu robí dobro, alebo že ho od nej očakáva, ale preto, že je milovaniahodná. Hľa to je, príčina, že ju miluje a slúži jej rovnako verne v duchovnej vyprahlosti ako v citových slastiach. Miluje ju tak na Kalvárii ako na svadbe v Káne. Aký príjemný a drahocenný v očiach Boha a jeho svätej Matky je ten ctiteľ Panny Márie, ktorý, keď jej slúži, v ničom nehľadá seba. Ale ako málo je takých ctiteľov! A preto, aby ich nebolo tak málo, rozhodol som sa napísať to, čo som mnoho rokov verejne i súkromne učil na svojich cestách.

Mnoho som už povedal o svätej Panne vo svojom úmysle vytvoriť skutočne nábožnú dušu Máriinu a pravého učeníka Ježiša Krista. Ale mám toho ešte veľa povedať, a vynechám ešte oveľa viac, buď z nevedomosti, nedostatočnosti alebo pre nedostatok času.

Kiež by moja námaha priniesla dobré ovocie! Tento malý spis, keď sa raz dostane do rúk šľachetnej duši narodenej z Boha a z Márie a nie z krvi ani z vôle tela, ani z vôle muža, nech

ju poučí a presvedčí, milosťou Ducha Svätého, o správnosti a cene pravej a hlbkej mariánskej úcty, o ktorej píšem. Keby som vedel, že moja hriešna krv by mohla prispieť k tomu, aby sa dostali do srdca pravdy, ktoré píšem ku cti svojej drahej Matky a zvrchovanej Panej, ktorej som dieťaťom a posledným otrokom, použil by som ju namiesto atramentu na tieto písmeňá v nádeji, že nájdem dobré duše, ktoré svojou vernosťou v úcte, ktorej učím, budú mojej Matičke a Panej odškodným za straty utrpené mojou nevďačnosťou a mojimi nevernosťami.

Cítim sa povzbudený tak ako ešte nikdy, aby som veril a dúfal vo všetko, čo mám hlboko vryté vo svojom srdci a čo si žiadam od Boha po mnohé roky, že skôr alebo neskôr Panna Mária bude mať viac dietok, služobníkov a poddaných z lásky, ako kedykoľvek predtým a že tým Kristus, môj drahý Majster, bude viac ako inokedy panovať v srdciach.

Vidím jasne, že skučiacie hordy sa privalia plné zúrivosti, aby svojimi diabolskými zubami rozdriapali tento spis i toho, ktorého Duch Svätý použil, aby ho zapísal alebo aby ho aspoň uložil do zásuvky, len aby nevyšiel. Ba budú útočiť a prenasledovať i tých, ktorí ho budú čítať a podľa neho žiť.

Ale čo na tom! Tým lepšie! Tento výhľad ma povzbudzuje a dáva mi nádej na veľké požehnanie, na silné vojsko udatných a chrabrých vojakov Ježiša a Márie, mužov i žien, bojujúcich so svetom, diablom a skazenou prirodzenosťou v časoch najnebezpečnejších ako kedy boli, ktoré čoskoro prídu!

Kto čítaš, rozumej! Kto môžeš pochopiť, pochop!

4.3 Spôsoby pravej zbožnosti k Panne Márii

Je veľa vnútorných spôsobov pravej úcty k presvätej Panne. Hlavné sú tieto: uctievať ju ako dôstojnú Matku Božiu kultom hyperdulie, t.j. vážiť si ju a uctievať ju viac ako všetkých ostatných svätých, ako veľdielo milosti a prvú po Ježišovi Kristovi, pravom Bohu a pravom človeku, rozjímať o jej čnostiach, výsadách a skutkoch, uvažovať o jej vznešených vlastnostiach, vzdávať jej úkony lásky, chvály a vďačnosti, vzývať ju zo srdca, obetovať sa jej a spájať sa s ňou, vykonávať svoje práce s úmyslom páčiť sa jej, začínať, robiť, a končiť všetko skrze ňu, v nej a pre ňu, aby sme všetko konali skrze Ježiša, v Ježišovi, s Ježišom a pre Ježiša, ktorý je naším posledným cieľom. Tento posledný spôsob ďalej vysvetlím.

Pravá úcta k Panne Márii má tiež veľa vonkajších spôsobov, z ktorých hlavné sú tieto: dávať sa do jej bratstiev a jej družín, vstupovať do rehoľných rádov, založených pod jej menom, rozhlasovať jej chválu, dávať ku jej cti almužny, postiť sa a umŕtvovať ducha i telo, nosiť odznaky jej služobníkov, ako svätý ruženec, škapuliar alebo retiazku, modliť sa pozorne, nábožne a skromne svätý ruženec ku cti pätnástich hlavných tajomstiev Ježiša Krista. Možno sa taktiež modliť ruženec, ktorý má šesť alebo sedem desiatkov k ucteniu rokov, ktoré Panna Mária, ako sa myslí, žila na zemi, alebo korunku Panny Márie, skladajúcu sa z troch otčenášov a dvanástich zdravasov na uctenie jej koruny z dvanástich hviezd. Ďalej mariánske hodinky, tak všeobecne prijaté a recitované v Cirkvi, alebo mariánsky žaltár, ktorý k jej cti zostavil sv. Bonaventúra, ktorý je taký nežný a zbožný, že sa ho nemožno modliť bez pohnutia, alebo štrnásť otčenášov a zdravasov na uctenie jej štrnástich radostí.

Trikrát denne, podľa doby v roku, sa možno modliť Anjel Pána alebo Raduj sa, nebies Kráľovná. Je dobré sa tiež často modlievať Zdravas' Kráľovná, Pod tvoju ochranu, Slávna Matka Spasiteľa, Magnifikat a iné prekrásne mariánske modlitby, hymny a cirkevné piesne, ktorých sú celé knihy, spievať ku jej cti duchovné piesne a často pred ňou pokľaknúť alebo sa jej pokloniť a pritom povedať krátku modlitbu. Každé ráno sa pomodliť niekoľkokrát Zdravas' Mária, aby sme si vyprosili jej prostredníctvom vernosť milostiam Božím na ten deň. A večer Zdravas' Mária, Matka milosrdenstva, žiadajúc skrze ňu od Boha odpustenie hriechov, ktorých sme sa toho dňa

dopustili. Častým vonkajším spôsobom úcty je starať sa o jej bratstvá, okrásľovať a ozdobovať jej oltáre a sochy, nosiť alebo dať nosiť jej obrazy v sprievodoch a nosiť ich na sebe, ako mocnú zbraň proti satanovi, maľovať jej obrazy, dať vyryť jej meno v kostoloch, domoch, na bránach a na vchodoch do miestnych kostolov a domov, zasvätiť sa jej zvláštnym a slávnym spôsobom.

Je množstvo iných spôsobov pravej úcty k presvätej Panne, ktoré Duch Svätý vnukol svätým dušiam, a tie veľmi posväcujú. Možno si ich prečítať podrobnejšie v rôznych knihách, v ktorých je veľmi veľa pobožností. Tie mnohí svätci vykonávali ku cti Panny Márie a ony zázračne prispievajú k posväteniu duší. Pravda, treba ich vykonávať náležite, t.j. s dobrým a úprimným úmyslom páčiť sa jedine Bohu, zjednocovať sa s Ježišom Kristom ako so svojim posledným cieľom a dávať blížnemu dobrý príklad, vykonávať ich pozorne, bez dobrovoľnej roztržitosti, nábožne, bez chvatu a nedbalosti, skromne, s úctivým a vzorným zovňajškom.

Po tom všetkom vás uistujem, že hoci som prečítal skoro všetky knihy, hovoriace o úcte k Matke Božej a dôverne som sa rozprával s najsvätejšími a najvzdelanejšími osobnosťami, nedozvedel som sa o úcte k Panne Márii, ktorá by bola podobná tej úcte, o ktorej budem hovoriť. Táto úcta vyžaduje od duše všetko obetovať Bohu, oslobodzuje ju od sebalásky, verne ju zachováva v milosti a milosť v nej, dokonale a ľahko ju zjednocuje s Ježišom Kristom a konečne, najviac oslavuje Boha, podnecuje dušu a je užitočná blížnemu.

Podstata tejto úcty spočíva vo vnútri, ktoré má pretvoriť, preto nebude rovnako chápaná všetkými ľuďmi. Niektorí sa zastavia pri tom, čo je na nej vonkajšie a ďalej nepôjdu. Tých bude najviac. Podaktorí, v malom počte, vojdú do jej vnútra, no vystúpia v ňom iba na prvý stupeň. Kto vystúpi na druhý? Kto sa dostane až na tretí? A kto tam bude ako doma? Jedine ten, komu Duch Krista odhalí toto tajomstvo. Duša veľmi verná, ktorú tam povedie sám, aby postupovala od čnosti k čnosti, z milosti do milosti, zo svetla do svetla, aby dospela až k stvárneniu seba v Ježiša Krista a k plnosti jeho veku na zemi a jeho slávy na nebi.

Kapitola 5

Podstata dokonalej úcty k Panne Márii

Keďže všetka naša dokonalosť spočíva v tom, aby sme boli jedno s Ježišom Kristom, s ním boli zjednotení a jemu zasvätení, najdokonalejšou úctou je nesporne tá, ktorá nás najviac pripodobňuje k tomuto dokonalému vzoru všetkej svätosti, s ním zjednocuje a jemu zasväcuje. Keďže Panna Mária je zo všetkých stvorení najviac pripodobnená Ježišovi Kristovi, vyplýva z toho, že zo všetkých pobožností práve úcta k najsvätejšej Panne, jeho svätej Matke, dušu najviac zasväť a pripodobní nášmu Pánovi. Čím viac bude duša oddaná Panne Márii, tým viac bude oddaná Ježišovi Kristovi. Preto úplné a dokonalé zasvätenie seba Panne Márii je najdokonalejším zasvätením sa Ježišovi Kristovi.

5.1 Dokonalé zasvätenie seba Panne Márii

Táto úcta spočíva teda v tom, že sa úplne dávame presvätej Panne, aby sme celkom patrili skrze ňu Kristovi. Dávame jej svoje telo so všetkými jeho zmyslami a údmi, dušu so všetkými jej možnosťami, svoje vonkajšie hodnoty, ktorými sa myslí majetok prítomný i budúci, hodnoty vnútorné a duchovné, ktorými sú naše zásluhy, čnosti a naše dobré skutky, minulé, prítomné a budúce. Skrátka všetko, čo máme v poriadku prirodzenom i v poriadku milosti a všetko, čo môžeme nadobudnúť v budúcnosti v poriadku prirodzenom, v poriadku milosti i slávy, a to bez akejkoľvek výhrady, nevynímajúc ani halier, ani vlások, ani najmenší dobrý skutok, na celú večnosť. Neočakávať inú odmenu za svoju obeť a za svoje služby, ako česť, že patríme skrze ňu a v nej Kristovi, hoci by aj táto vznešená veliteľka nebola, akože vždy je, najštedrejšia a najvdáčačnejšia z tvorov.

Tu treba poznamenať, že v dobrých skutkoch, ktoré konáme, sú dve veci: zadosťučinenie a zásluha. Inými slovami: hodnota zmierna alebo nadobúdacia a hodnota záslužná. Zmierna alebo nadobúdacia hodnota dobrého skutku, to je dobrý čin, pokiaľ odčisťuje trest za hriechy alebo nadobúda nejaké nové milosti. Záslužnou hodnotou je dobrý skutok, pokiaľ je hoden večnej slávy. V tomto zasvätení seba presvätej Panne jej dávame všetku hodnotu zmiernu, nadobúdajúcu i záslužnú, čiže zadosťučinenia a zásluhy všetkých svojich dobrých skutkov. Dávame jej svoje zásluhy, milosti a čnosti, nie aby ich udeľovala iným, ale aby sme si ich zachovali, rozmnožili a okrášlili, lebo je nemožné ich dať inému a iba Kristus, učiniac sa zárukou u svojho Otca, mohol nám udeliť svoje zásluhy. Dávame jej svoje zadosťučinenia, aby ich udeľovala, komu uzná za vhodné, a to k najväčšej sláve Božej.

Z tohto vyplýva, že touto úctou dávame Ježišovi Kristovi najdokonalejším spôsobom všetko, čo mu môžeme dať, lebo sa to robí rukami Márie. Je to oveľa viac ako inými spôsobmi, ktorými mu dávame časť svojho času, časť svojich dobrých skutkov, alebo časť svojich zadosťučinení

a umŕtvovaní. Tu je dané a zasvätené všetko, ešte i právo disponovať so svojimi vnútornými hodnotami a zadostučineniami, ktoré získavame každodenne dobrými skutkami. To sa nestáva ani v nijakom rehoľnom ráde. V reholiach dávajú Bohu majetkové hodnoty sľubom chudoby, telesné pôžitky sľubom čistoty, vlastnú vôľu sľubom poslušnosti a niekedy telesnú slobodu sľubom klauzúry, ale nedávajú mu slobodu alebo svoje právo vládnúť cenou svojich dobrých skutkov a nezriekajú sa toho, čo človek - kresťan má najcennejšie, totiž svoje zásluhy a zadostučinenia. Kto sa takto dobrovoľne zasvätil a obetoval Kristovi skrze Máriu, nemôže už disponovať hodnotou nijakého svojho dobrého skutku. Všetko utrpenie, všetky myšlienky, slová a dobré skutky patria Márii, aby tým vládla podľa vôle svojho Syna a k jeho najväčšej sláve. Táto závislosť však nie je na škodu záväzkom životného stavu. Napríklad kňaz privlastňuje zmiernu a nadobúdaciú hodnotu svätej omše niektorému jednotlivcovi, aj keď je takto zasvätený Panne Márii, lebo toto zasvätenie sa koná podľa Božieho poriadku a podľa povinností stavu.

Zasväcujeme sa zároveň Panne Márii i Ježišovi Kristovi. Presvätej Panne ako dokonalej prostrednici, vyvolenej Kristom, k spojeniu s ním, a nášmu Pánovi, svojmu poslednému cieľu, ktorému dlhujeme všetko, ako svojmu Vykupiteľovi a svojmu Bohu.

5.2 Dokonalé obnovenie krstných sľubov

Hovoril som, že túto úctu možno výstižne nazývať dokonalým obnovením krstných sľubov a záväzkov.

Každý kresťan bol pred svojím krstom otrokom diabla, pretože mu patril. Pri svojom krste sa, buď sám alebo skrze svoju krstnú matku, slávnostne zriekol satana, jeho pýchy, jeho skutkov a vyhlásil za svojho veliteľa a zvrchovaného pána Ježiša Krista, aby bol od neho závislý ako poddaný. Nuž, toto robíme touto úctou. Odriekame sa diabla, sveta, hriechu a seba, ako je naznačené vo forme zasvätenia, a dávame sa úplne Kristovi rukami Márie. Ba robíme akosi viac. Pri krste hovoríme zvyčajne ústami iného, totiž ústami krstných rodičov a dávame sa Ježišovi Kristovi len skrze zástupcu. Ale v tejto úcte sa dávame sami, dobrovoľne, vediač prečo.

Pri svätom krste nedávame sa Ježišovi rukami Márie, aspoň nie výslovným spôsobom. Ani nedávame Ježišovi hodnoty svojich dobrých skutkov. Sme po krste celkom slobodní dať ich komu budeme chcieť, alebo ich nechať pre seba. Ale touto úctou dávame a zasväcujeme výslovne nášmu Pánovi rukami Márie hodnotu všetkých svojich dobrých skutkov.

Ľudia, hovorí sv. Tomáš, robia pri svätom krste sľub, že sa zriekajú diabla a jeho pýchy. Tento sľub, hovorí sv. Augustín, je najväčší a najťažšie zrušiteľný. To isté hovoria cirkevní právnici: „*Najdôležitejší je sľub, ktorý robíme pri krste.*“ Kto však tento dôležitý sľub zachováva? Kto ostáva verný krstným sľubom? Nezrádzajú takmer všetci kresťania vernosť vyslovenú Ježišovi Kristovi pri svojom krste! Čo je príčinou tej všeobecnej spustlosti? To, že sme zabudli na sľuby, ktoré sme tam urobili a záväzky, ktoré sme tam na seba vzali. A tiež to, že takmer nik nespečatuje sám zmluvu, ktorú urobil s Bohom cez svojich krstných rodičov.

To je také pravdivé, že synoda biskupov v Sens, zvolaná z rozkazu Ľudovíta Dobrotivého, aby zakročila proti nemravnosti, ktorá pustošila ríšu, usúdila, že hlavnou príčinou tej mravnej skazy bolo zabudnutie a neznalosť krstných záväzkov. Nenašla nič lepšieho, aby zamedzila tak veľkému zlu, ako vyzvať kresťanov obnoviť si krstné sľuby.

Katechizmus Tridentského koncilu, verný tlmočník toho svätého koncilu, vyzýva kňazov na farách, aby často pripomínali ľudu, že sú pripútaní a zasvätení Ježišovi Kristovi, svojmu Vykupiteľovi a Pánovi, ako poddaní. Čítame tam slová: „*farár nech takto napomína veriaci ľud, aby vedel, že sa patrí. . . aby sme sa na veky odovzdali a zasvätili ako nevoľníci svojmu Vykupiteľovi a Pánovi.*“

Koncily, otcovia, ba i skúsenosti nám ukazujú, že najlepšia pomoc, ako zabrániť spustlosti kresťanov, je pripomenúť im, k čomu sa zaviazali pri krste a vyzvať ich, aby obnovili sľuby, ktoré tam urobili. Či nie je rozumné, aby to urobili dokonalým spôsobom, úplne sa zasväcujúc nášmu Pánovi skrze jeho svätú Matku? Hovorím „*dokonalým spôsobom*,“ pretože sme dostali k zasväteniu sa Ježišovi prostredníčkom najdokonalejšiu, ktorou je presvätá Panna.

Nemožno namietat, že by takáto úcta bola nová alebo nezávažná. Nie je nová, keďže koncily, otcovia a veľa autorov ako starých, tak nových, hovoria o tomto zasvätení sa nášmu Pánovi obnovou krstných sľubov a záväzkov ako o niečom dávno praktizovanom, čo radia všetkým kresťanom. Nie je nezávažná, pretože hlavným zdrojom všetkej bezbožnosti, a teda zavrnutia kresťanov je zabudnutie na ten úkon a ľahostajnosť k nemu.

Niektorí by azda povedali, že táto úcta, ktorá nás vedie k tomu, aby sme dávali nášmu Pánovi rukami presvätej Panny hodnotu všetkých svojich dobrých skutkov, modlitieb, umŕtvovania sa a almužien, odníma nám možnosť pomáhať duším našich príbuzných, priateľov a dobrodinčov. Odpoviem mu, že neverím, že je na škodu našim príbuzným, priateľom a dobrodincom, že sme oddaní a neodvolateľne zasvätení službe Pána a jeho Matky. Uvažovať tak, by znamenalo haníť dobrotivosť a moc Ježiša a Márie, ktorí vedú prispieť našim príbuzným z nášho skromného duchovného bohatstva alebo im pomôcť inými cestami.

Táto úcta nijako nebráni tomu, aby sme sa modlili za svojich, či už mŕtvych alebo živých. Hoci privlastňovanie našich dobrých skutkov závisí od vôle presvätej Panny, bude nás, práve naopak, vyzývať, aby sme sa modlili s väčšou dôverou. Človek, ktorý dal všetko svoje imanie veľkému kniežatstvu, aby ho viac uctil, bude prosieť s väčšou dôverou toto kniežatstvo, aby dal almužnu daktorému z jeho priateľov, ktorý ho o to požiadal. Ba spôsobí tým radosť tomuto kniežatstvu, umožňujúc mu, aby ukázal svoju vďačnosť osobe, ktorá sa vyzliekla, aby jeho zaodela, ktorá sa ochudobnila, aby jeho uctila. To isté treba povedať o našom Pánovi a o Panne Márii; nedajú sa nikdy prekonať vo vďačnosti.

Možno ešte poviete: ak dávam presvätej Panne všetku hodnotu svojich skutkov, aby ich privlastňovala komu bude chcieť, bude asi potrebné, aby som potom trpel dlho v očistci.

Táto námietka, vychádzajúca zo sebalásky a neznalosti štedrosti Božej a jeho Matky, padá sama sebou. Duša vrúcna a ušľachtilá, ktorá kladie záujmy Božie vyššie ako svoje, ktorá dáva Bohu všetko, čo má, bez výhrady, takže viac už nemôže dať, túžiac len po kráľovstve Krista skrze jeho svätú Matku a obetujúca sa úplne celá, aby ho získala, táto ušľachtilá duša, bude teda trestaná na druhom svete za to, že bola štedrejšia a nezištnejšia, ako ostatní? To nikdy! Práve k tejto duši, ako ďalej uvidíme, náš Pán a jeho svätá Matka budú veľmi štedrú na tomto i na onom svete, v poriadku prirodzenom, v poriadku milosti a v poriadku slávy.

Teraz sa zmieňme, čo možno najstručnejšie, o pohnútkach, ktoré vedú k tejto úcte, o zázračných účinkoch, ktoré má na verné duše a o jej hlavných skutkoch zbožnosti.

Kapitola 6

Cesta k dokonalému zasväteniu sa Márii

6.1 Odovzdanosť služby Božej

Nemožno si predstaviť na zemi vznešenejší stav ako je služba Bohu. Aj najmenší služobník Boží je bohatší, mocnejší a urodzenejší ako všetci králi a cisári zeme, ak nie sú služobníkmi Božími. Aké sú teda poklady, moc a dôstojnosť verného a dokonalého kresťana, ktorý je oddaný úplne službe Bohu, bez výhrady, nakoľko len môže! Taký je verný a milujúci poddaný Ježiša a Márie, ktorý sa dal celkom do služby tohto kráľa kráľov rukami jeho svätej Matky, nevyhradiac si nič pre seba. Ani všetko zlato zeme a krásy nebies mu to nemôžu vynahraďiť.

Ostatné združenia, spoločenstvá a bratstvá, založené ku cti nášho Pána a jeho svätej Matky, ktoré plodia toľko dobra v kresťanskom svete, nezaväzujú dávať všetko bez výhrady. Svojim členom predpisujú iba určité skutky a isté modlitby. Pre ich všetky ostatné činy a ostatný čas ich života im nechávajú slobodu. Ale táto úcta káže, aby verný služobník dával bez výhrady Ježišovi a Márii všetky svoje myšlienky, slová, skutky a utrpenia každej chvíle svojho života. Teda či už bdie, alebo spí, či pije alebo je, nech už koná skutky najväčšie, alebo najmenšie, vždy to, čo koná, aj keby na to nemyslel, je Ježišovo a Máriino podľa sľubu jeho obetovania, ak ho len výslovne neodvolal. Aká útecha!

Niet iného spôsobu, ktorým by sme sa ľahšie zbavili ducha sebeckosti, ktorý sa nebadane priplazuje do najlepších skutkov. Náš dobrotivý Ježiš dáva túto veľkú milosť za hrdinský a nezištný skutok, ktorý sme vykonali, odovzdajúc mu rukami jeho svätej Matky všetku hodnotu svojich dobrých skutkov. Ak dáva stonásobne na tomto svete tým, ktorí z lásky k nemu opúšťajú vonkajšie dobrá, časné a pomínutelné, aký stonásobok dá tomu, kto mu prinesie ako obeť i svoje vnútorné a duchovné dobrá.

Ježiš, náš veľký priateľ, sa nám dal bez výnimky telom a dušou, čnosťami, milosťami a zásluhami. Sv. Bernard hovorí: „*Získal ma celého, keď sa mi dal celý.*“ Či nie je požiadavkom spravodlivosti a vďačnosti, aby sme mu dávali všetko, čo mu môžeme dať? On prvý bol k nám štedrý, opätujme mu jeho štedrosť a on bude k nám v živote, pri smrti a v celej večnosti ešte štedrejší.

6.2 Napodobňovanie pokory Ježiša Krista

Uvádžam druhú pohnútku, ktorá nám dokazuje, že je spravodlivé samo o sebe a kresťanom výhodné, celkom sa zasvätiť Panne Márii, aby sme patrili dokonalejšie Ježišovi Kristovi.

Tento dobrotivý Panovník nepohrdol uzavrieť sa v lono svätej Panny Márie ako zajatec, nevoľník z lásky a nepohrdol byť jej podrobený a poslušný tridsať rokov. Tu je, opakujem, ľudský duch v koncoch, keď vážne rozjíma, čo robí vtelená Múdrost', ktorá sa nechcela, hoci mohla, dávať ľuďom priamo, ale dáva sa skrze Máriu. Nechcela prísť na svet vo veku dospelého človeka, nezávislého od iného, ale ako chudobné maličké dieťa, závisiace na starostlivosti svojej svätej Matky. Táto neskonaná Múdrost', ktorá mala nesmiernu túžbu osláviť Boha, svojho Otca a spasiť ľudí, nenašla dokonalejší a krajší spôsob, ako to urobiť, než podrobovať sa vo všetkých veciach presvätej Panne. Nielen prvých osem, desať alebo pätnásť rokov svojho života ako ostatné deti, ale tridsať rokov. Počas tej doby podrobenosti a závislosti od Panny Márie, vzdala viac slávy Bohu, svojmu Otcovi, ako by jej bola vzdala, užívajúc týchto tridsať rokov na konanie zázrakov, kázanie po celej zemi a obrátenie všetkých ľudí. Lebo Otec nebeský to tak ustanovil. Aké vznešené je oslavovať Boha podrobujúc sa Márii podľa Ježišovho príkladu!

Keď máme pred očami vzor taký jasný, známy všetkým ľuďom, boli by sme takí márniví a dúfali by sme, že nájdeme dokonalejší a priamejší spôsob ako osláviť Boha, než podrobiť sa Márii podľa príkladu jej Syna?

Pripomeňme si tu vyššie uvedený dôkaz, podľa ktorého sme povinní byť závislí od Panny Márie, pretože vzor tejto závislosti nám dávajú Otec, Syn a Duch Svätý. Otec dal a dáva svojho Syna iba skrze ňu. Boh Syn sa zrodil všetkým ľuďom len skrze ňu a udeľuje svoje zásluhy a svoje čnosti len skrze ňu. Duch Svätý vytvoril Krista len a rozdáva svoje dary a priazeň len skrze ňu. Po toľkorakých a takých výrečných príkladoch Najsvätejšej Trojice mohli by sme sa bez krajnej zaslepenosti zaobísť bez Márie, nezasvätiť sa jej a nezávisieť od nej, idúc k Bohu a zasväcujúc sa Bohu?

Uvediem niektorých cirkevných otcov, ktorých som vybral na dôkaz toho, čo som práve povedal: „*Dvaja sú synovia Márie, človek Boh a číry človek; jedného Matkou je Mária telesne a druhého duchovne*“ (sv. Bonaventúra a Origenes). „*Toto je vôľa Boha, ktorý chcel, aby sme všetko mali skrze Máriu, a preto, ak je nejaká nádej, nejaká milosť, nejaká spása, vedzme, že rozlieva sa z nej*“ (sv. Bernard). „*Všetky dary, čnosti a milosti samého Duchu Svätého sú udeľované jej rukami, komu si praje, kedy si praje, ako si praje a koľko si praje*“ (sv. Bernardín). „*Keďže si bol nehodný, aby ti bolo dané, bolo dané Márii, aby si skrze ňu prijímal, čokoľvek by si mal*“ (sv. Bernard).

Boh vidiac, že sme nehodní prijať jeho milosti priamo z jeho ruky, hovorí sv. Bernard, dáva ich Márii, aby sme mali skrze ňu všetko, čo nám chce dať. Nachádza tiež svoju slávu v tom, keď prijíma z rúk Márie vďačnosť, úctu a lásku, ktorou sme mu zaviazaní za jeho dobrodenia. Je teda spravodlivé, aby sme sa správali podľa tohto riadenia Božieho, aby sa milosť, ako hovorí ten istý sv. Bernard, vracala k svojmu Pôvodcovi tým istým riečištom, ktoré nám ju priviedlo.

Toto robíme našou úctou: obetujeme a zasväcujeme všetko, čím sme a všetko, čo máme presvätej Panne, aby náš Pán jej prostredníctvom prijal slávu a vďačnosť, ktorú sme mu povinní vzdávať. Uvedomujeme si, že sme nehodní a neschopní sami pristúpiť k jeho nekonečnej Velebnosti, a preto tak robíme skrze príhovor Panny Márie.

Okrem toho je tá úcta spojená s veľkou pokorou, čnosťou ktorú Boh miluje viac ako všetky ostatné. Duša, ktorá sa povyšuje, ponízuje Boha, duša, ktorá sa pokoruje, vyvyšuje Boha. Boh pyšným odporuje a pokorným dáva svoju milosť. Ak sa ponížujete a pokladáte sa za nehodných predstúpiť pred neho a priblížiť sa k nemu, on zostupuje, znižuje sa, aby prišiel k vám, aby sa kochal vo vás a povyšoval vás i keby ste to nechceli. Celkom opačne, ak prichádzame k Bohu smelo, bez prostredníka, Boh sa vzdáva, nemožno ho dosiahnuť. Ako veľmi miluje pokorné srdce! Práve k tejto pokore zaväzuje mariánska úcta, keďže učí, aby sme neprichádzali k nášmu Pánovi sami, nech je akokoľvek nežný a milosrdný, ale obracali sa vždy o príhovor k svätej Panne, keď si želáme s ním hovoriť alebo sa k nemu priblížiť, aby sme mu niečo obetovali, alebo sa s ním spájali a zasväcovali sa mu.

6.3 Pomoc Panny Márie

Ak presvätá Panna, ktorá je Matkou sladkosti a milosrdenstva a ktorá sa nikdy nedá predstihnúť v láske a štedrosti, vidí že sa jej dávame celý, aby sme ju uctili a jej slúžili, zbavujeme sa toho, čo máme najdrahšie, aby sme ju tým okrášlili, dáva sa tiež celá, a to nevýslovným spôsobom, tomu, kto jej dáva všetko. Vtiahne ho do hlbín svojich milostí, ozdobí ho svojimi zásluhami, podporuje svojou mocou, ožaruje svojím svetlom, objíma ho svojou láskou udeľuje mu svoje čnosti, pokoru, vieru, čistotu, . . . Bude jeho zárukou, doplní jeho nedostatky a stane sa v ňom všetkým drahým pre Ježiša. Konečne, ako tento človek je celý zasvätený Márii, tak i Mária je celá jeho. Takže možno povedať o tomto dokonalom služobníkovi a dieťati Márie, to čo hovoril sv. Ján o sebe, keď prijal svätú Pannu za všetok svoj majetok: „. . . učeník si ju vzal k sebe“ (Jn 19, 27).

Toto spôsobí v jeho duši, ak ostane verná, hlboké opovrhnutie, veľkú nedôveru a nenávisť k sebe a plnú dôveru a dokonalú odovzdanosť k Panne Márii, ako dobrotivej veliteľke. Nehľadá už oporu ako predtým vo svojich vlohách, úmysloch, zásluhách a dobrých skutkoch, keďže sa úplne obetoval Ježišovi skrze túto Matku. Má už len jeden poklad, v ktorom sú všetky jeho majetky a ktorý už nie je u neho. Tým pokladom je Mária.

Toto spôsobí, že prichádza k nášmu Pánovi bez otrockého alebo škrupulózneho strachu a dodáva jeho modlitbe veľkú dôveru. Privádza ho to k pocitom zbožného a učeného abbé Ruperta, ktorý poukazujúc na víťazstvo, ktoré vydobyl Jakub nad anjelom, hovorí svätej Panne tieto krásne slová: „*Mária, moja Kňazná a nepoškrvená Matka Bohočloveka Ježiša Krista, žiadam si zápasíť s týmto Mužom, totiž so Slovom Boha, ozbrojený nie svojimi vlastnými zásluhami, lež tvojimi.*“ Akí sme mocní a silní u Ježiša Krista, ak sme ozbrojení zásluhami a príhovorom dôstojnej Matky Božej, ktorá, ako hovorí sv. Augustín, láskou premohla Všemohúceho!

Keďže touto úctou dávame Pánovi rukami jeho svätej Matky všetky svoje dobré skutky, táto dobrotivá prostredníčka ich očisťuje, skrášľuje a spôsobuje, že jej Syn ich prijíma.

Očisťuje ich od rôznej sebalásky a od lipnutia na stvorení, ktoré sa priplazuje, že to ani nepocifujeme, do najlepších činov. Len čo sa ocitnú v jej prečistých a plodných rukách, tieto ruky, ktoré nikdy neboli poškrvené, ktoré nikdy nezaháľali, ktoré očisťujú, čoho sa len dotknú, odstraňujú z daru, ktorý jej podávame všetko, čo v ňom azda je skazené alebo nedokonalé.

Mária okrášľuje tieto dobré skutky a zdobí ich svojimi zásluhami a čnosťami. Je to tak, ako keby vidiečan, chtiac si získať priazeň a náklonnosť kráľa, šiel ku kráľovnej a podal jej jablko, ktoré je celou jeho úrodou, aby ho odovzdala kráľovi. Kráľovná, ktorá prijala chudobnučký darček vidiečana, položila by jablko do veľkej a krásnej zlatej misy, a tak by ho ponúkla kráľovi. Jablko, hoci samo o sebe nedôstojné, aby bolo ponúknuté kráľovi, stalo by sa dôstojným darom pre jeho veličenstvo, pretože je predložené na zlatej mise a podáva ho kráľovi najbližšia osoba.

Mária podáva tieto dobré skutky Kristovi, lebo ona si nič z toho čo jej prinášame neponechá pre seba. Všetko odvádza verne Ježišovi. Ak dávame jej, dávame nevyhnutne Ježišovi, ak chválime ju, ak oslavujeme ju, ona ihneď chváli a oslavuje Ježiša. Teraz ako za onoho času, kedy ju chválila sv. Alžbeta, ak ju chválime a ak jej dobrorečíme, ona spieva: „*Magnifikat anima mea Dominum,*“ – „*Velebí duša moja Pána.*“

Spôsobuje, že Ježiš prijíma tieto dobré skutky, čo aký malý a chudobný by to bol dar tomuto Kráľovi kráľov. Ak podávame niečo Ježišovi sami, dúfajúc vo svoju vlastnú usilovnosť a vlohy, Ježiš skúma tento dar a často ho zamietá pre jeho poškrvenie sebaláskou, ako kedysi zamietol obeť židov, plné vlastnej vôle. Keď mu však niečo podávame čistými a panenskými rukami jeho premilej Matky, dotýkame sa jeho slabej stránky, ak mi je dovolené použiť tohto výrazu. Nevidí natoľko vec, ktorá sa mu podáva, ako tú, ktorá ju podáva, nedíva sa natoľko, odkiaľ prichádza dar, ako na tú, skrze ktorú prichádza. Takto Mária, ktorá nikdy nebýva odmietnutá, ale vždy vľúdne prijímaná svojím Synom, spôsobuje, že jeho Velebnosť prijíma s láskou všetko, čo mu podáva, nech je to už malé alebo veľké. Aby to Ježiš prijal a mal v tom zaľúbenie, postačí, ak to

podáva Mária. To je tá veľká rada, ktorú dával sv. Bernard tým, ktorých viedol k dokonalosti: „*Ak chceš obetovať niečo Bohu, staraj sa, aby si to obetoval preľúbiteľnými a predôstojnými rukami Márie, ak nechceš byť odmietnutý.*“

Či to, ako sme videli, nenúka sama prirodzenosť malým tvorom voči veľkým? Prečo by nás milosť nevedla, aby sme robili to isté voči Bohu, ktorý je nekonečne vyvýšený nad nás a pred ktorým sme menej ako atómy, ak máme okrem toho zástupkyňu takú mocnú, že nikdy nebýva zamietnutá, takú dômyselnú, že pozná všetky tajomstvá, ako získať srdce Božie, takú dobrotivú a takú milosrdnú, že neodmietne nikoho i keď by bol akokoľvek nepatrný a zlý?

Neskôr uvediem predobraz svojich úvah v starozákonnom príbehu o Rebeke.

6.4 Oslava Boha

Táto úcta, verne vykonávaná, je výbornou pomocou, aby hodnota všetkých našich dobrých skutkov bola obrátená na najväčšiu oslavu Boha. Veľmi málo ľudí pracuje pre tento vznešený cieľ, hoci všetci sme k tomu zaviazaní; buď preto, že nevie v čom je táto najväčšia sláva, alebo že nemá o ňu záujem. Avšak Panna Mária, ktorej sme odovzdali hodnotu a zásluhy dobrých skutkov, dokonale vie, v čom je táto najväčšia sláva Božia. Nekoná nič bez toho, aby to nebolo na slávu Božiu. Dokonalý služobník tejto dobrotivej veliteľky, ktorý sa jej celý zasvätil, môže povedať smelo, že hodnota všetkých jeho skutkov, myšlienok a slov je obrátená na najväčšiu oslavu Božiu, ak len neodvolá výslovne toto obetovanie. Môže nájsť niečo potešujúcejšie duša, ktorá miluje Pána čistou a nezištnou láskou a ktorá si viac cení slávu a záujmy Božie ako svoje vlastné?

6.5 Panna Mária - pomoc na ceste za Ježišom

Táto úcta je ľahká, krátka, dokonalá a bezpečná cesta, aby sme dospeli k spojeniu s Bohom, v čom spočíva kresťanská dokonalosť.

Je to cesta ľahká, cesta, ktorú otvoril Ježiš Kristus idúc k nám, a na nej niet nijakej prekážky brániacej nám prísť k nemu. Pravda, možno prísť k spojeniu s Bohom inými cestami, ale cez omnoho viac krížov a hrozných trápení, s početnejšími ťažkosťami, ktoré prekonáme len veľmi ťažko. Museli by sme prejsť temnými nocami a bojiskami, strašnými úzkosťami, cez strmé vrchy, cez bolestne bodajúce trnie a hroznými púšťami. Avšak cestou Máriinou ideme voľnejšie a pokojnejšie.

Aj na nej musíme zvädzať ukrutné boje a premáhať veľké ťažkosti, ale táto dobrá Matka a veliteľka býva blízka a prítomná svojim verným služobníkom, aby im svietila v ich temnotách a v ich pochybnostiach, aby ich posilňovala v ich strachu, aby im pomáhala v ich bojoch a ťažkostiach. Táto panenská cesta, ktorou sa chystáme nájsť Ježiša Krista, je naozaj v porovnaní s inými cestou ruží a medu. Bolo niekoľko svätých, ale málo, ako sv. Efrém, sv. Ján Damašký, sv. Bernard, sv. Bernardín, sv. Bonaventúra, sv. František Salezský atď., ktorí sa dali touto premilou cestou, aby prišli k Ježišovi, pretože Duch Svätý, verný Máriin ženich, im ju ukázal zvláštnou milosťou. Ale ostatní svätí vo veľkom počte, hoci boli ctiteľmi svätej Panny, predsa nenastúpili alebo len veľmi málo na túto cestu. Práve preto vytrpeli krutejšie a nebezpečnejšie skúšky.

Ale čím to je, povedia mi ľudia naozaj oddaní Márii, že verní služobníci tejto dobrotivej Matky musia toľko trpieť a že trpia vskutku viac ako tí, ktorí sú jej menej oddaní? Hovorí sa proti nim, prenasledujú ich, na cti im utrhávajú, zničiť ich nemôžu, alebo zasa kráčajú vnútornými

temnotami a púšťami, kde niet ani len kvapky nebeskej vlahy. Keď táto úcta k presvätej Panne uľahčuje cestu, ktorou mienime nájsť Ježiša Krista, čím to je, že sa ňou toľko opovrhuje?

Odpovedám, že najvernejší služobníci Panny Márie, sú jej najväčšími obľúbencami, preto prijímajú od nej najväčšie milosti a priazne nebies, ktorými sú kríže. Tvrším tiež, služobníci Márie nesú tieto kríže s väčšou ľahkosťou, zásluhami a slávou. Čo by tisíckrát zadržalo iného alebo ho povalilo, ich nezadrží ani raz a privádza ich to ďalej. Táto dobrá Matka, celá plná milosti a oleja Ducha Svätého, vkladá všetky tie kríže, ktoré im vykrajuje, do cukru svojej materskej sladkosti a do oleja čistej lásky. Preto ich prehltajú radostne ako zavarené orechy, hoci sú samé o sebe veľmi horké. Verím, že nik, kto chce byť zbožný a žiť sväto v Ježišovi Kristovi a ako dôsledok trpieť prenasledovanie, stále niesť svoj kríž, neunesie nikdy veľké kríže alebo ich neponesie radostne, až do konca, ak nebude oddaný svätej Panne, lebo ona tieto kríže osladzuje. Práve tak, ako nik nebude jesť bez veľkého premáhania, v ktorom dlho nevytrvá, zelené orechy, ktoré by neboli naložené do cukru.

Mariánska úcta je krátkou cestou ako nájsť Ježiša Krista, na nej sa nedá zablúdiť a kráča sa ňou radostnejšie, ľahšie, teda i rýchlejšie než inými cestami. Viac sa urazí za krátky čas poddanosti Márii a závislosti od nej, ako za celé roky vlastnej vôle a spoliehania na seba. Poslušný veriaci, podrobený božskej Márii, bude spievať víťazné piesne nad všetkými svojimi nepriateľmi. Budú mu, pravdaže, brániť v ceste, budú ho odháňať alebo mu podrážať nohy, ale s oporou, pomocou a vedením Márie ani nepadne, ani neustúpi, ani sa neoneskorí. Krokmi obra v krátkom čase prenikne k Ježišovi, tou istou cestou, na ktorú sa vydal náš Pán, aby prišiel k nám.

Prečo myslíte, že Ježiš Kristus žil tak krátko na zemi a že z tých neveľa rokov, ktoré pobudol na tomto svete, skoro celý jeho život uplynul v poddanosti a poslušnosti jeho Matke? Ach! Hoci svoj vek skoro dovŕšil, môžeme povedať, že žil dlho a dlhšie ako ten, ktorého straty prišiel odčiniť, i keď Adam bol na svete viac ako 900 rokov. Ježiš Kristus žil dlho, pretože bol neprestajne úplne poddaný svojej svätej Matke a úplne s ňou zjednotený, aby bol poslušný Bohu, svojmu Otcovi. Lebo ten kto si ctí svoju matku, podobá sa človeku, ktorý zhromažďuje poklady, hovorí Duch Svätý (Sir 3, 5). Kto ctí Máriu, svoju Matku, až tak, že sa jej poddáva a poslúcha vo všetkých veciach, veľmi skoro sa obohatí a zo dňa na deň zhromažďuje poklady akoby tajomstvom kameňa mudrcov.

V lone Márie, čo obklopovalo a vytvorilo muža dokonalého, čo bolo v stave, aby pojalo do seba toho, ktorého neobsiahne a nepojme celý vesmír, v lone Márie, hovorím, junáci sa stanú starcami dovŕšenými vo svätosti, v skúsenosti a v múdrosti a v málo rokoch dospejú až do plnosti veku.

6.6 Zjednotenie s našim Pánom

Mariánska úcta je dokonalou cestou, aby sme prišli ku Kristovi a spojili sa s ním. Božská Mária je najdokonalejšia a najsvätejšia z čistých tvorov a Ježiš, ktorý k nám prišiel dokonale, nepoberal sa inakadiaľ na svojej veľkej a predivnej ceste. Najvyšší, Neobsiahly, Nedostupný, Ten, ktorý je, ráčil prísť k nám, zemským červíčkom, ktorí nie sme nič. Ako sa to stalo?

Najvyšší zostúpil dokonale a božsky skrze Máriu až k nám, nič nestratiac zo svojho Božstva ani zo svojej svätosti a aj nám je skrze ňu možné vystupovať k Najvyššiemu bez akejkoľvek obavy.

Neobsiahly dal sa dokonale pojať a obsiahnuť Máriou, bez najmenej straty svojej nesmiernosti, a preto aj my, bez akejkoľvek výnimky sa musíme nechať dokonale obsiahnuť a viesť touto pokornou Pannou.

Nedostupný sa k nám priblížil, tesne, dokonale, áno i osobne sa spojil s naším človečenstvom skrze Máriu, bez najmenej újmy svojej velebnosti. Skrze Máriu sa môžeme i my priblížiť k Bohu

a dokonale, tesne sa spojiť s jeho velebnosťou bez strachu, že budeme odmietnutí.

Konečne Ten, ktorý je, ráčil prísť k tomu, čo nie je a urobiť, aby to, čo nie je, stalo sa bohom v Tom, ktorý je. Urobil to dokonale, úplne sa dal a podrobil pokornej Panne Márii, neprestanúc byť v čase Tým, ktorý je v celej večnosti. Práve tak my skrze Máriu hoci nie sme nič, môžeme sa stať podobnými Bohu milosťou a slávou, ak sa jej dáme tak dokonale a úplne, aby sme boli nič sami sebe a všetko v nej, bez obavy, že zablúdime.

Nech mi niekto dá inú cestu k Ježišovi a nech táto cesta je vydláždená všetkými zásluhami blahoslavených, ozdobená všetkými ich hrdinskými čnosťami, osvetlená a okrášlená všetkými jasmami a krásami anjelov a nech všetci anjeli a svätí sú na nej, aby viedli, bránili a posilňovali tých, ktorí sa chcú ňou uberať. Naozaj, smelo hovorím a hovorím pravdu, že by som si radšej ako túto cestu, ktorá by bola taká dokonalá, zvolil nepoškvrnenú cestu Márie. Je to cesta bez akejkoľvek škody, bez dedičného i osobného hriechu, bez tône i bez tmy. Ak príde môj milý Ježiš, ako je isté, v svojej sláve po druhý raz na zem, aby tu kraľoval, nezvolí k tomu inú cestu ako božskú Máriu, ktorou tak bezpečne a dokonale prišiel po prvý raz. Rozdiel medzi prvým a posledným príchodom bude ten, že prvý bol tajný a skrytý a druhý bude slávny a zjavný. Ale oba budú skrz Máriu. Beda! Tu je tajomstvo, ktoré nechápeme: „*Hic taceat omnis lingua,*“ – „*Tu zmĺkni každý jazyk.*“

Dokonalé zasvätenie sa Panne Márii je bezpečnou cestou, aby sme prišli k Ježišovi a nadobudli svätosť v spojení s ním.

Takáto mariánska úcta, ktorej učím, nie je nová, je veľmi dávna. Nemožno presne označiť, kedy sa začína. Predsa je však isté, že v Cirkvi nachádzame jej stopy už mnoho storočí.

Sv. Odilon, opát v Cluny, ktorý žil okolo roku 1040, bol z jedným prvých, ktorí ju verejne konali vo Francúzsku, ako sa uvádza v jeho životopise.

Kardinál Peter Damiani hovorí, že roku 1036 blahoslavený Marin, jeho brat sa úplne zasvätil Panne Márii v prítomnosti svojho spovedníka veľmi povzbudzujúcim spôsobom. Ostal taký verný po celý život tejto úcte, že si zaslúžil pri svojej smrti byť navštívený a potešený svojou dobrotivou veliteľkou a prijal z jej úst predpoveď raja ako odmenu za svoje služby.

Tejto úcte sa oddávalo veľa jednotlivcov až do 17. storočia, kedy sa stala všeobecne známou.

Dôstojný otec de Los-Rios z rádu sv. Augustína svojimi slovami a spismi, spolu so svojim dôverným priateľom Ocom de Roias, sa pričínal o rozšírenie mariánskej úcty v týchto krajinách. Napísali objemný zväzok pod názvom Hierarchia Mariana, v ktorom s veľkou zbožnosťou a učenosťou hovoria, aké je starodávne, výborné a pevné toto zasvätenie sa Márii.

Otec de Los-Rios vo svojej horeuvedenej knihe uvádza mená kniežat, kňazien, vojvodov a kardinálov z rozličných kráľovstiev, ktorí si osvojili tento spôsob zbožnosti.

Dôstojný otec Cornelius a Lapide, čnostný a hlboko vzdelaný teológ, preskúmal túto úctu a vydal jej chválu hodnú jeho nábožnosti. Niekoľko veľkých osobností nasledovalo jeho príklad.

Otcovia jezuiti, vždy horliví v službe Panne Márii, predložili menom členov kolínskej kongregácie spis o svätom nevoľníctve vojvodovi Ferdinandovi bavorskému, vtedajšiemu kolínskemu biskupovi. Ten mu dal schválenie a dovolil ho tlačiť, nabádajúc všetkých farárov a rehoľníkov svojej diecézy, aby ho rozširovali, ako len budú môcť.

Kardinál de Bérulle, ktorého pamiatku požehnáva celé Francúzsko, bol jeden z najhorlivejších širitelov tejto úcty, napriek všetkým potupám a všetkým prenasledovaniám kritikov a voľnomyšlienkárov, ktorí ho obvinili z novátorstva a z povery. Napísali a vydali proti nemu hanopis a použili, alebo skôr diabol ich pričinením použil, tisícovaké úskoky, aby mu zabránili pri vyučovaní tejto zbožnosti vo Francúzsku. Ale tento veľký svätý muž odpovedal na ich potupy len svojou trpezlivosťou a na ich námietky v hanopise iba knižočkou, v ktorej ich víťazne vyvracia. Uvádza, že táto úcta sa zakladá na príklade Ježiša Krista, na záväzkoch, ktoré ku nemu máme

a na sľuboch, ktoré sme učinili pri svätom krste. Zvlášť týmto posledným dôvodom zatváral ústa svojim protivníkom, ukazujúc im, že toto zasvätenie sa Panne Márii a jej rukami Ježišovi Kristovi nie je ničím iným ako dokonalým obnovením krstných sľubov. O tomto zasvätení hovorí viac krásnych vecí, čo si možno prečítať v jeho spisoch.

V knihe, abbého Boudona, sú uvedené mená rozličných pápežov, schváliacich takúto zbožnosť, teológov, ktorí ju skúšali, správy o prenasledovaniach, čo sa proti nej podnietili a ona premožla, a mená tisícich osôb, ktoré ju prijali. Nikdy ju nezavrhol žiadny pápež a nemohol by to urobiť, aby sa nevyvrátili základy kresťanstva.

Je teda isté, že takáto úcta vôbec nie je nová a ak nie je všeobecná, to preto, lebo je príliš vzácna, aby si ju obľúbili a konali všetci ľudia.

Táto zbožnosť je bezpečným prostriedkom, aby sme prišli k nášmu Pánovi. Vlastnosťou svätej Panny je viesť nás bezpečne k Ježišovi Kristovi, ako je vlastnosťou Ježiša Krista viesť nás bezpečne k večnému Otcovi. A nech sa duchovní ľudia falošne nedomnievajú, že Mária im bude prekážkou na ceste k spojeniu s Bohom. Či by bolo možné, aby tá, ktorá našla milosť pred Bohom pre všetkých ľudí vôbec i pre každého osobitne, bola prekážkou duši, aby nenašla veľkú milosť spojenia sa s Ježišom Kristom? Ona je plná milosti, spojená s Bohom a premenená v Boha, ktorý uznal za vhodné, aby sa v ňu vtelil. Môže teda prekážať duši v dokonalom spojení sa s Bohom?

Je pravda, že hľadiť na iné stvorenia, hoci sväté, môže niekedy ľahko mariť spojenie s Bohom. Ale to neplatí pre Máriu, ako som povedal a budem opakovať, dokiaľ mi len sily postačia. Jedným z dôvodov, pre ktorý tak málo duši dosahuje plnosť veku Ježiša Krista je, že Mária, ktorá je teraz práve tak, ako vtedy Matkou Syna a pldnou Nevestou Ducha Svätého, nie je dostatočne pestovaná v ich srdciach. Kto chce mať dobre vyzreté a dobre vypestované ovocie, ten musí mať strom, čo ho rodí. Kto chce mať plod života, Ježiša Krista, musí mať strom života, a ním je Mária. Kto chce, aby v ňom pôsobil Duch Svätý, ten musí mať jeho vernú a nerozlúčnú Nevestu, božskú Máriu, ktorú si vyvolil.

Buďte si teda istí, že čím viac budete vo svojich modlitbách, rozjímانيach, prácach a utrpeniach pozeráť na Máriu, ak už nie pohľadom zrejším, uvedomelým, tak aspoň pohľadom nepozorovaným, tým dokonalejšie budete nachádzať Krista, ktorý býva vždy s Máriou, veľký, mocný, pôsobiaci a nepochopiteľný. Takto teda nielenže sa božská Mária, plne v Bohu zani-kajúca, nestáva prekážkou pre dokonalých dospieť k spojeniu s Bohom, ale ani doteraz nebolo a nikdy nebude tvora, ktorý by nám účinnejšie pomáhal v tomto veľkom diele. Jednak to urobí milosťami, ktoré nám k tomu poskytne, lebo nik nie je naplnený myšlienkami na Boha, iba skrze ňu, ako hovorí istý svätý, jednak starostlivosťou, ktorú bude mať vždy, aby nás zachránila od mámenia a klamu zlého ducha.

6.7 Ochrana pred zlým duchom

Tam, kde je Mária, nijako nie je zlý duch a jedným z najneomylnějších znakov, že je niekto vedený dobrým duchom je, že sa veľa a vrúcne modlí k tejto dobrej Matke, často na ňu myslí a často o nej hovorí. Hľa, myšlienka istého svätca, ktorý dodáva, že ako dýchanie je bezpečnou známkou života v tele, tak je bezpečnou známkou, že duša nie je oddelená od Boha hriechom, ak myslí často na Máriu a rada ju vzýva.

Mária sama ničí všetky bludy, ako hovorí Cirkev a Duch Svätý, ktorý ju vedie: „*Samotná vyničila si všetky bludárstva na celom svete*“ (Hodinky k P. Márii). Aj keď kritici na to reptajú, nikdy kresťan verne uctievaajúci Máriu neupadne do bludu alebo klamu, aspoň nie do výslovného. Poblúdi snáď vecne, bude pokladať lož za pravdu a zlého ducha za dobrého, hoci ťažšie ako iní,

ale skôr alebo neskôr pozná svoju chybu a vecný omyl. A až to pozná, nebude zatvrdlivo veriť ani hájiť, o čom si myslel, že je pravda.

Ak teda niekto chce, ako si prajú ľudia zbožní, postupovať na ceste dokonalosti bez strachu z oklamania a nájsť bezpečne i dokonale Ježiša Krista, musí sa so širokým srdcom a ochotnou myslou oddať tejto úcte k svätej Panne, ktorú možno ešte nepoznal. Nech nastúpi túto výbornú cestu, ktorá mu bola neznáma a ktorú mu ukazujem.

Je to cesta, ktorou šiel Kristus, vtelená Múdrosť, naša jediná hlava. Duša, uberajúca sa ňou, nemôže sa zmýliť. Je to cesta ľahká pre plnosť milosti a pomazania Ducha Svätého, ktoré ju naplňujú, idúc ňou nikdy sa neunavíme, nikdy neustúpime. Je to cesta, ktorá nás v krátkom čase privedie ku Kristovi, dokonalá, bez blata, prachu a najmenších nečistôt hriechu. Napokon je to cesta bezpečná, ktorá nás vedie ku Kristovi a do večného života celkom priamo a isto, bez odvádzania vpravo či vľavo.

Nastúpme teda na ňu a kráčajme po nej dňom i nocou až do plnosti veku Ježiša Krista.

6.8 Duševná sloboda

Táto úcta dáva ľuďom, ktorí ju verne konajú, veľkú vnútornú slobodu Božích dietok. Keď sa celí zasvätime Kristovi, nášmu dobrému Pánovi, staneme sa jeho poddanými. Odmena za toto zajatie z lásky, do ktorého sa dávame, zbavuje dušu všetkej úzkosti a všetkého otrockého strachu, ktorý by ju len tiesnil, väznil a zväzoval. Rozširuje srdce pevnou dôverou v Boha, ukazujúc mu ho ako jeho Otca, a vlieva do neho nežnú synovskú lásku.

Nebudem sa zdržiavať dokazovaním tejto pravdy, obmedzím sa len na to, že poviem udalosť z dejín, ktorú som čítal v životopise matky Agnešky Ježišovej, rozjímavej sestry rehole sv. Dominika z kláštora Langeac v Auvergne, kde zomrela v povesti svätosti roku 1634. Keď mala sotva 7 rokov, trpela veľkými duševnými mukami. Náhle počula hlas hovoriaci jej, že ak chce byť zbavená všetkých svojich múk a byť ochránená od všetkých svojich nepriateľov, aby sa čo najskôr zasvätila Ježišovi a jeho svätej matke. Keď sa vrátila domov, rýchlo sa dala celá Ježišovi a Márii, hoci pred tým nevedela, čo znamená táto úcta. A nájdúc železnú reťaz, pripla si ju na bedrá a nosila až do smrti. Po tomto úkone všetky jej muky a úzkosti pominuli a nadobudla veľkého pokoja a veľkodušnosti, čo ju pohlo, aby naučila tejto úcte niekoľko zbožných osôb, ktoré v nej dosiahli veľkej dokonalosti. Medzi nimi bol P. Olier, zakladateľ seminára sv. Sulpícia a niekoľko kňazov a duchovných osôb z toho istého seminára. Istého dňa sa jej zjavila Panna Mária, dala jej na krk zlatú reťaz, aby jej prejavila svoju radosť, že sa úplne zasvätila Synovi a jej. Sv. Cecília, ktorá svätú Panu sprevádzala, jej povedala: „*Šťastní sú verní poddaní Kráľovnej nebies, lebo budú požívať skutočnú slobodu.*“

6.9 Dobro blížneho

Čo by nás možno ešte pohýnalo, aby sme sa oddali tejto úcte, sú veľké dobrá, ktoré sa z nej dostanú nášmu blížnemu. Týmto duševným úkonom mu preukazujeme lásku neobyčajným spôsobom. Dávame mu rukami Márie všetko, čo máme najdrahšie, t.j. zmiernu a nadobúdajúcu hodnotu všetkých našich dobrých skutkov, nevynímajúc sebemenšie dobré myšlienky a utrpenia. Dovoľujeme, aby všetko, čo sme nadobudli a čo nadobudneme až do smrti v zadostučinení, bolo podľa vôle svätej Panny použité na obrátenie hriešnikov alebo na vyslobodenie duší z očistca.

Či nemilujeme takto svojho blížneho dokonale? Nie sme takto pravými učeníkmi Ježiša Krista, ktorých poznať podľa lásky? Nepracujeme takto na obrátení hriešnikov, bez toho, aby

sme sa báli domýšľavosti a na vyslobodení duší z očistca, nerobiac takmer nič iné ako to, čo je každý povinný konať každý kresťan?

Na to, aby sme poznali skvelosť tejto pohnútky, by bolo potrebné vedieť, aké je to dobro obrátiť nejakého hriešnika alebo vyslobodiť nejakú dušu z očistca. Dobro nekonečné, väčšie ako prirodzené dobro celého sveta, pretože tým dávame dušu Bohu. Keby sme touto úctou vyslobodili len jednu dušu za celý svoj život, keby sme obrátili len jediného hriešnika, nebolo by to dostatočnou pohnútkou každému človeku, naozaj milujúcemu svojho blížneho, aby sa jej oddal?

Treba však poznamenať, že naše dobré skutky, idúce rukami Márie, sa očisťujú, tým sa zvyšuje ich zásluha a hodnota uzmierujúca a nadobúdajúca. Preto bývajú oveľa účinnejšie na ulavenie dušiam v očistci a na obrátenie hriešnikov, než keby neprechádzali panenskými a štedrými rukami Márie. To málo, čo dávame skrze Pannu Máriu, zbavené vlastnej vôle a z plne nezištnej lásky, stáva sa dostatočne mocným na to, aby obmäkčilo hnev Boží a pritiahlo jeho milosrdenstvo. A možno pri smrti niekoho sa uvidí, kto bol veľmi verný tejto úcte, že tým vyslobodil mnoho duší a obrátil mnoho hriešnikov, hoci vykonával iba obyčajné skutky. Aká to radosť pri jeho súde! Aká sláva vo večnosti!

6.10 Obdivuhodný prostriedok k vytrvalosti

Napokon akosi najmocnejšie nás nabáda k tejto úcte k Panne Márii to, že je podivuhodným prostriedkom, aby sme zotrvali v čnosti a boli vždy verní. Prečo obrátenie značnej časti hriešnikov nebýva trvalé? Prečo tak ľahko upadáme znova do hriechu? Prečo značná časť spravodlivých, namiesto toho, aby postupovali od čnosti k čnosti a získavali si nové milosti, strácajú často tie skromné čnosti a milosti, ktoré mali? Toto nešťastie pochádza, ako som ukázal, odtiaľ, že človek, hoci je taký skazený, slabý a nestály, dôveruje sám sebe, spolieha sa na svoje vlastné sily a pokladá sa za schopného ochrániť si poklad svojich milostí, čností a zásluh.

Nuž, touto úctou zverujeme Panne Márii, ktorá je verná, všetko, čo máme. Činíme si ju neobmedzenou opatrovkyňou všetkých svojich hodnôt prirodzených i hodnôt v poriadku milosti. Jej vernosti sa zverujeme, o jej moc sa opierame, od jej milosrdenstva a jej lásky si sľubujeme, že bude udržiavať a rozmnožovať naše čnosti a zásluhy napriek úkladom diabla, sveta a tela, ktorí sa usilujú, aby nám ich ukradli. Hovoríme jej ako dobré dieťa svojej matke a verný služobník svojej veliteľke: „*Stráž mi môj poklad.*“

„*Dobrá Matka a veliteľka, uznávam že na tvoj príhovor som prijímal až doteraz viac milostí Božích, ako si zasluhujem. Moja neblahá skúsenosť ma učí, že nesiem tento poklad v nádobe veľmi krehkej a že som veľmi slabý a úbohy, aby som ho u seba uchoval. Ulož mi u seba všetko, čo mám a zachovaj mi to svojou vernosťou a svojou mocou. Ak ty nado mnou budeš bdieť, nič nestratím, ak ma ty budeš podopierať, iste nepadnem, ak ma ty budeš chrániť, som bezpečný voči svojim nepriateľom.*“

Práve toto výslovne hovorí sv. Bernard, aby nás povzbudil k tejto úcte: „*Ak ťa drží Mária, nepadneš, ak ťa chráni, nemusíš sa báť, ak ťa vedie, neunavíš sa, ak ti je naklonená, dôjdeš do prístavu spásy.*“ Sv. Bonaventúra akoby to isté hovoril ešte výslovnejšie: „*Panna Mária nielenže má sama plnosť svätosti, ale ona tiež uchováva a ochraňuje svätých v ich plnosti. Bráni ich, aby sa ich čnosti nerozptýlili, aby sa ich zásluhy neskazili, aby sa ich milosti nestratili, aby im diabol neuškodil a napokon zdržuje Syna, aby hriešnikov netrestal.*“

Mária je Panna verná, ktorá svojou vernosťou Bohu napravuje straty, čo zavinila neverná Eva svojou spreneverou. Vyprosuje vernosť k Bohu a vytrvalosť k nej sa utiekajúcim. Preto ju ktorýsi svätec prirovnáva k pevnej kotve, ktorá ich drží a bráni, aby nestroskotali na rozbúrenom mori

tohto sveta, kde toľko ľudí zahynulo preto, že nepríhľnuli k Márii. „*Pripútavame*,“ hovorí, „*dušu k tebe ako k pevnej kotve*.“ K nej sa najviac pripútavali svätí, ktorí sa spasili a k nej pripútavali iných, aby vytrvali v čnosti. Šťastní teda a tisíckrát šťastní kresťania, ktorí sa k nej teraz verne a úplne pripútavajú ako k pevnej a bezpečnej kotve. Zúrivosť búrky tohto sveta nebude môcť potopiť ani zničiť ich nebeské poklady. Šťastní tí, čo vstupujú do nej ako do Noemovej archy. Vody potopy hriechu, ktoré pochovávajú toľko ľudí, im vôbec neuškodí. Šťastné neverné dietky nešťastnej Evy, pripútavajúce sa k Márii, k Panne, ktorá vždy „*ostáva verná a nikdy sa nezaprie*“ a „*miluje všetkých tých, ktorí ju milujú*,“ nie iba láskou citovou, ale i láskou činnou a účinnou. Bráni im veľkou hojnosťou milostí, aby nepoľavili v čnosti, neklesli na ceste, strácajúc milosť jej Syna.

Táto dobrá Matka prijíma vždy z čirej lásky všetko, čo si u nej ukladáme. Keď to už prijala ako opatrovníčka, je zaviazaná spravodlivosťou podľa stanovenej zmluvy, chrániť nám to. Rovnako ako niekto, u koho by som si uschoval tisíc dukátov, bol by zaviazaný chrániť mi ich tak, že keby sa pre jeho nedbalosť mojich tisíc dukátov náhodou stratilo, podľa práva bol by za to zodpovedný. Avšak, verná Mária nikdy nedopustí, aby sa jej nedbalosťou stratilo, čo jej zveríme. Skôr pomynie nebo a zem, ako by bola ona nedbalou alebo nevernou voči tým, ktorí jej dôverujú.

Úbohé dietky Márie, vaša slabosť je zvrchovaná, vaša nestálosť je veľká, celý váš základ je porušený, rodíte sa z porušenej hmoty dietok Adama a Evy. Neupadajte preto do malomyselnosti, ale tešte a radujte sa, máte tu tajomstvo, ktorému vás učím, tajomstvo neznáme takmer všetkým kresťanom aj tým najzbožnejším.

Nenechávajte svoje zlato a striebro vo svojich pokladniciach, prelomených zlým duchom, ktorý vás okradol, a sú príliš malé, slabé a staré v porovnaní s takým veľkým a vzácnym pokladom. Nelejte čistú krištáľovú vodu zo studnice do svojich nádob plných nečistoty a nákazy od hriechu. Ak už tam aj nie je hriech, iste tam ešte ostal zápach po ňom, voda by sa ním pokazila. Nelejte výborné vína do starých sudov, ktoré boli naplnené zlými vínami, skazili by sa a snád i vytekli.

Aj keď mi vy, duše vyvolené, rozumiete, predsa je tu potrebné hovoriť otvorenejšie. Nedávajte zlato svojej lásky, striebro čistoty, vodu nebeských milostí ani víno svojich zásluh do deravého vaku, do starej a rozbitej pokladnice, do nakazenej a porušenej nádoby, ako ste vy. Inak vás okradnú zlodeji, diabli, ktorí sľedia, čakajú vo dne i v noci, kedy sa im k tomu naskytne vhodná príležitosť. Inak pokazíte svojim zápachom sebalásky, sebadôvery a vlastnej vôle všetko najčistejšie, čo Boh vám dáva.

Vložte a vlejte do lona a do srdca Márie všetky svoje poklady, všetky svoje milosti a čnosti. Hľa, nádoba duchovná, počestná, vznešená, nádoba pobožnosti. Od tej chvíle, čo sa Boh sám osobne uzavrel so všetkou svojou dokonalosťou do tejto nádoby, stala sa úplne duchovnou a príbytkom najdokonalejších duší. Stala sa ctihodným a čestným trónom najväčších kniežat večnosti, vznešenou v úcte a svojimi sladkosťami, milosťami a čnosťami najslávnejším sídlom. Stala sa bohatou ako dom zlatý, silnou ako veža Dávidova a čistou ako veža zo slonovej kosti.

Aký šťastný je človek, ktorý dal všetko Márii, ktorý vo všetkom a so všetkým sa zveruje Márii! Je celý v Márii a Mária je celá v ňom. Smelo môže povedať s Dávidom: „*Ona je stvorená pre mňa*“, alebo s učeníkom - miláčkom: „*Vzal si ju k sebe*“(Jn 19, 27), alebo s Ježišom: „*Všetko, čo mám, je tvoje a všetko, čo ty máš, je moje*“.

Ak sa niektorý kritik, čítajúc tieto riadky domnieva, že hovorím s nadsádzkou a z prehnanej úcty, ten ma nechápe. Žije ako telesný človek, ktorý nenachádza záľubu vo veciach ducha, je zo sveta, ktorý nemôže prijať Ducha Svätého, alebo je pyšný a odsudzuje alebo opovrhuje všetkým, čo nechápe. Duše, ktoré sa nenarodili z krvi ani z vôle tela ani z vôle muža, ale z Boha a z Márie, tie ma pochopia a nájdu záľubu v mojich slovách. Práve pre ne píšem tieto riadky.

Predsa však jedným i druhým hovorím, vracajúc sa k tomu, čo som prerušil, že božská

Mária, najvernejšia a najštedrejšia zo všetkých čistých tvorov, sa nedá nikdy predísť v láske a štedrosti. Za vajíčka, ako hovorí niektorý svätý, dá kravičku, t.j. za to málo, čo jej dávame, dáva mnoho z toho, čo prijala od Boha. Ak sa jej dáva niektorá duša bez výhrady, Mária sa dáva tiež bez výhrady. Ak vkladá niektorá duša svoju dôveru v Máriu bez opovážlivosti, pracujúc zo svojej strany na tom, aby získavala čnosti a krotila svoje vášne, Mária sa tej duši tiež dáva bez výhrady.

Nech teda verní služobníci svätej Panny povedia smelo so sv. Jánom Damašským: *„Majúc dôveru v teba, Bohorodička, budem zachránený, pod tvojou ochranou nebudem sa báť ničoho. S tvojou oporou a pomocou budem bojovať proti svojim nepriateľom a zaženiem ich, lebo tebe sa zalúbil je zárukou spásy, ktorú Boh dáva tým, ktorých chce spasiť.“*

Kapitola 7

Biblický obraz dokonalej úcty

Všetky pravdy, o ktorých som práve písal s ohľadom na Pannu Máriu a jej dietky, nám Duch Svätý v Písme Svätom obdivuhodne zobrazil v príbehu Jakuba, ktorý prijíma požehnanie svojho otca Izáka starostlivosťou a dôvtipom svojej matky Rebeky. Pozrime sa, ako nám ho predkladá Duch Svätý, potom k nemu pripojím niekoľko vlastných vysvetliviek.

7.1 Rebeka a Jakub

Keď Ezau predal Jakubovi svoje prvorođenstvo, Rebeka, matka oboch bratov, ktorá nežne milovala Jakuba, zaistila mu túto prednosť o niekoľko rokov neskôr svätým a tajomným úskokom. Izák bol už veľmi starý, a preto chcel požehnať svoje deti skôr ako zomrie. Zavolať si svojho syna Ezaua, ktorého miloval a poslal ho na lov, aby si mal čo zajesť a sľúbil mu požehnanie. Rebeka urýchlene upovedomila Jakuba o tom, čo sa robí. Kázala mu, aby šiel a vzal dve kozľatá zo stáda. Keď tak urobil, dal ich matke a tá pripravila z nich Izákovi jedlo, čo mal rád. Obliekla Jakuba do Ezauových šiat, ktoré uschovávala a ovinula mu ruky i krk kozľacou kožou, aby otec, ktorý už nevidel, mohol sa počujúc hovoriť Jakuba, aspoň podľa chlpov na rukách domnievať, že to je jeho brat Ezau. Izák zarazený týmto hlasom, o ktorom myslel, že patrí Jakubovi, mu kázal pristúpiť bližšie. Ohmatal chlpy na kožiach, ktorými si Jakub ovinul ruky a povedal, že hlas je síce Jakubov, ale ruky sú Ezauove. Keď sa najedol, pobožkal Jakuba a ucítil jeho voňavé šaty, požehnal ho a prial mu hojnosť nebeskej rosy a zemskej úrody. Ustanovil ho pánom všetkých jeho bratov a svoje požehnanie ukončil týmito slovami: „*Kto by zlorečil tebe, ten nech je zlorečený a kto by ti dobrorečil, nech je naplnený požehnaním.*“

Sotva Izák dohovoriť tieto slová, prichádza Ezau a prináša na zajedenie, čo ulovil, aby ho otec potom požehnal. Sv. patriarcha sa neuveriteľne naľakal, keď zistil, čo sa práve stalo. Ale ani mu nezišlo na um, aby odvolal, čo učinil, naopak, ešte to potvrdil, lebo veľmi zreteľne videl v tomto riadení Boží prst. Tu Ezau skríkol veľkým hlasom, ako zaznamenáva Písmo Sväté, a hlasno, žalujúc na klamstvo svojho brata, sa pýtal otca, či má iba jedno požehnanie. Predobrazuje tým, ako poznamenávajú svätí otcovia, ľudia, ktorí ľahko zmiešajú Boha so svetom a chcú sa radovať zároveň z nebeskej i pozemskej útechy. Izák, dojatý veľkým nárekom Ezauovým, napokon ho požehnal, ale požehnaním pozemským, činiac ho poddaným jeho bratovi. Tým sa v ňom rozvietila taká jedovatá závišť voči Jakubovi, že už len čakal na otcovu smrť, aby ho zabil. Jakub by iste nebol ušiel smrti, keby ho nebola jeho matka ochránila svojím dôvtipom a dobrými radami, ktoré mu dala a on poslúchol.

Skôr ako vysvetlím tento krásny príbeh, je potrebné poznamenať, že podľa svätých otcov a vykladačov Písma Jakub je predobrazom Ježiša a vyvolených a Ezau obrazom zavrnutých.

Stačí skúmať činy a správanie toho i onoho, aby sme to posúdili.

Ezau, starší brat, bol silnej a mohutnej telesnej postavy, vedel zručne a dômyselne strieľať z luku a loviť zver. Takmer nikdy sa nezdržal doma. Skladal svoju dôveru iba vo svoju silu a šikovnosť a pracoval iba vonku. Nestaral sa, aby miloval svoju matku Rebeku a ani nič nerobil pre tento cieľ. Svojmu žalúdku lahodil až do takej miery, že svoje prvorodenecké právo predal za misu šošovice. Bol ako Kain, plný závidosti voči svojmu bratovi Jakubovi, a prenasledoval ho do krajnosti.

Hľa, ako si vždy vedú zavrhnutí:

Spoliehajú sa na svoju silu a svoj dômysel. Sú veľmi silní, veľmi obratní a osvietení vo veciach pozemských, ale veľmi slabí a nevedomí vo veciach nebeských.

Vôbec sa nezdržiavajú, alebo len málo, doma vo svojom vlastnom príbytku, t.j. vo svojom vnútri, ktoré je vnútorným a podstatným príbytkom, Bohom daným každému človeku, aby v ňom zostával podľa jeho príkladu, lebo Boh zostáva vždy doma, u seba. Nemilujú ústranie, ani duchovnosť a vnútornú zbožnosť. Nadávajú do malicherných, pobožnostkárov a čudákov tým, ktorí sú vnútorní a odlúčení od sveta a pracujú viac vo vnútri ako navonok.

Nepričiňujú sa o úctu k svätej Panne, Matke vyvolených. Nesprávajú sa síce výslovne nevraživo, niekedy ju i vychvaľujú, hovoria, že ju milujú a vykonávajú dokonca k jej cti niektoré pobožnosti, ale nemôžu zniesť, aby ju niekto nežne miloval, lebo nemajú pre ňu Jakubovu nežnosť. Majú stále námietky proti takej úcte, ktorej sa jej dobré dietky a služobníci verne oddávajú, aby si získali jej náklonnosť. Neveria, že by mariánska úcta bola nevyhnutná ku spásu. A keď ňou zjavne neopovrhujú, už sa domnievajú, že je to dosť a že získali jej priazeň. Vraj sú koniec koncov jej služobníkmi, keď hovoria a mrmlú k jej cti niekoľko modlitieb bez nežnej lásky k nej a bez vlastného polepšenia,

Zavrhnutí predávajú svoje prvorodenecké právo, rajske rozkoše za misy šošovice - za pozemské rozkoše. Smejú sa, pijú, jedia, zabávajú, hrajú, tancujú a nenamáhajú sa, rovnako ako Ezau, aby sa stali hodnými požehnaní nebeského Otca. Skrátka, myslia len na zem, milujú len zem, hovoria a robia všetko iba pre zem a pre rozkoš. Predávajú za chvíľkový pôžitok, za márnym dymom cti a za hrudu tvrdej zeme, žltej alebo bielej, krstnú milosť, svoje rúcho nevinnosti a nebeské dedičstvo.

Konečne zavrhnutí nenávidia a prenasledujú vyvolených, či už zjavne alebo tajne. Nemôžu ich zniesť, pohrdajú nimi, kritizujú ich, karikaturujú, potupujú, okrádajú, podvádzajú, vysávajú, štvú na nich a zašľapujú ich do prachu. Oni sami zatiaľ zhromažďujú majetok, oddávajú sa rozkošiam, postupujú v hodnostiach, obohacujú sa, vzmáhajú sa a žijú v pohodlí.

Pokiaľ ide o Jakuba, mladšieho syna, bol telesne slabý, tichý a pokojný. Obyčajne býval doma, aby si získal priazeň svojej matky Rebeky, ktorú nežne miloval. Keď niekedy odišiel, nebolo to z jeho vlastnej vôle, ani z dôvery vo svoj dômysel, ale aby poslúchol matku.

Miloval a ctil si svoju matku, preto býval doma. Vyhýbal sa všetkému, čo by sa jej azda nepáčilo a robil všetko, o čom vedel, že je jej príjemné, čo zvyšovalo v Rebeke lásku, ktorú k nemu prechovávala.

Bol podriadený vo všetkom svojej matke, bol jej plne poslušný vo všetkých veciach. Pohotovo, bez otáľania a radostne, na najmenšie znamenie jej vôle, malý Jakub bežal a pracoval. Veril všetkému, čo mu hovorila. Aj keď mu kázala vyhľadať dve kozliatka a priniesť ich, aby ich pripravila jeho otcovi Izákovi, Jakub jej nič nenamietol, ale bez špekulovania urobil, čo mu povedala.

Mal veľkú dôveru vo svoju matku. Nespoliehal sa ani tak na svoju šikovnosť, ale jedine na starostlivosť a ochranu svojej matky. Prosil ju o pomoc vo všetkých svojich potrebách a radil sa s ňou vo všetkých svojich pochybnostiach. Keď sa jej opýtal, či nedostane namiesto otcovho požehnaní zlorečenie, uveril jej a zveril sa jej, keď mu povedala, že ona berie na seba toto zlorečenie.

Napokon napodobnil, nakoľko mohol, čnosti, ktoré videl na svojej matke. Zdá sa, že jedným z dôvodov, pre ktorý sa zdržiaval doma, bolo, aby napodobnil svoju matku, ktorá bola čnostná a vzdala sa zlej spoločnosti, kaziacej mravy. Tým sa učinil hodným, aby prijal dvojaké požehnanie svojho otca.

Pozrime sa tiež, ako sa správajú vyvolení. Držia sa doma u svojej matky, t.j. milujú ústranie, sú vnútorní. Sú usilovní v modlitbách podľa príkladu a v spoločnosti svojej Matky, svätej Panny, ktorej všetka sláva je vnútri a ktorá po celý svoj život tak milovala odlúčenosť a modlitbu. Niekedy síce výjdu von do sveta, ale to býva z poslušnosti Božej vôli a vôli ich Matky, aby plnili povinnosti svojho stavu. Aj keď na pohľad konajú vonku veľké veci, oveľa viac si cenia tie, ktoré konajú vo svojom vnútri, v spoločnosti Panny Márie, pretože tam konajú veľké dielo svojej dokonalosti, proti ktorému všetky ostatné skutky sú iba detské hračky. Ich bratia a sestry pracujú niekedy usilovne a dômyselne pre svet a dostávajú za to chválu a uznanie. Oni vedia, osvietením Ducha Svätého, že je omnoho viac slávy, dobra a radosti v tom, keď zostávajú skrytí v ústraní s Ježišom Kristom, svojím vzorom, v úplnom a dokonalom poddanstve svojej Matky, ako keby sami konali divy prirodzenosti a milosti vo svete, ako toľko iných. Slávu Božiu a bohatstvo pre človeka možno nájsť v dome Máriinom.

Pane Ježišu, aké sú milé tvoje príbytky! Vrabec si našiel dom a hrdlička hniezdo, kde kladie svoje mláďatá (Ž 84). Aký je šťastný človek, ktorý prebýva v dome Máriinom, kde si si ty prvý urobil príbytok! V tomto dome vyvolených prijíma pomoc od teba jediného, tam „*si vymeral stupne všetkých čností, aby sa tak v tomto slzavom údolí povznášal svojím srdcom k dokonalosti.*“

Vyvolení nežne milujú a opravdivo uctieujú Pannu Máriu ako svoju dobrotivú Matku a veliteľku. Milujú ju nie iba ústami, ale skutočne; uctieujú ju nielen navonok, ale v hĺbke srdca. Vystríhajú sa ako Jakub všetkého, čo by sa jej azda nepáčilo a s nadšením robia všetko, o čom si myslia, že by si tým získali jej náklonnosť. Prinášajú a dávajú jej nie dve kozliatka ako Jakub Rebeke, ale svoje telo a svoju dušu so všetkým, čo k nim patrí. Žiadajú si, aby ich prijala ako niečo, čo jej patrí, aby ich zabila a usmrtila hriechu a im samým, oderúc ich a zvlieknúc z ich vlastnej kože a z ich sebalásky, aby sa mohli zapáčiť Ježišovi, jej Synovi. On nechce za učeníkov a priateľov nikoho, iba tých, ktorí zomreli sami sebe. Žiadajú si aby ich pripravila podľa vôle Otca nebeského k jeho najväčšej sláve, ktorú pozná lepšie, ako ktorýkoľvek iný tvor, aby jej starostlivosťou a príhovorom toto telo a táto duša, dobre očistené od poškvرنy, dobre umŕtvené a pripravené, boli lahodným pokrmom, hodným požehnania Otca nebeského. Či toto nebudú činiť vyvolení kresťania, ktorí nájdu radosť v dokonalom zasvätení sa Kristovi rukami Márie, ktorému ich učíme? Či to nebudú verne plniť, aby dokázali Ježišovi činnú a odvážnu lásku?

Zatvrdilí hovoria, že milujú Ježiša a uctieujú Máriu, ale nie natoľko, aby im dávali niečo zo svojho majetku, aby im obetovali svoje telo s jeho zmyslami, svoju dušu s jej vášňami. Vyvolení sú poddaní svätej Panne a poslušní jej ako svojej Matke podľa príkladu Ježiša Krista, ktorý tridsať rokov, keď žil na zemi, oslavoval Boha, svojho otca, dokonalou a úplnou poslušnosťou svojej svätej Matke.

Vyvolení poslúchajú Máriu, dbajú prísne na jej rady, ako malý Jakub dbal na rady Rebeke, ktorá mu hovorila: „*Syn môj, poslúchni moje rady*“ (Gen 27, 8), alebo ako služobníci na svadbe v Káne, ktorým svätá Panna povedala: „*Čokoľvek vám povie, urobte*“ (Jn 2, 5). Jakub, pretože poslúchol svoju matku, dostal akoby zázrakom požehnanie, hoci prirodzene mu nepatrilo. Služobníci na svadbe v Káne tým, že poslúchli radu Panny Márie, boli poctení prvým zázrakom Ježiša Krista, ktorý na prosbu svojej svätej Matky premenil vodu na víno. Práve tak všetci tí, ktorí až do skončenia vekov budú prijímať požehnanie Otca nebeského a budú poctievaní zázrakmi Božími, budú prijímať tieto milosti len pre svoju dokonalú poslušnosť k Márii. Ezauovia

však stratia svoje požehnanie preto, lebo sa nepodrobili svätej Panne.

Vývolení majú veľkú dôveru v dobrotu a moc svätej Panny, svojej Matky. Vyprosujú si bez prestania jej pomoc, hľadajú ku nej ako ku hviezde morskej, aby doplávali do dobrého prístavu. Odhaľujú jej svoje súženia a svoje nedostatky s veľkou úprimnosťou srdca. Túžia sa k jej milosrdnej a nežnej hrudi, aby im jej orodovaním boli odpustené hriechy a túžia po jej materských sladkostiach, ktoré sú im potechou v súženiach a zármutkoch. Ba oni sa vrhajú, skrývajú a strácajú obdivuhodným spôsobom do jej materského a panenského lona, aby sa tam rozpálili čistou láskou, a boli očistení aj od najmenších škvŕn a úplne našli Ježiša, ktorý tam kraľuje ako na svojom najslávnejšom tróne. Aké to šťastie! „*Nemysli si, “* hovorí abbé Querric, „*že je väčším šťastím prebývať v lone Abrahámovom ako v lone Máriinom, lebo Pán si tam postavil svoj trón.*“

Zatvrdili však, dôverujúci výlučne sebe, jedia so synom márnoutrápnym len to, čo je hodené ošipánym. Milujú, ako ľudia sveta, jedine veci viditeľné a vonkajšie, v sladkostiach Máriinoho lona nenachádzajú žiadnu radosť. Vôbec necítia spoľahlivú oporu a dôveru, ktorú cítia oddaní svätej Panny. Biedne milujú svoj vonkajší hlad, ako hovorí sv. Gregor, keďže si nechcú obľúbiť sladkosť, ktorá je celá pripravená v ich vnútri a vo vnútri Ježišovom a Máriinom.

Napokon vyvolení si všimajú cestu svätej Panny, svojej Matky. Nasledujú ju a práve v tom sú naozaj šťastní a zbožní. V tom je znak ich vyvolenia, ako im hovorí táto dobrotivá Matka: „*Blažení, ktorí strážia moju cestu*“ (Prís 8, 32) t.j. „*blažení, ktorí vykonávajú moje čnosti a ktorí idú po stopách môjho života s pomocou Božej milosti. Sú šťastní na tomto svete, za svojho života, hojnosťou milostí a sladkosť, ktoré im udeľujem zo svojej plnosti, a to hojnejšie než iným, ktorí ma nenasledujú tak verne. Sú šťastní vo svojej smrti, ktorá je sladká a pokojná a ku ktorej sa sama ponáhľam, aby som ich odvieďla do večných radostí. Napokon budú šťastní vo večnosti, lebo nikdy nijaký z mojich dobrých služobníkov, ktorí nasledovali moje čnosti za svojho života, nebol zatratený.*“

Ale zatvrdili sú nešťastní počas svojho života, pri svojej smrti i vo večnosti. Nenasledujú presvätú Pannu v jej čnostiach, zostávajú na tom, že vstupujú niekedy do jej bratstiev, odriekajú k jej cti niekoľko modlitieb, alebo konajú nejakú inú vonkajšiu úctu.

Panna Mária, moja Matka, akí sú šťastní, opakujem to celý unesený, akí sú šťastní tí, ktorí sa nenechávajú zviest' falošnou úctou k tebe, verne kráčajú tvojimi cestami, žijú podľa tvojich rád a plnia tvoje rozkazy! Ale akí sú nešťastní a zlorečení tí, ktorí zle užívajú tvoju úctu, nevšímajú si príklad tvojho Syna a odchyľujú sa od tvojich príkazov.

7.2 Panna Mária a jej poddaní z lásky

Pozrime sa teraz na úkony lásky, ktoré Panna Mária ako najlepšia zo všetkých matiek, preukazuje svojim verným služobníkom, ktorí sa jej dali spôsobom, ako som ukázal. Ona ich miluje. Je napísané: „*Ja milujúcich milujem*“ (Prís 8, 17).

Miluje ich, keďže je ich opravdivou Matkou a matka vždy miluje svoje dieťa, plod svojho života. Miluje ich z vďačnosti, lebo i oni ju naozaj milujú ako svoju matku.

Miluje ich, pretože sú vyvolení, a taktiež Boh ich miluje: „*Jakuba som miloval, Ezaua som nenávidel*“ (Rim 9, 13).

Miluje ich, lebo sa jej celkom zasvätili a sú jej vlastníctvom a dedičstvom: „*Maj dedičstvo v Izraeli*“ (24, 13).

Miluje ich nežnejšie ako všetky matky spolu. Vlej, ak môžeš, všetku lásku prirodzenú, ktorú majú matky všetkých ľudí k svojim deťom, do srdca jedinej matky pre jediné dieťa. Táto matka bude veľmi milovať svoje dieťa, predsa je však pravda, že Mária miluje svoje deti ešte nežnejšie, ako by tá matka milovala svoje dieťa.

Nemiluje ich iba citove, ale skutkom. Jej láska k nim je činná a účinná ako láska Rebeky k Jakubovi; ba ešte činnejšia a účinnejšia. Pozrime, čo táto Matka, ktorej bola Rebeka iba predobrazom, robí, aby svojim deťom získala požehnanie nebeského Otca.

Vyhľadáva ako Rebeka príležitosti, aby im urobila niečo dobré, aby ich povzniesla a obohatila. Vidí jasne v Bohu všetko dobro i zlo, šťastie i nešťastie, požehnanie i zlorečenie Božie, preto usporadúva z diaľky veci, aby svojich služobníkov vyslobodila zo zla a zahrnula ich dobrom. A to tak, že ak má byť získaná nejaká hodnota v Bohu vernosťou niektorého tvora v nejakom vznešenom povolaní, je isté, že Mária dosiahne túto hodnotu pre niektorého zo svojich milých dieťok a služobníkov. Dá mu milosť, aby verne dospel až na koniec. „*Sama zaobstaráva naše potreby,*“ hovorí istý svätý.

Dáva im dobré rady ako Rebeka Jakubovi. A medzi inými radami im ponúka, aby jej priniesli dve kozľatá, t.j. svoje telo a svoju dušu, a zasvätili jej ich, aby z nich pripravila pokrm, ktorý by bol príjemný Bohu. Aby robili všetko, čomu ich Ježiš Kristus, jej Syn učil svojimi slovami a príkladom. Ak im sama nedáva tieto rady, dáva im ich prostredníctvom anjelov, ktorí nepoznajú väčšej cti a radosti ako poslúchnuť niektorý jej rozkaz, aby zostúpili na zem a pomáhali jej verným služobníkom.

Keď sme jej priniesli a zasvätili svoje telo, dušu a všetko, čo s nimi súvisí, nič nevynímajúc, čo urobí táto dobrá Matka? To, čo urobila kedysi Rebeka s dvoma kozľatami, ktoré jej priniesol Jakub. Zabije ich, aby zomreli životu starého Adama, oderie ich a zvrhne z ich kože prirodzenej, t.j. ich náklonností a pút viažúcich ich k stvoreniu. Potom ich očistí z poškvŕn a hriechov, pripraví podľa vôle Božej a k Jeho najväčšej sláve.

Mária jediná pozná dokonale požiadavky Božie a túto najväčšiu slávu Najvyššieho. Ona jediná môže bez omylu prispôbiť a pripraviť naše telo a našu dušu pre najväčšiu Božiu slávu.

Táto dobrá Matka, keď prijala dokonalú obeť nás samých a našich vlastných zásluh a zadosťučinení, ktorú sme jej priniesli zasvätením, o ktorom som hovoril, a keď nás vyzliekla z našich starých šiat, prispôbuje nás a robí hodnými, aby sme mohli predstúpiť pred svojho nebeského Otca.

Oblieka nás do nových, čistých, vzácnych a voňavých šiat Ježiša Krista, svojho Syna, ktoré uschováva vo svojom dome. Má ich vo svojej moci ako zhromažďovateľka a udeľovateľka všetkých čností a zásluh svojho Syna Ježiša Krista. Dáva ich a zveruje, komu chce, kedy chce, ako chce a koľko chce, ako sme to videli predtým.

Obkladá krk a ruky svojich služobníkov kožami zabitých a odratých kozliat, t.j. ozdobuje ich zásluhami a hodnotou jej vlastných činov. Zabíja a umŕtvuje naozaj všetko, čo je nečistého a nedokonalého v ich osobe. Neničí však a nezapudzuje nijaké dobro, ktoré v nich spôsobila milosť. Uchováva ho a rozmnožuje, aby z neho urobila ozdobu a silu ich pliec a rúk, t.j. aby ich posilnila a pomohla im konať veľké skutky k sláve Božej a ku spásu ich úbohých bratov.

Dáva novú milosť a novú vôňu ich šatám a ozdobám, odieva ich svojimi vlastnými šatami, t.j. svojimi zásluhami a svojimi čnosťami, ktoré im umierajúc odkázala, ako hovorí jedna svätá rehoľníčka z minulého storočia, ktorá sa to dozvedela v zjavení. Takže všetka jej čelaď, jej verní služobníci a nevoľníci sú oblečení dvojnásobne, v šatách jej Syna a v jej vlastných šatách. Nemusia sa báť zimy Ježiša Krista, bieleho ako sneh, ktorého nespravodliví, úplne nahí a zbavení zásluh Jeho a svätej Panny, nebudú môcť zniesť.

Konečne im získava požehnanie Otca nebeského, hoci im nepatrí, lebo sú iba dieťkami druhorodenými a adoptovanými. V týchto celkom nových, vzácnych a príjemne voňajúcich šatách, so svojím pripraveným a upraveným telom a dušou pristupujú s dôverou k trónu, na ktorom sedí ich nebeský Otec. Tento počuje a poznáva ich hlas, hlas hriešnika, dotýka sa ich rúk obložených kožami, cíti vôňu ich šiat. Radostne prijíma, čo mu Mária, ich Matka pripravila, poznáva v nich

zásluhy a vôňu svojho Syna a jeho svätej Matky. Dáva im svoje dvoje požehnania: požehnanie rosy nebeskej, t.j. milosti Božej, ktorá je semenom slávy a požehnanie hojnosti pozemskej, t.j. dáva im každodenný chlieb a dostatočnú hojnosť majetkov tohto sveta.

Robí ich pánmi nad ich ostatnými bratmi. Toto prvenstvo nie je vždy zjavné na tomto svete, ktorý v okamihu pomíne a na ktorom často vládnu nespravodliví. Ale predsa je pravdivé a jasné sa ukáže na onom svete po celú večnosť, kde spravodliví, ako hovorí Duch Svätý, budú vládnuť a rozkazovať národom. Jeho Velebnosti nestačí, že požehnal ich osobám a majetkom, žehná ešte všetkým tým, ktorí im budú žehnať a zlorečí všetkým, ktorí im budú zlorečiť a ich prenasledovať.

Druhý úkon lásky, ktorý svätá Panna preukazuje svojim verným služobníkom je, že im získava všetko potrebné pre telo i dušu, Dáva im dvoje šiat, ako sme práve videli, dáva im jesť najvyberanejšie pokrmy z Božieho stola. Dáva im jesť chlieb života, ktorý ona vytvorila. „*Moje drahé dietky*“ hovorí im pod menom Múdrosti, „*nasýtte sa mojou úrodou,*“ t.j. Ježišom, plodom života, ktorý som porodila pre vás. „*Podte,*“ opakuje im na inom mieste, „*jedzte môj chlieb a pite víno, ktoré som vám namiešala! (Prís 9, 5) Jedzte a pite a opájajte sa, najdrahší*“ (Pies 5, 1). Ona je pokladníčkou a rozdeľovateľkou darov a milostí Najvyššieho, preto im dáva dobrú čiastku. Áno, najlepšiu, aby krmila a živila svoje dietky a svojich služobníkov. Sú sýti chlebom života a opojení vínom spásy. Sú nosení na prsiach Márie a s takou lahodnosťou znášajú jarmo Krista, že takmer necítia jeho ťarchu pre olej úcty k Márii, ktorý pôsobí, že to jarmo zmäkne.

Tretím dobrodením, ktoré Panna Mária udeľuje svojim služobníkom je, že ich vedie a riadi podľa vôle svojho Syna. Rebeka vodila svojho malého Jakuba a dávala mu dobré rady. Buď aby na neho pritiahla požehnanie otcovo, alebo aby ho ochránila pred hnevom a prenasledovaním jeho brata Ezaua. Mária, ktorá je hviezdou morskou, vedie všetkých svojich verných služobníkov k dobrému prístavu, ukazuje im cesty večného života, varuje ich od nebezpečných krokov, zachytáva ich, keď padnú, karhá ich ako láskavá matka, keď urobia chybu, ba dakedy ich tiež s láskou trestá. Môže dieťa, poslušné Márii, svojej Matke, životelke a osvietenej vodkyňi, zablúdiť na cestách večnosti? „*Ju nasledujúc,*“ hovorí sv. Bernard, „*nezblúdiš.*“ Vôbec sa neboj, že pravé dieťa Máriino bude oklamané zlým duchom a že padne do niektorého výslovného bludu. Tam, kde vedie Mária, niet ani zlého ducha s jeho klamstvom, ani bludárov s ich ľstami. Keď ťa ona podopiera, neklesneš.

Štvrtým prejavom lásky svätej Panny k jej dietkam a verným je, že ich bráni a kryje pred nepriateľmi. Rebeka svojou starostlivosťou a dôvtipom vyslobodila Jakuba zo všetkých nebezpečenstiev, v ktorých sa ocitol. Dokonca ho zachránila od smrti, lebo jeho brat Ezau vo svojom hneve a závidi by ho určite zabil ako kedysi Kain svojho brata Ábela. Mária, Matka spravodlivých skrýva ich pod krídla svojej ochrany ako kvočka svoje kuriatka. Hovorí, znižuje sa k nim, skláňa sa nad všetky ich slabosti, aby ich zabezpečila pred krkavcom a supom. Obkľučuje ich a sprevádza ich ako vojenský šík usporiadaný do boja. Je možné, aby niekto obklopený dobre usporiadaným šíkom so stotisícimi mužmi sa bál nepriateľov? Verný služobník Márie, obklopený jej ochranou a jej kráľovskou mocou, mal by sa báť ešte menej. Táto Matka a mocná Kňažná nebies poslala by určite voje miliónov anjelov na pomoc niektorému zo svojich dietok, ako keby sa niekedy malo povedať, že verný služobník Márie, ktorý v ňu skladal svoju dôveru, bol zdolaný zlobou, počtom a silou svojich nepriateľov.

Konečne piatym a najväčším dobrom, ktoré premilá Mária uštedruje svojim verným je, že sa za nich prihovára u svojho Syna a udobruje ho svojimi modlitbami. Spája ich s ním dôverným putom a uchováva mu ich. Rebeka poslala Jakuba k posteli jeho otca a dobrý stavec sa ho

dotkol, objal ho, ba i pobozkal s radostou, pretože bol spokojný a nasýtený dobre pripravenými pokrmami, ktoré mu boli prinesené a ucítil s veľkým uspokojením výbornú vôňu jeho šiat. Zvolal: „*Hľa, vôňa môjho syna ako vôňa poľa plného, ktorému požehnal Pán*“ Gen 27, 27. Týmto plným poľom, ktorého vôňa oblažuje otcovo srdce, je vôňa čnosti a zásluh Máriiných. Ona je tým poľom plným milostí, na ktoré Boh Otec ako pšeničné zrno zasial svojho jediného Syna.

Ako je vítané dieťa, voňajúce vôňou Máriinou u Ježiša, ktorý je otcom budúceho veku! Ako rýchlo a dokonale sa s ním spája! Ukázali sme to obširne pred chvíľou.

A navyše, keď Panna Mária zahrnula svoje deti a verných služobníkov svojou priazňou, keď im získala požehnanie Otca nebeského a zjednotenie s Kristom, zachováva ich v Kristovi a Krista v nich. Chráni ich a bdie neprestajne nad nimi. Bojí sa, aby nestratili milosť Božiu a neupadli zasa do osídien svojich nepriateľov. Udržiava svätých v ich plnosti a pôsobí, že v nej vytrvajú až do konca.

Hľa, vysvetlenie onoho veľkého a dávneho obrazu vyvolenia a zavrhnutia, tak neznámeho a tak plného tajomstva.

Kapitola 8

Zázračné účinky úcty

Milý brat, uistujem Ťa, že ak sa verne oddáš vnútorným i vonkajším úkonom, ktoré ti ďalej opíšem, potom pocítiš tieto účinky.

8.1 Poznanie seba a pohrdanie samým sebou

Svetlom, ktoré ti dá Duch Svätý skrze Máriu, svoju milú nevestu, spoznáš svoj zlý základ, svoju porušenosť a svoju neschopnosť k akémukoľvek dobru, ak nie je Boh ako pôvodca prirodzenosti a milosti, jeho počiatkom. Keď budeš mať toto poznanie, budeš opovrhovať sebou a myslieť na seba len s ošklivosťou. Budeš jasne vidieť svoje zlé sklony a návyky. Pokorná Mária ťa urobí účastným svojej hlbokkej pokory, ktorá spôsobí, že budeš sebou pohrdať, že nikým iným nebudeš opovrhovať a budeš milovať opovrhnutie.

8.2 Účasť na viere Márie a milosť čistej lásky

Svätá Panna ti dá podiel na svojej viere, ktorá bola väčšia na zemi ako viera všetkých patriarchov, prorokov, apoštolov a všetkých svätých. Teraz, keď sídli a kraľuje v nebesiach, nemá už tú vieru, keďže jasne vidí všetko v Bohu svetlom slávy. Predsa však so schválením Najvyššieho ju nestratila vchádzajúc do slávy, ale si ju uchovala, aby ju zachovala v Cirkvi bojujúcej pre svojich verných služobníkov a služobnice. Čím si teda budeš viac získavať priazeň tejto velebnej kňažnej a vernej Panny, tým viac budeš mať opravdivú vieru vo všetkom svojom počínaní. Vieru čistú, ktorá spôsobí, že sa budeš málo starať o veci zmyslové a vonkajšie, živú a zanietenú, preto všetko budeš robiť z čistej lásky.

Vieru pevnú a neotrasiteľnú ako skala. Tá spôsobí, že zostaneš pevný a stály vo všelijakých búrkach a utrpeniach. Vieru pôsobivú a prenikajúcu, ktorá ako tajomný kľúč divotvorcov otvorí ti vstup do všetkých tajomstiev Krista, do posledných vecí človeka a do srdca samého Boha. Vieru odvážnu, pri nej bez váhania začneš i dokončíš veľké veci pre Boha a spásu duší. A nakoniec vieru, ktorá bude tvojou horiacou fakľou, tvojím božským životom, tvojím skrytým pokladom božskej múdrosti a všemohúcou zbraňou. Budeš ňou osvecovať tých, ktorí sú v temnotách tieňa smrti, rozpaľovať vlažných a tých, ktorí potrebujú žeravé zlato lásky, dávať život tým, ktorí zomreli hriechom, obmäkčovať a vyvracať nežnými i mocnými slovami mramorové srdcia a libanonské cédre, odporovať zlému duchu a všetkým nepriateľom spásy.

Táto Matka čistej lásky zbaví tvoje srdce úzkosti, otrockého a nezriadeného strachu. Otvorí

a rozšíri ho, aby bežalo cestou prikazov jej Syna so svätou slobodou Božích dietok. Uvedie do neho čistú lásku, ktorej pokladnicu má. Budeš v Bohu vidieť svojho dobrotivého Otca, ktorému sa budeš usilovať neprestajne páčiť, s ktorým sa budeš dôverne rozprávať, ako dieťa so svojím dobrotivým otcom. Ak ho nešťastnou náhodou urazíš, hneď sa za to pred ním pokoríš, poprosíš ho pokorne za odpustenie, vystrieš jednoducho k nemu ruku, vstaneš zasa plný lásky, bez zmätku a nepokoja a nedávajúc sa zastrašiť, budeš ďalej kráčať k nemu.

8.3 Veľká dôvera v Boha a v Máriu

Svätá Panna ťa naplní veľkou dôverou v Boha a v ňu samu. Nebudeš pristupovať k Ježišovi sám, ale vždy skrze túto dobrú Matku.

Pretože si jej dal všetky svoje zásluhy, milosti a zadosťučinenia, aby nimi vládla podľa svojej vôle, rozdelí sa s tebou o svoje čnosti a odeje ťa svojimi zásluhami, takže budeš môcť s dôverou povedať Bohu: „*Hľa, Mária, služobnica tvoja, staň sa mi podľa tvojho slova.*“

Keď si sa dal celý Márii, s telom i dušou, jej štedrosť je neporovnateľná, ona sa nenechá prekonať vo veľkodušnosti a dá sa ti ako odmena obdivuhodným a pravdivým spôsobom. Budeš môcť smelo povedať: „*Som tvoj, svätá Panna, spas ma,*“ alebo, ako som už povedal s učeníkom miláčkom: „*Prijal som ťa, svätá Matka, do svojho vlastníctva.*“ Budeš môcť tiež hovoriť so sv. Bonaventúrom: „*Hľa, pani, spasiteľka moja, budem ti dôverovať a nebudem sa báť, lebo sila moja a chvála moja v Pánu si ty. . .*“ A na inom mieste: „*Ja som celý tvoj a všetko moje je tvoje, Panna slávna, nadovšetko požehnaná. Položím ťa ako pečať na svoje srdce, lebo silná ako smrť je tvoja láska!*“ Budeš môcť hovoriť Bohu s prorokom:

*„Pane, moje srdce sa nevystatuje,
moje oči nehľadia povýšene.
Neženie sa za veľkými vecami
ani za divmi pre mňa nedosiadateľnými.
Ale ja som svoju dušu
upokojil a utíšil.
Ako nasýtené dieťa v matkinom náručí,
ako nasýtené dieťa, tak je moja duša vo mne“ (Ž 130, 1-2).*

Rozmnoží ešte viac tvoju dôveru v ňu, keď si si uložil u nej všetko, čo máš dobré, aby to darovala alebo opatrovala. Budeš mať menej dôvery v seba a viac v túto blahoslavenú Matku a vernú Panu, ktorá je tvojím pokladom. Aká dôvera a aká útecha pre dušu, ktorá môže povedať, že pokladnica Božia, kde Boh uložil všetko, čo má najvzácnejšie, je tiež jej pokladnicou. „*Ona je,*“ hovorí ktorýsi svätý, „*pokladnicou Pána.*“

8.4 Duchovné spojenie s Máriou

Duša svätej Panny sa dá tebe, aby oslávila Pána, jej duch vstúpi na miesto tvojho, aby sa radoval v Bohu, svojom Spasiteľovi, ak budeš verne oddaný úkonom tejto úcty. „*Nech je v každom,*“ hovorí sv. Ambróz, „*duša Márie, aby oslavovala Pána, nech je v každom duch Márie, aby tam plesal v Bohu.*“

„*Ach, kedyže príde tá šťastná doba,*“ hovoril jeden náš svätý vrstovník, ktorý bol duchovne ponorený v Márii, „*kedy príde ten šťastný čas, keď božská Mária bude zvrchovanou Paňou v srdciach, aby ich úplne podrobila panstvu svojho veľkého a jediného Syna Ježiša?*“ Kedy budú duše

tak dýchať Máriu, ako telo dýcha vzduch? Vtedy prídu zázračné veci na tieto nízke miesta, na ktorých Duch Svätý nájde svoju drahú nevestu akoby znovu stvorenú v dušiach. Príde v hojnosti a naplní ich svojimi darmi a najmä darom múdrosti. Milý brat, kedy príde tá šťastná doba a vek Márie, keď duše, stratiac samé seba v priepasti jej vnútra, stanú sa živými Jej odtlačkami, aby milovali a oslavovali Ježiša Krista? Ten čas príde až vtedy, keď sa spozná a bude vykonávať úcta, ktorej učím. Nech príde kráľovstvo Márie, aby prišlo kráľovstvo Božie.

8.5 Premena duší v Márii na obraz Ježiša Krista

Ak budeme Máriu, ktorá je stromom života, dobre opatrovať vo svojich dušiach, verní úkonom tejto úcty, prinesie nám vo svojom čase ovocie a jej ovocie nie je nič iné ako Ježiš Kristus. Vidím veľa zbožných mužov a žien, ktorí hľadajú Krista. Jedni tou cestou a tou zbožnosťou, iní druhou. A aj keď veľa robili po celú noc, môžu povedať „*Hoci sme celú noc pracovali, nič sme neulovili*“ (Lk 5, 5). A my im môžeme povedať: „*Pracovali ste mnoho a získali málo*“ (Agg 1, 6). Ježiš Kristus je u vás ešte veľmi slabý. Ale nepoškvrnenou cestou Márie a úctou, ktorej učím, pracujeme vo dne na svätom mieste, pracujeme málo a získavame mnoho. Veď v Márii vôbec niet noci, keďže v nej nebolo hriechu, ani čo len jeho najmenšieho tieňa. Mária je miestom svätým a svätýňou svätých, kde sa vytvárajú a odlievajú svätí.

Všimnite si, prosím, že hovorím: „*Svätí sa odlievajú v Márii*.“ Lebo je veľký rozdiel vytvoriť reliéfnu podobu kladivom alebo dlátom a podobu odliat. Sochári a rezbári sa mnoho napracujú, aby vytvorili sochu prvým spôsobom a potrebujú veľa času. Ak ju však vytvorí spôsobom druhým, pracujú málo a majú ju hotovú za chvíľku. Sv. Augustín nazýva svätú Pannu „*formou Božou*“: „*Ak by som ňu nazýval podobou Boha, dôstojná si podoba*.“ Kto sa do tejto božskej formy vlieva, býva rýchlo stvárnený a odliaty v Ježiša Krista a Ježiš Kristus do neho. Stane sa stálou obetou a v krátkom čase s Božím obrazom, pretože sa vliat do tej istej formy, ktorá stvárnila Boha.

Zdá sa mi, že celkom správne môžem prirovnávať duchovných vodcov a zbožné osoby, ktoré chcú v sebe alebo v iných stvárniť Ježiša iným spôsobom, k výtvarným umelcom, ktorí vkladajú svoju dôveru do svojich schopností, svojho dômyslu a do svojho umenia. Nespočítateľnekrát udrú kladivom a dlátom do tvrdého kameňa alebo do kusu hladkého dreva, aby z neho urobili obraz Ježiša Krista. Nikdy sa im nepodarí vystihnúť Krista, aký skutočne bol, či už pre nedostatočné poznanie Kristovej osoby, či pre nejaký zlý úder, ktorý dielo skazí. Ale tých, čo chápajú tajomstvá, ktoré im podávam, právom prirovnávam k zlievačom, ktorí nájdu krásnu formu Márie, v ktorej Ježiš Kristus bol prirodzene a božsky stvárnený, bez toho, aby sa spoliehali na svoj vlastný úmysel, ale dôverujúc jedine dobrote vzoru, vlievajú sa a strácajú sa v Márii, aby sa stali verným odliatkom Ježiša Krista.

Aké krásne a pravdivé prirovnanie! Kto ho pochopí? Túžim po tom, aby si to bol ty, drahý môj brat. Ale spomeň si, že do formy sa leje len to, čo je roztopené a tekuté, t.j., že treba, aby si zničil a roztopil v sebe starého Adama, ak sa chceš stať v Márii novým Adamom.

8.6 Sláva Kristovi skrze Máriu

Touto verne konanou úctou vzdáš Kristovi viac slávy za jeden mesiac ako ktoroukoľvek inou, hoci ťažšou, za mnoho rokov. Počuj dôvody toho, čo tvrdím.

Konajúc všetko skrze Pannu Máriu, ako učí táto knižka, vzdáš sa svojich vlastných úmyslov a prác, akokoľvek dobrých a známych, aby si sa takmer stratil v jej úmysloch a prácach, hoci sú ti

neznáme. Tým budeš mať účasť na vznešenosti jej úmyslov, ktoré boli také rýdze, že viac slávy Bohu vzdala svojim najmenším skutkom, napríklad keď priadla alebo šila, ako sv. Vavrinec svojim ukrutným umučením na ražni, ako všetci svätí svojimi najhrdinskejšími skutkami. Z toho plynie, že Panna Mária počas svojho pobytu na zemi získala tak nevýslovne vrchovatú mieru milosti a zásluh, že sa skôr dajú spočítať hviezdy na oblohe, kvapky vody v mori a zrnká piesku na pobreží, ako jej zásluhy a milosti. Viac slávy vydobyla Bohu, ako mu vzdali alebo vzdajú všetci anjeli a svätí.

Zázračná Mária! Si schopná robiť zázraky milosti v dušiach, ktoré si želajú stratiť sa v tebe.

Duša verná mariánskej úcte nepokladá za nič, čokoľvek myslí, alebo činí sama od seba, nehľadá oporu ani zaľúbenie v ničom, iba v zámeroch Márie. Keď pristupuje k Ježišovi, áno i keď s ním hovorí, pokoruje sa oveľa viac ako duše, ktoré konajú samostatne a ktoré majú nepoznatelnú oporu a zaľúbenie vo svojich zámeroch. Tak viac oslavuje Boha, ktorý je dokonale oslavovaný jedine tými, ktorí sú maličkí a pokorní srdcom.

Svätá Panna zo svojej veľkej lásky prijíma do svojich panenských rúk dar našich činov. Dodáva im podivuhodnú krásu a lesk, sama ich prináša Ježišovi. Nebojí sa nijakého odmietnutia a náš Pán je nimi viac oslavovaný, ako keby sme mu ich podávali svojimi nečistými rukami.

Napokon, nikdy nemyslíš na Máriu, aby Mária za teba zasa nemyslela na Boha. Nikdy nechváliš alebo neuctievaš Máriu, aby Mária nechválila a neuctievala Boha. Mária sa celá vzťahuje k Nemu a môžeme ju nazývať spojnicou k Bohu alebo ozvenou Boha, ktorá hovorí a opakuje jedine Jeho. Ak povieš: „*Mária*,“ ona povie: „*Boh*.“ Sv. Alžbeta chválila Máriu a nazývala ju blahoslavenou za to, že uverila. Mária, verná ozvena Božia, zaspievala: „*Velebí duša moja Pána*“ (Lk 1, 46). Čo urobila vtedy, robí po všetky dni. Ak ju chválime, milujeme, uctievame, alebo dávame jej niečo, je chválený, milovaný a oslavovaný Boh. Dávame to Bohu skrze Máriu a v Márii.

Kapitola 9

Zvláštne úkony tejto úcty

9.1 Vonkajšie úkony

Podstata tejto úcty spočíva síce vo vnútri, pritom však má niektoré vonkajšie úkony, ktoré sa nesmú zanedbávať - „*Toto treba robiť a tamto nezanedbávať*“ (Mat 23, 23). A to preto, že dobre vykonávané vonkajšie úkony pomáhajú vnútorným. Pripomínajú človeku, ktorý sa stále riadi zmyslami, čo urobil alebo je povinný urobiť, alebo sú na poučenie blížnemu, ktorý ich vidí, čo u vnútorných cvičení nie je. Nech teda nijaký sveták ani kritik nenamieta, že pravá úcta je v srdci a že sa preto treba vystríhať toho, čo je vonkajšie, lebo vraj sa ľahko do nej primieša márnivosť, a teda treba skrývať svoju zbožnosť. Odpoviem im so svojím Majstrom: „*Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach*“ (Mat 5, 16). „*Nie preto,*“ ako hovorí sv. Gregor, „*sme povinní konať svoje skutky úcty navonok, aby sme sa páčili ľuďom a boli chválení, lebo to by bola márnivosť, ale konáme ich niekedy pred ľuďmi s úmyslom páčiť sa Bohu a spôsobiť, aby bol oslavovaný a nedbáme pritom na ľudské chvály alebo opovrhnutie.*“

Uvediem v krátkosti niekoľko vonkajších úkonov, ktoré nazývam vonkajšie nie preto, že sa konajú bez účasti vnútra, ale že majú v sebe niečo vonkajšieho. Tak ich odlišujem od tých, ktoré sú čisto vnútorné.

PRVÝ ÚKON

Tí, ktorí chcú začať túto zvláštnu úctu, nech sa niekoľko dní vyprázdňujú z ducha sveta, ktorý odporuje duchu Ježiša Krista, ako som hovoril v prvej časti tejto knižky. Potom nech sa tri týždne naplňujú Ježišom Kristom skrze Pannu Máriu. Tu je návod, podľa ktorého to môžu robiť.

Prvý týždeň všetkými svojimi modlitbami a zbožnými skutkami nech prosia o poznanie seba a o skrúšenosť nad svojimi hriechmi a konajú všetko v duchu pokory. V závere, ak budú chcieť, nech rozjímajú o našom zlom základe, ako som hovoril. Nech hľadajú na seba šesť dní tohto týždňa ako na opovrhnutia hodné tvory. Nech rozjímajú o týchto slovách sv. Bernarda: „*Rozmýšľaj, čo si bol, čo si a čo budeš.*“ Nech sa týmito slovami modlia k nášmu Pánovi a k jeho Duchu Svätému, aby ich osvietil: „*Pane, nech vidím,*“ alebo „*Nech poznávam seba,*“ alebo „*Príď, Duchu Svätý.*“ Nech sa denne modlia „*Zdravas', Kráľovná*“ alebo inú mariánsku antifónu a litánie k Duchu Svätému alebo k svätej Panne.

Druhý týždeň nech sa snažia vo všetkých svojich modlitbách a rozjímانيach každého dňa poznať Pannu Máriu. Nech prosia o toto poznanie Ducha Svätého, nech čítajú alebo rozjímajú o tom, čo sme o nej povedali. Nech sa modlia na ten úmysel ako prvý týždeň litánie k Duchu Svätému a „*Zdravas', Kráľovná,*“ okrem toho denne celý ruženec alebo aspoň tretinu.

Tretí týždeň nech sa usilujú o poznanie Krista. Nech čítajú a rozjímajú o všetkom, čo sme o ňom hovorili a pomodlia sa modlitbu sv. Augustína, ktorá je v prvej časti tejto knižky. Nech hovoria a opakujú s týmto svätcom mnohokrát denne: „*Pane, nech Ťa poznám,*“ alebo zasa: „*Pane, nech vidím, kto si!*“ Nech sa modlia ako v predchádzajúcich týždňoch a pripájajú denne litánie k Najsvätejšiemu Menu Ježiš.

Po troch týždňoch nech sa vyspovedajú a pristúpia ku stolu Pána na úmysel, aby sa rukami Márie dali Kristovi ako poddaní z lásky. Po svätom prijímaní, ktoré nech sa snažia vykonať podľa návodu uvedeného nižšie, nech sa pomodlia formulu svojho zasvätenia, ktorú tiež uvediem ďalej. Je vhodné napísať si na jej odpis alebo odtlačok dátum, kedy sa jej zasvätili.

Dobre bude, ak v ten deň zaplatia nejakú daň Ježišovi Kristovi a svätej Panne, ako pokánie za svoju minulosť spreneveru krstným sľubom a na dôkaz svojej úplnej závislosti od vlády Ježiša a Márie. Táto daň bude podľa zbožnosti a schopnosti každého, môže to byť nejaký pôst, umŕtvenie, almužna alebo sviece. Ak venujú len špendlíček s dobrým srdcom, je to dosť Ježišovi, ktorý hľadá len na dobrú vôľu.

Toto zasvätenie nech obnovujú aspoň vo výročitý deň každého roku, konajúc zasa tie isté cvičenia po tri týždne. Ba môžu každý mesiac, každý deň obnovovať všetko, čo učinili, týmito niekoľkými slovami: „*Som celý tvoj a všetko, čo mám je tvoje, môj najmilší Ježišu, skrze Máriu, tvoju presvätú Matku.*“

DRUHÝ ÚKON

Nech sa modlia po všetky dni svojho života, avšak nie násilne, Korunku alebo Veniec svätej Panny, skladajúcu sa z troch Otčenášov a dvanásť Zdravasov ku cti dvanástich výsad a vznešností presvätej Panny. Táto starodávna modlitba má základ vo Svätom Písme. Sv. Ján uvidel ženu korunovanú dvanástimi hviezdami, odetú slnkom, ktorá mala pod nohami mesiac. Touto ženou, podľa vykladačov, je Panna Mária.

Je niekoľko spôsobov, ako sa dobre modliť túto Korunku. Bolo by príliš dlhé uvádzať to tu. Duch Svätý to naučí tých, ktorí budú verní mariánskej úcte. Predsa však, aby sme sa modlili túto Korunku celkom jednoducho, stačí sa pomodliť: „*Učiň ma hodným chváliť teba, Panna presvätá! Daj mi silu proti tvojim nepriateľom!*“ a Verím v Boha. Potom tri krát nech sa pomodlia Otčenáš, štyri Zdravasy a jedno Sláva Otcu. Na koniec sa modlí: Pod tvoju ochranu sa utiekame.

TRETÍ ÚKON

Je veľmi chválibné a užitočné tým, ktorí sa takto urobili poddanými Ježišovými v Márii, aby stále nosili pri sebe na znak svojho zamilovaného otroctva požehnané reťazky alebo iné posvätené predmety.

Tieto vonkajšie znaky nie sú pravdaže podstatné a niekto sa môže celkom dobre obísť bez nich, hoci sa oddal tejto úcte. Predsa však musím pochváliť tých, ktorí strasúc zo seba hanobné diablove reťaze, do ktorých ich uväznil dedičný hriech a osobné hriechy, sa podrobili dobrovoľne slávnemu nevoľníctvu Ježiša Krista a chvália sa so svätým Pavlom, že sú v reťaziach pre Ježiša Krista. V reťaziach tisíckrát slávnejších a vzácnejších, hoci aj železných, ako všetky zlaté cisárske náhrdelníky.

Ako kedysi nebolo nič potupnejšieho než kríž, teraz toto drevo neprestáva byť najslávnejšou vecou kresťanstva. To isté povieme o otrockých železách. Nebolo nič potupnejšieho u starých i terajších pohanov! Ale u kresťanov nič nie je vznešenejšieho ako tieto reťaze Krista, pretože nás zbavujú škaredých pút hriechu, diabla a chránia nás od nich. Dávajú nám slobodu a pútajú nás ku Kristovi a Márii, nikdy nie nátlakom a násilím ako galejníkov, ale láskou a úctou ako dietky. „*Pritiahnem ich k sebe reťazami lásky*“ (Oz 11, 4), hovorí Boh ústami proroka. Tieto reťaze sú silné ako smrť, ba ešte silnejšie u tých, ktorí verne až do smrti nosia tieto slávne odznaky. Lebo aj keď smrť ničí ich telo, obracia ho v hnilobu, vôbec nezničí putá ich nevoľníctva, ktoré sú

zo železa, a tak ľahko sa neporušia. Možno v deň vzkriesenia tiel pri poslednom súde tieto reťaze, pútajúce ich kosti, budú časťou ich slávy a budú premenené na náhrdelníky zo svetla a slávy. Šťastní, tisíckrát šťastní a vznešení nevoľníci Ježišovi v Márii, ktorí nosia svoje putá až po hrob!

Pozrime sa na dôvody, pre ktoré sa nosia tieto retiazky.

Majú pripomínať kresťanovi jeho krstné sľuby a záväzky, ich dokonalé obnovenie, ktoré učinil týmto zasvätením a jeho prísnu povinnosť zachovať im vernosť. Človek, ktorý sa často riadi viac zmyslami ako čistou vierou, ľahko zabúda na svoje povinnosti k Bohu, ak nemá nejaké vonkajšie veci, ktoré mu ich znovu a znovu pripomínajú. Tieto retiazky kresťanovi obdivuhodne pomáhajú, aby si pripomínal reťaze hriechu a otroctva démonovho, od ktorých ho oslobodil svätý krst a závislosť od Ježiša, ktorú prisľúbil pri svätom krste a potom potvrdil obnovou svojich sľubov. Jedným z dôvodov, prečo tak málo kresťanov myslí na svoje povinnosti prijaté pri svätom krste a žije v takej svojvoľnosti ako pohania, ako keby neboli Bohu nič sľúbili, je, že na sebe nemajú žiadny znak, ktorý by im ich pripomínal.

Nosíme tieto posvätené predmety preto, aby sme ukázali, že sa nehanbíme byť poddanými Ježiša Krista a zriekame sa otroctva sveta, hriechu a diabla.

Nosíme ich tiež preto, aby sme sa bezpečne uchránili pred reťazami hriechu a diabla. Lebo je nutné, aby sme buď nosili reťaze neprávosti alebo lásky a spásy.

Drahý môj brat, popretrhujme reťaze hriechov, sveta, diabla a jeho služobníkov a odvrhnime ďaleko od seba ich zhubné dielo: „*Rozbíme ich okovy a ich jarmo zhoďme zo seba!*“ (Ž 2, 3) Vložme svoje nohy, aby som použil slová Ducha Svätého, do slávnych okov Ježiša Krista a svoj krk do jeho obojkov: „*Vlož svoje nohy do jeho pút a svoju šiju do jeho reťazí, skloň svoje plecia a nos ich bez toho, aby si nariekal v jeho väzbe*“ (Sir 6, 25). Spozoruješ, že Duch Svätý, kým povie tieto slová, pripravuje na ne dušu, aby nezamietla jeho dôležitú radu. Hľa, jeho slová: „*Počuj, synu a prijmi radu rozumu a nezamietaj moju radu*“ (Sir 6, 24).

Súhlasíš, premilý priateľ, aby som sa tu spojil s Duchom Svätým a dal ti tú istú radu: „*Jeho reťaze sú putá spásy*“ (Sir 6, 31)? Kristus na kríži nevyhnutne pritiahne všetko k sebe, či po vôli alebo proti nej. Pritiahne zavrhnutých reťazami ich hriechov, aby ich prikoval ako galejníkov a diablov vo svojom večnom hneve a vo svojej pomstiacej spravodlivosti. V oných posledných časoch pritiahne vyvolených reťazmi lásky: „*všetko pritiahnem k sebe - pritiahnem ich v putách lásky*.“ Verní poddaní Ježiša Krista môžu nosiť retiazky na krku alebo na nohách. Otec Vincent Caraffa, siedmy generál Spoločnosti Ježišovej, ktorý zomrel v povesti svätosti roku 1643, nosil na znak svojho nevoľníctva železný kruh na nohách. Hovoril, že ho len to bolí, keď nemôže svoju reťaz nosiť verejne. Matka Agnesa Ježišova, o ktorej sme hovorili, nosila železnú reťaz okolo pása. Niekoľko iných osôb nosilo ju na krku, aby robili pokánia za perlové náhrdelníky, ktoré nosievali vo svete. Iné ju nosili na rukách, aby im pripomínali pri práci, že sú nevoľníkmi Ježiša Krista.

ŠTVRTÝ ÚKON

Spočívaj vo veľkej úcte k tajomstvu Vtelenia Slova, ktorého slávnosť sa svätí 25. marca. To je tajomstvo tejto úcty, ktorá bola vnuknutá Duchom Svätým.

Máme uctievať a napodobňovať nevýslovnú závislosť od Márie, v ktorej chcel byť Boh Syn pre slávu Boha Otca a pre našu spásu. Závislosť, ktorá sa javí zvlášť vo Vtelení, kde sa Ježiš stáva zajatcom a nevoľníkom v lone božskej Márie a závisí od nej vo všetkom.

Máme ďakovať Bohu za neporovnateľné milosti, ktoré udelil Márii, zvlášť, že si ju vyvolil za dôstojnú Matku. Táto voľba sa stala v tomto tajomstve. To sú dva hlavné ciele zasvätenia sa Ježišovi Kristovi v Márii.

Všimnite si, že hovorím obyčajne: poddaný Ježišov v Márii, poddaný Márie v Ježišovi. Možno hovoriť, ako mnohí až doteraz hovorili, poddaný Márie, nevoľníctvo svätej Panny, ale myslím, že

je lepšie nazývať sa poddaným Ježišovým v Márii. Ako vysvetlenie uvádzam tieto dôvody:

Žijeme v pyšnej dobe, v ktorej je premnoho namyslených učencov, voľnomyšlienkárov a kritikov, ktorí kritizujú aj hlboko založenú zbožnosť. Aby sme im zbytočne nedávali zámienuku na kritizovanie, je lepšie, ak hovoríme nevoľníctvo Ježišovo v Márii a ak sa nazývame radšej poddanými Ježiša Krista než poddanými Márie. Odvodzujeme toto pomenovanie skôr od jej posledného cieľa, ktorým je Ježiš Kristus, než od cesty a vodkyne k tomuto cieľu, totiž od Márie. Možno však používať ten i onen výraz bez úzkostlivosti, ako to i robím. Keď niekto ide z Orleansu do Toursu cestou cez Amboise, môže rovnako dobre hovoriť, že ide do Amboise i že ide do Tours. Môže povedať, ide cestou amboiskou i že ide cestou tourskou, aj keď si uvedomuje, že Amboise je len na priamej ceste do Tours a jedine Tours je jeho posledným cieľom cesty.

Hlavným tajomstvom, ktoré oslavujeme a ktoré uctieваме, je tajomstvo Vtelenia. Tu nemožno vidieť Ježiša Krista inak ako v Márii a to vteleného v jej lono. Je vhodnejšie hovoriť nevoľníctvo Ježišovo v Márii podľa krásnej modlitby toľkých veľkých mužov: „*Ježišu žijúci v Márii, príd a ži v nás, v duchu svojej svätosti.*“

Tento spôsob reči okrem toho vyjadruje dôverné spojenie, aké je medzi Ježišom a Máriou. Sú spojení tak tesne, že jeden je celý v druhom. Ježiš je celý v Márii a Mária je celá v Ježišovi, alebo radšej, Márie už niet, ale Ježiš je celkom sám v Márii. Skôr by ste oddelili svetlo od slnka ako Máriu od Ježiša. Preto možno nazývať nášho Pána Ježišom Máriiným a svätú Pannu Máriu Ježišovou.

Čas mi nedovoľuje zastavovať sa tu a vysvetľovať vznešenosť a veľkosť tajomstva Ježiša žijúceho a kraľujúceho v Márii čiže Vtelenie Slova, a tak poviem iba tromi slovami, že ide tu o najskrytejšie, najvznešenejšie a najmenej známe tajomstvo Ježiša Krista, v ktorom vyvolil Ježiš so súhlasom Márie všetkých vyvolených. Preto svätí nazývajú jej panenské lono sieňou Božích tajomstiev. V ňom majú počiatok všetky ďalšie tajomstvá jeho života. Ježiš, prichádzajúci na svet, hovorí: „*Hľa, prichádzam, aby som splnil, Bože, tvoju vôľu*“ (Hebr 10, 7).

Toto tajomstvo je skratkou, jadrom všetkých tajomstiev, uzatvára v sebe lásku a milosť všetkých. Tu je plnosť milosrdenstva, štedrosti a Božej slávy. Je trónom jeho milosrdenstva k nám, lebo sa nemôžeme priblížiť k Ježišovi inak ako cez Máriu. Nemožno vidieť Ježiša ani hovoriť s ním bez Márie. Ježiš vždy vyslyší svoju drahú Matku, vždy dáva svoju milosť a milosrdenstvo úbohým hriešnikom. „*Pristúpme teda s dôverou k trónu milosti*“ (Hebr 4, 16).

Toto tajomstvo je trónom jeho štedrosti k Márii, pretože v tom čase, keď nový Adam prebýval v tomto pravom pozemskom raji, vykonal tam tajne toľko zázrakov, že ich ani anjeli ani ľudia vôbec nechápu. V tajomstve Vtelenia je plnosť slávy pre Otca, pretože v Márii Ježiš Kristus dokonale uspokojil svojho Otca, rozhorčeného proti ľuďom. V Márii nahradil slávu, ktorú mu ulúpil hriech. V Márii obetou svojej vôle a seba samého získal mu viac slávy, ako by mu mohli vzdať všetky starozákonné obety. V Márii mu vzdal slávu nekonečnú, akú ešte nikdy neprijal od človeka.

PIATY ÚKON

Nech sa zbožne modlia Zdravas' Mária čiže Pozdravenie anjelské, ktorého cenu, dôležitosť, vznešenosť a nevyhnutnosť pozná málo i vzdelaných kresťanov. Bolo potrebné, aby sa svätá Panna niekoľkokrát zjavila veľkým, neobyčajne omilosteným svätým, sv. Dominikovi, sv. Jánovi Kapistránovi, bl. Alanovi de la Roche, aby im ukázala jeho dôležitosť. Tí spisali celé knihy o zázrakoch a účinnosti tejto modlitby na obrátenie duší. Hlásali a verejne kázali, že spása sa začala skrze „*Zdravas' Mária,*“ preto i spása každého je pripútaná k tejto modlitbe, že práve na túto modlitbu táto suchá a neplodná zem urodila Plod života. Na tú istú modlitbu, dobre pomodlenú, vzklíči i v našich dušiach Božie slovo a urodí sa v nás Plod života, Ježiš Kristus. Ave Maria je nebeskou rosou, ktorá zvlažuje zem, teda dušu, aby vydala ovocie vo svojom čase. Duša,

ktorá nie je zvlažovaná touto modlitbou, nerodí ovocie a vydáva len trnie a je hodná prekliatia.

Hľa, čo presvätá panna odhalila blahoslavenému Alanovi de la Roche, ako je zaznačené v jeho knihe O vznešenosti ruženca: „*Vedz, synu a ohlasuj to všetkým, že pravdepodobným a blízkym znamením zavrhnutia je odmietat sa modliť Pozdravenie anjelské, ktoré je obnovou celého sveta.*“ Hľa, slová veľmi utešujúce a veľmi hrozné, ktorým by sme ťažko uverili, keby nám za ne neručil tento svätý muž, pred ním sv. Dominik a po nich mnoho veľkých osobností a mnohoročná skúsenosť. Lebo vždy sa pozorovalo, že tí, ktorí majú na sebe znamenie zavrhnutia, ako všetci rozkolníci, bezbožníci, pyšní a požívačníci, opovrhujú modlitbou Zdravas' Mária a ružencom. Bludári sa ešte učia a modlia Otče náš, ale nikdy Zdravas' Mária ani ruženec. To im naháňa hrôzu. Skôr by nosili hada, ako aby mali pri sebe ruženec. Aj pyšní, hoci katolíci, ukazujú len pohrdanie alebo ľahostajnosť k Zdravas' Mária a hľadajú na ruženec ako na modlitbu, ktorá sa hodí len pre hlúpych a pre tých, ktorí nevedia čítať a písať. A opäť sa poznalo skúsenosťou, že tí, ktorí zasa majú veľmi silné známky vyvolenia, milujú ruženec a so záľubou sa modlia Zdravas' Mária. Čím viac náležia Bohu, tým viac milujú túto modlitbu. Toto tiež hovorila svätá Panna bl. Alanovi tak, ako som práve citoval.

Neviem ani ako, ani prečo, ale predsa je pravda, že nemám lepší spôsob, aby som poznal, či je niekto z Boha, ako skúmať, či sa rád modlí Zdravas' Mária a ruženec. Hovorím, či sa ho rád modlí, lebo je možné, že niekto je neschopný sa ho modliť, ale vždy ho miluje a podnecuje k nemu ostatných.

Duše vyvolené, poddaní Ježišovi v Márii, vedzte, že Zdravas' Mária je po Otčenáši najkrásnejšia zo všetkých modlitieb. To je najdokonalejší hold, aký môžete vzdať Márii. Je to hold, s ktorým Najvyšší vyslal archanjela, aby získal jej srdce. Mal na ňu taký vplyv krásnymi tajomstvami, ktorých je plný, že Mária zvolila k Vteleniu Slova napriek svojej hlbokkej pokore. Týmto holdom i vy neomylné získate jej srdce, ak sa ho budete modliť, ako náleží.

Pozorne, zbožne, a skromne pomodlené Zdravas' Mária je podľa svätých nepriateľom diabla, ktorého ženie na útek a je kladivom, ktoré ho drví. Je posvätením duše, radosťou anjelov, piesňou predurčených, chválospevom Nového zákona, radosťou Máriinou a slávou Najsvätejšej Trojice. Zdravas' Mária je nebeskou rosou, ktorá zúrodňuje dušu, je čistým a láskavým bozkom, ktorý dávame Márii, pestovanou ružou, ktorú jej venujeme, vzácnou perlou, ktorú jej prinášame, je čašou božskej ambrózie a nektáru, ktorú jej podávame.

Prosím vás teda naliehavo, pre lásku, ktorou vás milujem v Ježišovi a v Márii, aby ste sa neuspokojovali s Korunkou svätej Panny, ale modlili sa tiež ruženec po všetky dni. Vo chvíli svojej smrti budete žehnať dňu a hodine, kedy ste mi uverili. Keď ste siali v požehnaníach Ježiša a Márie, budete žať požehnaníach večné v nebi: „*Kto rozsieva v požehnaníach, v požehnaníach bude i zväžať.*“

ŠIESTY ÚKON

Na poďakovanie Bohu za milosti, ktoré udelil presvätej Panne, nech sa často modlia „*Velebí moja duša Pána*“ podľa príkladu blahoslavenej Márie d Oignies a mnohých iných svätých. To je jediná modlitba, jediné dielo, ktoré svätá Panna zložila alebo skôr Ježiš v nej vytvoril, lebo on hovoril jej ústami. To je najväčšia obeť chvály, akú Boh prijal od číreho tvora v zákone milosti, najpokornejši, najvdámejší a najvznešenejší zo všetkých chválospevov. Má v sebe také veľké a také skryté tajomstvá, že ani anjeli ich nepoznajú. Ján Gerson, zbožný a učený učiteľ, veľkú časť svojho života skladal traktáty plné učenosti a zbožnosti o najzložitejších problémoch a až na konci svojho života sa s bázňou odhodlal vykladať Magnifikat, aby korunoval všetky svoje diela. Prináša veľa podivuhodných vecí o tomto krásnom a božskom chválospeve. Medzi iným hovorí, že Panna Mária sa ho často sama modlievala, najmä ako vďakyvzdávanie po svätom prijímaní. Učený Benzonijs vykladá to isté Magnifikat. Uvádza niekoľko zázrakov spôsobených

jeho mocou a hovorí, že démoni sa trasú a utekajú, keď počujú slová: „*Ukázal silu svojho ramena, rozptýlil tých, čo v srdci pyšne zmýšľajú*“ (Lk 1, 51).

SIEDMY ÚKON

Verní služobníci Márie, nepriľnite ku skazenému svetu, nedajte sa ním spútať a unikajte z neho, pomáhajte si úvahami o opovrhnutí svetom, ktoré sme uviedli v prvej časti.

9.2 Vnútorne úkony

Okrem vonkajších skutkov úcty, ktoré som práve uviedol a ktoré nie je dovolené zabúdať z nedbalosti alebo z pohrdania, pokiaľ to pripúšťa stav alebo zamestnanie každého, poukážem ešte na vnútorné, veľmi posväcujúce úkony pre tých, ktorých Duch Svätý volá k vyššej dokonalosti.

Je možné zhrnúť ich do štyroch slov: všetky svoje skutky konať skrze Máriu, s Máriou, v Márii a pre Máriu, aby sme ich dokonalejšie konali skrze Ježiša, s Ježišom, v Ježišovi a pre Ježiša.

Treba konať svoje skutky skrze Máriu, to znamená treba poslúchať vo všetkom svätú Panu. Riadiť sa vo všetkom jej duchom, ktorým je Svätý Duch Boží. Všetci, ktorých vedie Duch Boží, sú Božími synmi (Rim 8, 14). Všetci, ktorých vedie duch Márie, sú dieťkami Márie a teda dieťkami Božími, ako sme ukázali. Medzi toľkými ctiteľmi svätej Panny sú pravými a vernými len tí, ktorí sa riadia jej duchom. Hovoril som, že duch Márie je Duch Boží, pretože ona sa nikdy neriadila svojím vlastným duchom, ale vždy Božím, ktorý ju natoľko ovládol, že sa stal jej vlastným. Preto hovorí sv. Ambróz: „*Nech je v každom duša Márie, aby oslavovala Pána, nech je v každom duch Márie, aby plesal v Bohu.*“ Aká je šťastná duša, ktorá podľa vzoru jedného dobrého brata jezuitu, menom Rodriguez, ktorý zomrel v povesti svätosti, je celá ovládaná a spravovaná duchom Márie, duchom sladkým a silným, horlivým a opatrným, pokorným a odvážnym, čistým a hlbokým!

Aby sa duša dala viesť týmto duchom Márie treba sa vzdať svojho vlastného ducha, vlastného poznania a priania, skôr ako niečo urobí. Skôr ako sa modlí, slúži svätú omšu alebo ju obetuje, skôr než prijíma. Lebo temnoty nášho vlastného ducha a zloba nášho vlastného chcenia a konania, by boli prekážkou duchu Márie, keby sme sa im poddávali, hoci nám sa javia dobrými.

Je potrebné vydať sa duchu Márie, aby on nami hýbal a viedol nás tak, ako si bude ona želať. Je nutné vložiť sa do jej panenských rúk a ponechať sa v nich ako nástroj v rukách robotníka, ako lutna v rukách dobrého hudobníka. Treba sa v nej stratiť a odovzdať sa jej ako kameň, ktorý je hodený do mora. To sa deje v okamihu, jediným pohliadnutím ducha, nepatrným hnutím vôle alebo slovne. Ak povieme napríklad: zriekam sa seba, dávam sa Tebe, drahá Matka. A aj keby sme ani necítili citeľnú sladkosť v tomto úkone spojenia, neprestáva byť skutočnosťou. Takisto keby sme s tou rozhodnosťou- chráň nás Pán Boh! - povedali: „*Dávam sa diabľovi,*“ hoci aj bez akejkoľvek citeľnej zmeny, patrili by sme rovnako skutočne diabľovi.

Z času na čas je potrebné vo svojich skutkoch a po nich obnovovať tento úkon obetovania a spojenia sa. Čím viac to budeme činiť, tým viac sa budeme posväcovať a skôr dôjdeme k spojeniu s Ježišom, ktoré vždy nevyhnutne nasleduje po sporení s Máriou, keďže duch Márie je duchom Ježiša.

Konajme svoje skutky s Máriou, hľadme vo všetkých svojich skutkoch na Máriu ako na dokonalý vzor všetkej čnosti a dokonalosti, akú Duch Svätý utvoril v čírom tvore, aby sme ju napodobnili svojimi slabými silami. Musíme teda pri každom skutku sledovať, ako ho Mária urobila, alebo ako by to učinila, keby bola na našom mieste. Rozjímajme o jej veľkých čnostiach, ktorými sa riadila vo svojom živote, o živej viere, ktorou uverila bez váhania anjelovmu

slovu. Verila verne a vytrvalo až ku krížu na Kalvárii. Pozorujme jej hlbokú pokoru, v ktorej sa skrývala, mlčala, všetkému sa podrobovala a stavala sa na posledné miesto, celkom božskú čistotu, akej nikdy nebolo ani nebude pod nebom a konečne všetky jej ostatné čnosti. Spomeňte si, opakujem druhý raz, že Mária je vznešenou a jedinou formou Božou, spôsobilou vytvárať živé Božie obrazy s malou námahou a v krátkom čase. Duša, nájduc túto formu, sa v nej stráca a zakrátko býva premenená v Ježiša Krista, ktorého táto forma verne odlieva.

Treba vykonávať svoje skutky v Márii. Na pochopenie tohto cvičenia uvádzam nasledujúce slová.

Presvätá Panna je pravým pozemským rajom pre nového Adama. Starý pozemský raj bol len jeho obrazom. V tomto pozemskom raji je teda nevysloviteľné bohatstvo, krása, vzácnosť a sladkosť, ktoré tam zanechal nový Adam, Ježiš Kristus. Práve v tomto raji sa kochal deväť mesiacov, konal svoje divy a ukazoval svoje bohatstvo a všemohúcnosť Boha. Toto presväté miesto je zo samej panenskej a nepoškvrnenej zeme, z ktorej bol, pôsobením Ducha Svätého, ktorý tam prebýva, utvorený a živený nový, dokonalý Adam.

Práve v tomto pozemskom raji je strom života, ktorý zrodil Ježiša, strom poznania dobrého i zlého, ktorý vydal svetu svetlo. Na tomto božskom mieste sú stromy sadené rukou Božou a zavlažované božským olejom. Tie stromy rodili a rodia po všetky dni ovocie božskej chuti. Sú tam záhony, spestrené rozličnými krásnymi kvetmi čností, ktorých vôňa oblažuje i anjelov. Sú tu zelené lúčiny nádeje, nedobytné veže sily, čarovné domy dôvery.

Duch Svätý jediný môže dať poznanie pravdy, skrytej pod týmito obrazmi hmotných vecí. Na tomto mieste je dokonale čistý vzduch, krásne slnko Božstva bez tône, krásny deň svätého človečenstva bez nočnej tmy. Je tu žiarivá a ustavičná vyhňa lásky, v ktorej sa všetko železo do nej vkladané, rozpaľuje a premieňa na zlato. Tečie tam riava pokory, ktorá vyviera zo zeme, rozvetvuje sa na štyri ramená, štvoro hlavných čností, a zavlažuje celé to čarokrásne miesto.

Duch Svätý ústami svätých Otcov nazýva svätú Panu aj Bránou východnou, ktorou veľkňaz Ježiš Kristus prichádza na svet. Vošiel ňou po prvý raz a vojde ňou i po druhý raz.

Panna Mária je svätynou Božstva, odpočínutím najsvätejšej Trojice, trónom Božím, mestom Božím, oltárom, chrámom a svetom Božím. Všetky tieto rozličné prívlastky a chvály sú úplne pravdivé, keď hľadáme na rozličné zázraky, ktoré Najvyšší vykonal v Márii. Aké veľké bohatstvá! Aká sláva! Aká radosť! Aké šťastie, ak môžeme vstúpiť a ostávať v Márii, v ktorej si Najvyšší urobil trón svojej zvrchovanej slávy!

Ale ako je ťažko hriešnikom, ako my, dosiahnuť povolenie, spôsobilosť a osvietenie, aby sme vstúpili na miesto také vznešené a sväté, ktoré nestráži cherubín, ako starý pozemský raj, ale sám Duch Svätý, ktorý ju úplne ovládol. Hovorí o nej: „*Si zatvorenou záhradou, sestrička moja, nevesta, zamknutým prameňom, zapečatenou studničkou*“ (Pieś 4, 12). Mária je zamknutá, Mária je zapečatená. Úbohé dietky Adama a Evy, vyhnané z pozemského raja, nemôžu vstúpiť do tohto raja inak, iba zvláštnou milosťou Ducha Svätého, ktorú sú si povinní zaslúžiť. Keď niekto svojou vernosťou dosiahne túto prevzácnu milosť, treba, aby so záľubou zostával v krásnom vnútri Márie, aby tam v pokoji odpočíval, s dôverou hľadal oporu, s istotou sa tam skrýval a aby sa tam strácal bez výhrady. Potom sa duša v tomto panenskom lone napája mliekom jej milosti a jej materského milosrdenstva, oslobodzuje sa od zmätkov, strachu a úzkosti. Cíti sa tam bezpečne pred všetkými svojimi nepriateľmi, pred svetom, diablom a hriechom, ktorí tam nikdy nemali prístup. Tí, čo tam pracujú, nezhršia, teda tí, ktorí ostávajú duchom vo svätej Panne sa nedopustia závažnejšieho hriechu. Duša sa stvárnjuje v Ježišovi a Ježiš v nej, lebo Máriino lono je, ako hovoria svätí otcovia, sieňou božských tajomstiev, v ktorej sa utvoril Kristus a všetci vyvolení.

Konečne treba vykonávať všetky skutky pre Máriu. Lebo keď sme sa oddali jej službe, je spravodlivé, aby sme všetko robili pre ňu, ako jej služobníci a poddaní. Nikdy nie preto, že by sme ju považovali za posledný cieľ svojich služieb, ktorým je jedine Ježiš Kristus, ale za svoj blízky cieľ a svoje tajomné ohnisko a za svoju ľahkú cestu, aby sme k nemu prišli ako dobrí služobníci a poddaní. Nesmieme zaháľať, ale musíme sa spoliehať na jej ochranu, začínať i dokončovať veľké veci pre túto velebnú panovníčku. Treba hájiť jej výsady, keď jej ich upierajú, jej slávu, keď sa na ňu útočí, pokiaľ možno každého priťahovať k jej službe a k pravej hlbokkej mariánskej úcte. Je nutné hovoriť a kričať proti tým, ktorí zneužívajú jej úctu, aby urážali jej Syna, a tiež vzbudzovať tento pravý spôsob jej úcty. Nesmieme požadovať od nej ako odmenu za tieto nepatrné služby nič iné, len česť, že budeme patriť takej láskavej kňaznej a šťastie, že sme skrze ňu nerozviazateľným putom spojení s Ježišom, jej Synom, v čase i vo večnosti.

SLÁVA JEŽIŠOVI V MÁRII!
SLÁVA MÁRII V JEŽIŠOVI!
SLÁVA SAMÉMU BOHU!

Kapitola 10

Prijímanie Eucharistie v duchu tejto úcty

10.1 Pred svätým prijímaním

Hlboko sa pokoríš pred Bohom. Zriekneš sa svojho porušeného základu a svojich náklonností a úmyslov, aj keby ti ich sebelepšie ukazovala tvoja sebaláska. Obnovíš svoje zasvätenie hovoriac: „*Som úplne tvoj, moja drahá Pani a všetko moje je tvoje.*“ Pokorne pros túto dobrú Matku, aby ti dala svoje srdce, aby si do neho prijal jej Syna tak, ako ho prijala ona. Pripomeň jej, že ide o slávu jej Syna, aby nebol vložený do srdca, takého znečisteného a nestáleho, ako je tvoje, ktoré mu nemôže vzdávať slávu, aká mu patrí. Ale ona môže prísť na základe moci, ktorú má nad srdcami a môže u teba prebývať, aby prijala svojho Syna, ktorý tak bude privítaný bez poškrvny a nebezpečenstva, že by bol urážaný alebo nedôstojne prijatý. Povieš jej s dôverou, že všetko to, čo si jej dal zo svojho majetku, je pramálo na jej uctenie, ale že si želaš dať jej svätým prijímaním ten istý dar, ktorý jej dal večný otec. Ním bude viac uctená, ako keby si jej dal všetky majetky sveta. Napokon, že Ježiš, ktorý ju výsostne miluje, si žiada kochať sa v nej a mať v nej svoj odpočinok, a to v tvojej duši, biednejšej a núdznejšej ako betlehemska maštal, do ktorej Ježiš neváhal prísť, keď tam bola Mária. Požiadaš ju o jej srdce týmito nežnými slovami: „*Ty si všetko, čo mám, daj mi svoje srdce, Mária!*“

10.2 Pri svätom prijímaní

Krátko pred prijatím Ježiša Krista, po modlitbe Otčenáš, hovoríš „*Pane, nie som hodný.* . . .“ Tým vopred povieš večnému Otcovi, že pre svoje zlé myšlienky a nevďačnosť k takému dobrotivému Otcovi nie si hodný, aby si prijal jeho jediného Syna. Ale Mária, jeho verná služobnica, modlí sa v tebe a za teba a dáva ti dôveru a neobyčajnú nádej u Božej velebnosti: „*Pretože v nádeji si ma pevne postavil*“ (Žalm 4, 10).

Povieš Synovi: „*Pane, nie som hodný.* . . .“ Nie si hodný prijať ho pre prázdne a zlé slová, pre svoju neveru v jeho službe. Predsa ho však prosíš, aby sa nad tebou zmiloval, že ho uvedieš do domu jeho vlastnej Matky i tvojej matky a že ho nepustiš, kým nepríde a nebytuje sa u nej. „*Ja som ho pojala a nepustila viac, kým som ho neprivedla do domu svojej matky a do komôrky svojej rodičky*“ (Pies 3, 4). Poprosíš ho, aby vstal a prišiel k miestu svojho odpočívania v arche svojej zvrchovanosti. Povieš mu, že neskladáš dôveru do svojich zásluh, do svojej sily a prípravy, ale do zásluh Márie, svojej drahej Matky, ako Jakub do starostlivosti Rebeky, že i ako hriešnik sa odvažuješ prísť k jeho svätosti, podporovaný a ozdobený čnosťami jeho svätej Matky.

Povieš Duchu Svätému: „*Pane, nie som hodný...*“ Nie si hodný prijať veľdielo jeho lásky pre vlačnosť a nepravosť svojich skutkov a pre svoj odpor k jeho vnuknutiam, ale že všetka tvoja dôvera je v Márii, jeho vernej neveste. Povieš so sv. Bernardom: „*V nej je všetka moja dôvera, ona je všetok dôvod mojej nádeje.*“ Môžeš ho tiež prosiť, aby urýchlene zostúpil v Máriu, svoju nerozlučnú nevestu. Jej lono je také čisté a jej srdce rozžeravené ako vždy. Povedz mu, že ak nepríde k tebe, ani Ježiš ani Mária nebudú utvorení v tvojej duši a nebudú tam mať dôstojný príbytok.

10.3 Po svätom prijímaní

Po svätom prijímaní, vnútorne uzobraný so zatvorenými očami, uveď Ježiša do srdca Márie. Daj ho jeho Matke, ktorá ho prijme s najväčšou vrúcnosťou, ponúkne mu čestné miesto, bude sa mu klaňať a dokonale ho milovať, bude ho objímať a tisať na svoju hrud'. Vzdá mu, v duchu i v pravde, veľa pôct, aké sú nám neznáme v našich hustých temnotách.

Zostaň hlboko pokorený vo svojom srdci v prítomnosti Ježiša prebývajúceho v Márii. Zostaň ako služobník pri bráne kráľovho paláca, kde sa on práve rozpráva s kráľovnou a zatiaľ, čo oni spolu hovoria, teba nepotrebujú. Môžeš ísť v duchu do neba a na celú zem prosiť tvory, aby ťa kovali, klaňali sa Ježišovi v Márii a milovali ho namiesto teba. Môžeš sám, v spojení s Máriou, prosiť Ježiša o to, aby prišlo na zem jeho kráľovstvo skrze jeho svätú Matku. Alebo pros o božskú múdrosť, lásku, za odpustenie hriechov, alebo o niektorú inú milosť, vždy však skrze Máriu a v Márii. Povedz, hľadiac na seba s pohrdaním: „*Pane, nehľad' na moje hriechy, ale tvoje oči nech vidia na mne len čnosti a zásluhy Márie.*“ Rozpomínaj sa na svoje hriechy a dodaj: „*To ja som spáchal tieto hriechy,*“ alebo „*Od človeka nepravého a podvodného ma vyslobod,*“ alebo „*Môj Ježišu, chcem, aby si ty rástol v mojej duši a mňa aby ubúdalo. Mária, moja Matka, túžim, aby si ty rástla u mňa a ja musím byť menej, ako som bol doteraz. Ježišu a Mária, rastite vo mne i v ostatných dušiach!*“

Je nekonečne mnoho iných myšlienok, ktorými ťa zásobí a bude zásobovať Duch Svätý, ak budeš, ako sa patrí, vnútorný, umŕtvený a verný tejto veľkej a vznešenej úcte, ktorej som ťa práve naučil. Ale vždy si pamätaj, že čím viac necháš jednať pri svojom svätom prijímaní Máriu, tým viac bude Ježiš oslávený. Čím hlbšie sa budeš pokorovať a pokojnejšie, mlčanlivejšie ich počúvať, nestarajúc sa o to, aby si videl, chutnal alebo cítil, tým viac necháš konať Máriu pre Ježiša a Ježiša v Márii. Lebo spravodlivý žije vždy z viery, najmä pri svätom prijímaní, ktoré ju úkonom viery: „*Môj spravodlivý bude žiť z viery*“ (Žid 10, 38).

Kapitola 11

Zasvätenie seba Ježišovi Kristovi skrze ruky Panny Márie

Múdrost' večná a vtelená! Najmilší a láskavý Ježišu, pravý Boh a pravý Človek, jediný Syn večného Otca a Márie vždy Panny. Hlboko sa ti klaniam v lone a vo vznešenosti tvojho Otca a v panenskom lone Márie, tvojej dôstojnej Matky v čase tvojho Vtelenia.

Ďakujem ti, že si sám seba zmaril a prijal podobu služobníka, aby si ma vytrhol z diablovho otroctva. Chválim ťa a oslavujem, že si sa vo všetkom podrobil Márii, svojej svätej Matke, aby si ma učinil skrze ňu svojim verným služobníkom.

Ale beda, ja som nevďačný a neverný, nezachoval som sľuby, ktorými som sa ti tak slávnostne zaviazal pri svätom krste. Neplnil som svoje povinnosti, nezaslúžim si volať sa tvojím synom ani tvojím služobníkom. Všetko, čo mám, si zasluhuje iba tvoje zavrnutie a hnev, neodvažujem sa sám priblížiť k tvojmu svätému a vznešenému Majestátu.

Preto sa utiekam o príhovor k tvojej najsvätejšej Matke, ktorú si mi dal za prostrednicu u teba a touto cestou dúfam, že pokorne obsiahnem odpustenie hriechov, získam a zachovám si pravú múdrost'.

Pozdravujem ťa teda, nepoškvrnená Mária, živý stánok Božstva, v ktorom sa skrýva večná Múdrost' a praje si prijímať poklonu anjelov i ľudí. Pozdravujem ťa, Kráľovná neba i zeme, ktorej vláde je podrobené všetko, čo je nižšie od Boha.

Pozdravujem ťa, bezpečné útočisko hriešnikov, ktoré nikomu neodopiera milosrdenstvo. Vypočuj moje túžby po božskej múdrosti a príjmi preto sľuby a ponuky, ktoré ti ponížene predkladám

Ja M... , neverný hriešnik, obnovujem a potvrdzujem do tvojich rúk svoje krstné sľuby. Odriekam sa navždy satana, jeho pýchy a jeho skutkov. Dávam sa plne Ježišovi Kristovi, vtelenej Múdrosti, aby som s ním niesol svoj kríž po všetky dni svojho života a bol mu vernejší ako doteraz.

Volím si dnes teba, Mária, v prítomnosti celého dvora nebeského, za svoju Matku a Paniu. Vydávam a zasväcujem tebe ako poddaný svoje telo i svoju dušu, svoje vnútorné i vonkajšie hodnoty i hodnotu svojich minulých, terajších a budúcich dobrých skutkov. Dávam ti úplné a neobmedzené právo vládnuť mnou a všetkým, čo mi prináleží, bez výhrady, podľa tvojho zaľúbenia, k najväčšej sláve Božej v čase i vo večnosti.

Prijmi, Panna dobrotivá, túto nepatrnú obeť môjho zasvätenia ako uctenie a spojenie sa s tým poddanstvom, ktorým sa Múdrost' večná podrobila tvojmu materstvu, ako hold moci, ktorú máš nad týmto úbohým tvorom a biednym hriešnikom, ako vzdanie vďaky za milosti a prednosti, ktorými ťa vyznamenala Svätá Trojica.

Vyhlasujem, že chcem odteraz ako tvoj pravý služobník vyhľadávať tvoju česť a teba vo všetkom počúvať.

Matka obdivuhodná, predstav ma svojmu milému Synovi ako verného služobníka, aby vykú-

piac ma skrze teba, prijal ma tiež skrze teba.

Matka milosrdenstva, pomôž mi, aby som dosiahol pravú Božiu múdrosť a pripočítaj ma k tým, ktorých miluješ, učíš a vedieš, ktorých živíš a chrániš ako svoje dietky a svojich služobníkov.

Panna verná, učiň ma vo všetkom dokonalým učeníkom, nasledovníkom a služobníkom vtelenej Múdrosti Ježiša Krista, svojho Syna, aby som na tvoj príhovor a podľa tvojho príkladu dokázal plniť tu na zemi vôľu Božiu a uvidel jeho slávu v nebesiach. Amen.

Obsah

1	Úvod	3
2	Nutnosť úcty k Panne Márii	5
2.1	Mária, Bohom vyvolená	5
2.2	Mária, posvätiťka duší	6
2.3	Mária, Kráľovna srdca	8
2.4	Máriu, cesta k cieľu	9
3	Základné pravdy o úcte k Panne Márii	14
3.1	Ježiš Kristus, cieľ úcty k Panne Márii	14
3.2	Oddaní Kristovi a Márii	16
3.3	Zlo, jediná zábrana k dokonalosti	18
3.4	Prostredník pri Prostredníkovi	19
3.5	Poklady Božích milostí	20
4	Úcta k Panne Márii	21
4.1	Druhy falošnej úcty k svätej Panne	21
4.2	Pravá úcta k Panne Márii	24
4.3	Spôsoby pravej zbožnosti k Panne Márii	25
5	Podstata dokonalej úcty k Panne Márii	27
5.1	Dokonalé zasvätenie seba Panne Márii	27
5.2	Dokonalé obnovenie krstných sľubov	28
6	Cesta k dokonalému zasväteniu sa Márii	30
6.1	Odvzdanosť službe Božej	30
6.2	Napodobňovanie pokory Ježiša Krista	30
6.3	Pomoc Panny Márie	32
6.4	Oslava Boha	33
6.5	Panna Mária - pomoc na ceste za Ježišom	33
6.6	Zjednotenie s našim Pánom	34
6.7	Ochrana pred zlým duchom	36
6.8	Duševná sloboda	37
6.9	Dobro bližneho	37
6.10	Obdivuhodný prostriedok k vytrvalosti	38
7	Biblický obraz dokonalej úcty	41
7.1	Rebeka a Jakub	41
7.2	Panna Mária a jej poddaní z lásky	44

8	Zázračné účinky úcty	48
8.1	Poznanie seba a pohrdanie samým sebou	48
8.2	Účasť na viere Márie a milosť čistej lásky	48
8.3	Veľká dôvera v Boha a v Máriu	49
8.4	Duchovné spojenie s Máriou	49
8.5	Premena duší v Márii na obraz Ježiša Krista	50
8.6	Sláva Kristovi skrze Máriu	50
9	Zvláštne úkony tejto úcty	52
9.1	Vonkajšie úkony	52
9.2	Vnútorne úkony	57
10	Prijímanie Eucharistie v duchu tejto úcty	60
10.1	Pred svätým prijímaním	60
10.2	Pri svätom prijímaní	60
10.3	Po svätom prijímaní	61
11	Zasvätenie seba Ježišovi Kristovi skrze ruky Panny Márie	62

L. M. GRIGNION

O PRAVEJ ÚCTE K PANNE MÁRII

Z českého vydania „*O pravé pobožnosti k Panně Marii*“ preložil P. Humbert M. Virdzek OP.